

Det kommunale budget
2002

Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Marts 2002

Det kommunale budget 2002

Udgiver: Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K
Tlf.: 33 92 33 60
Fax: 33 93 15 63
im@im.dk

Tryk: Saloprint Gruppen

ISBN 87-90227-60-3 – trykt udgave
ISBN 87-90227-64-6 – elektronisk udgave

Oplag: 750 stk.

Publikationen er tilgængelig på Internet på: <http://www.im.dk>

Pris: 100 kr. inkl. moms

Publikationen kan købes ved henvendelse til:

Statens Information
Kigkurren 10
Postboks 1300
2300 København S
Tlf. 33 37 92 28

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	5
1. Hovedtendenser i budget 2002.....	7
2. Budget 2002.....	14
2.1. Aftalegrundlaget for 2002.....	14
2.2. De kommunale budgetter 2002.....	16
2.3. De kommunale indtægter.....	23
2.3.1 Statsgaranterede indtægtsområder: indkomst- og ejendomsværdiskat.....	32
2.3.2 Udskrivningsprocenter.....	36
2.3.3 Udskrivningsgrundlag.....	39
2.3.4. Ejendomsskat.....	41
2.3.5. Tilskud og udligning.....	46
2.3.6. Låneoptagelse.....	47
2.3.7. Langfristet gæld.....	48
2.3.8. Likviditetsforbrug.....	49
2.4. De kommunale udgifter.....	49
2.4.1. Driftsvirksomhed.....	54
2.4.2. Anlægsvirksomhed.....	57
2.4.3. Renter.....	59
2.4.4. Moms.....	59
2.4.5. Amternes reviderede budgetter.....	60
2.5. Særlige udgiftsområder.....	61

Det kommunale budget 2002

2.5.1. Sygehuse og sygesikring m.m.....	62
2.5.2. Grundtakstområdet.....	64
2.5.3. Budgetgaranterede områder.....	64
2.5.4. Børneområdet.....	69
2.5.5. Ældreområdet.....	73
2.5.6. Serviceudgifter.....	75
2.6. Personaleforbrug.....	76
3. Fordelingen af særtilskud for 2002	77
4. Udviklingen i kommunale udskrivningsprocenter ...	104
5. Bilag.....	108

Indledning

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har i lighed med tidligere år indhentet budget-oplysninger fra kommuner og amtskommuner for 2002. Denne publikation om det kommunale budget 2002 er hovedsageligt baseret på de indhentede indberetninger. Danmarks Statistik foretager samtidig med, at Indenrigsministeriet indhenter og bearbejder budgetoplysningerne, en endelig og mere detaljeret opgørelse af de kommunale budgetter for 2002.

"Det kommunale budget 2002" er en del af Indenrigs- og Sundhedsministeriets årlige publikationsserie om de kommunale budgetter. I serien udkommer ligeledes en årlig publikation om det kommunale regnskab og de kommunale nøgletal. Indenrigs- og Sundhedsministeriet udgiver endvidere en årlig publikation om beregningsgrundlaget for kommunal udligning og generelle tilskud.

"Det kommunale budget 2002" er inddelt i fem sektioner.

Den første sektion indeholder en overordnet kort, kommenteret grafisk fremstilling af budgettet for 2002. Sektionen giver et hurtigt overblik over de store linier i den kommunale økonomi i år 2002 på udvalgte områder.

I den anden sektion redegøres for de vigtigste resultater af den kommunale sektors budgetter for 2002. Udgifterne og indtægterne er i præsentationen grupperet på hhv. primærkommuner, amtskommuner og Københavns og Frederiksberg Kommuner. Hovedstadens Udviklingsråd (HUR) er fordelt på amterne, Købehavn og Frederiksberg Kommuner efter parternes budgetterede bidrag til HUR.

Sektion to er inddelt i en række underafsnit. Det første afsnit indeholder en kort gennemgang af de økonomiske aftaler indgået mellem de kommunale parter og den forrige regering - [afsnit 2.1](#) - og en samlet gennemgang af de kommunale budgetter for 2002 - [afsnit 2.2](#). Derefter

Det kommunale budget 2002

ter foretages i [afsnit 2.3](#) en mere detaljeret gennemgang af de kommunale indtægter i budgetåret, som er opdelt på indtægtsområderne indkomst- og ejendomsskat, udskrivningsprocenter, udskrivningsgrundlag, tilskud og udligning, låneoptagelse og likviditetsforbrug. De budgetterede kommunale udgifter for 2002 bliver belyst i [afsnit 2.4](#) ved en opdeling på drifts- og anlægsvirksomhed, renter og moms. I [afsnit 2.5](#) gennemgås en række af den kommunale sektors udgiftsområder for det indeværende budgetår, herunder sygehuse og sygesikring, grundtaksområdet, budgetgaranterede områder, børne- og ældreområdet samt de samlede serviceudgifter, mens [afsnit 2.6](#) indeholder en opgørelse af det budgetterede personaleforbrug i 2002.

I den tredje sektion præsenteres en analyse af fordelingen af særtilskud i 2001.

I den fjerde sektion præsenteres en analyse af udviklingen i de kommunale udskrivningsprocenter fra 2001 til 2002.

Den femte, og sidste, sektion indeholder en række bilag med statistiske grundoplysninger vedrørende den kommunale økonomi. Det drejer sig om oplysninger vedrørende skat, personaleforbrug, pris- og lønudvikling, likviditet, gæld, kommunale meropgaver m.v. samt oversigter over de kommunale budgetter og regnskaber gennem de seneste år. Sektionen indeholder også en række kommunefordelte tabeller vedrørende den kommunale sektors finansierings- og udgiftsstruktur, samt beskatningsforhold m.v. i 2002.

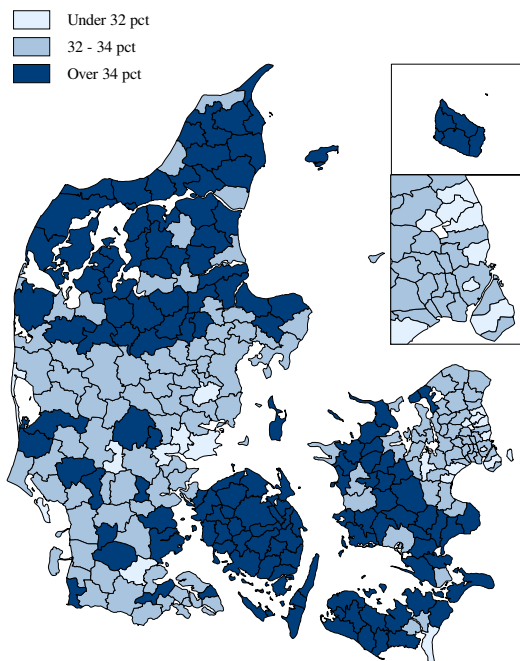
1. Hovedtendenser i budget 2002

Udviklingen i de (amts-)kommunale udskrivningsprocenter, udskrivningsgrundlag og ejendomsskatter for 2002 vises i denne sektion på kommuneopdelte Danmarkskort. Kortene følges op af korte overordnede kommentarer. Udviklingen i de kommunale nettodrifts- og nettoanlægsudgifter er pga. betydelige meropgavekorrektioner ikke opgjort på kommuneniveau. Udviklingen i de budgetterede nettoudgifter fremgår af tabel 1.1.

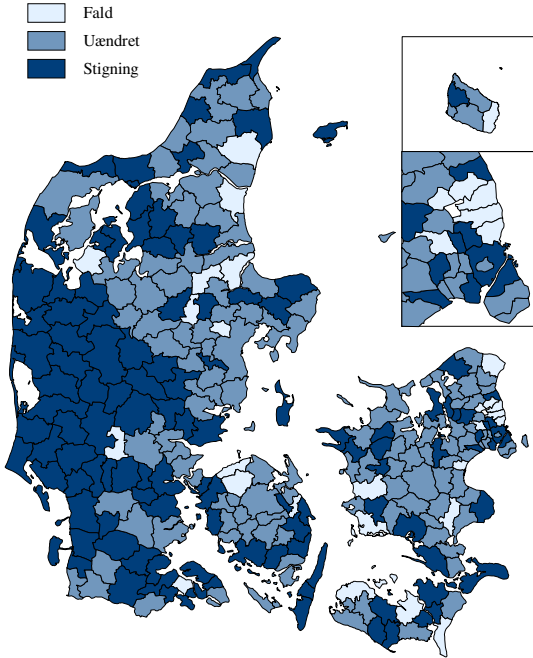
Tabel 1.1 Nettodrifts- og anlægsudgifter budget 2001- 2002 ¹⁾					
Mio. kr. opgjort i 2002- p/l og opgaveniveau	Amts-kom.	Primær-kom.	København	Frederiksberg	Hele landet
Nettoudgifter i budget 2002	75.947	155.507	26.913	4.565	262.932
Vækst i nettoudgifter fra budget 2001 til budget 2002 (pct.)	4,2	2,1	3,4	1,7	2,8
Nettodriftsudgifter i budget 2002	72.953	146.020	24.928	4.237	248.138
Vækst i nettodriftsudgifter fra budget 2001 til budget 2002 (pct.)	4,4	2,5	2,3	2,2	3,0
Nettoanlægsudgifter i budget 2002	2.995	9.487	1.985	328	14.795
Vækst i nettoanlægsudgifter fra budget 2001 til budget 2002 (pct.)	-0,1	-3,9	20,5	-3,8	-0,4

1) HUR's udgifter er i tabellen fordelt på medlemmerne i forhold til medlemmernes budgetterede bidrag.

Figur 1 Den samlede kommune-, amts- og kirkeskat.

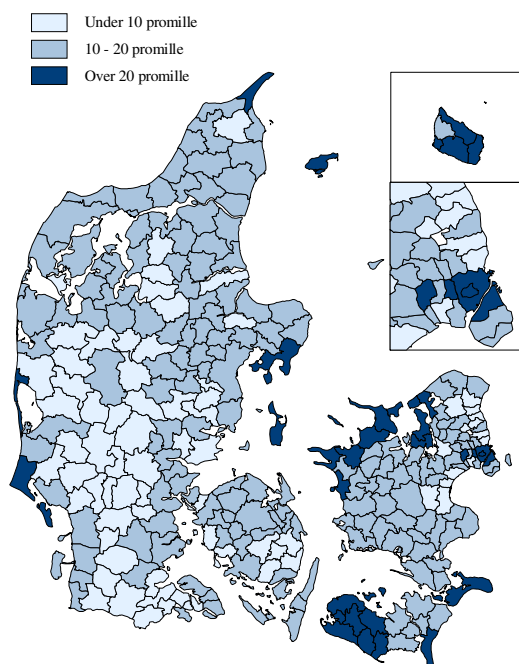

Hvor meget den enkelte borger betaler i kommunal indkomstskat afhænger af summen af primærkommune-, amtskommune- og kirkeskat. De samlede kommunale udskrivningsprocenter ligger for budget 2002 på mellem 30,10 pct. i Holmsland Kommune og 36,63 pct. i Rødby Kommune. Af kortet fremgår det, at den samlede skatteprocent generelt er højest på Fyn, i det nordlige Jylland og på Sjælland uden for Hovedstadsregionen.

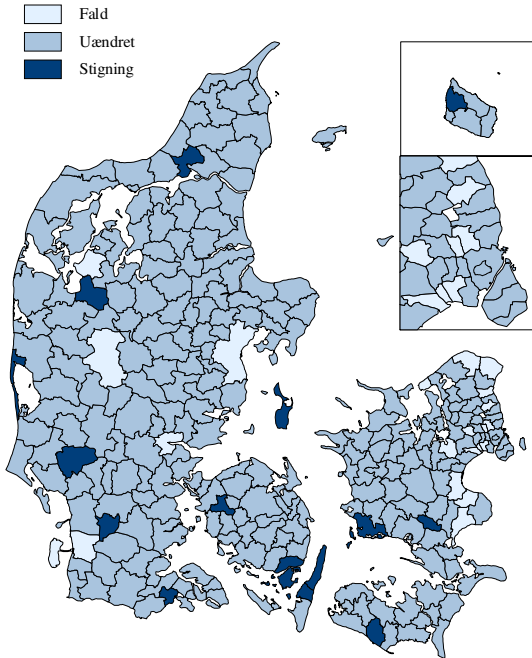
Figur 2 Udviklingen i den samlede kommune-, amts- og kirkeskat.

I budget 2002 budgetteres der med en stigning i den gennemsnitlige udskrivningsprocent fra 2001 til 2002 på 0,07 procentpoint for den kommunale sektor under ét. For primærkommunerne stiger den gennemsnitlige udskrivningsprocent med 0,04 procentpoint til 20,75 pct. Udskrivningsprocenten stiger i 53 primærkommuner, falder i 8 kommuner, mens udskrivningsprocenten i 212 primærkommuner fastholdes på samme niveau som i 2001. For amtskommunerne stiger udskrivningsprocenten med 0,03 procentpoint til 11,87 pct. Udskrivningsprocenten stiger i to amtskommuner, mens de restende amtskommuner fastholder udskrivningsprocenten. Københavns og Frederiksberg Kommuner fastholder begge udskrivningsprocenterne på samme niveau som i 2001. Kirkeskatteprocenten stiger med 0,01 procentpoint i forhold til budget 2001.

Figur 3 De kommunale grundskyldspromiller.

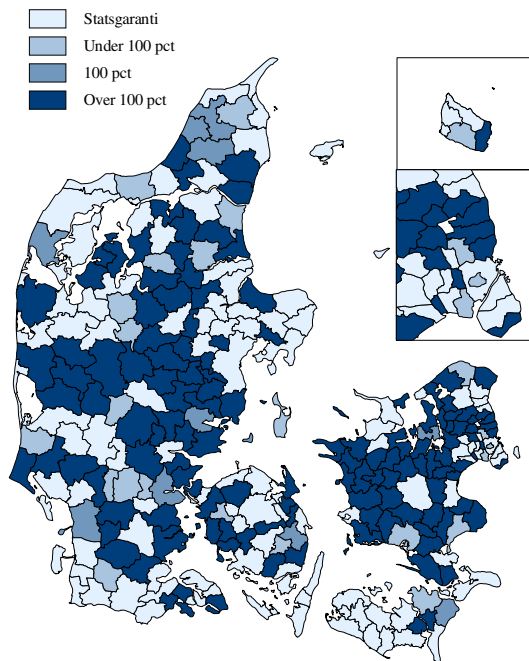

Den primærkommunale grundskyldspromille opkræves med lovens minimum, 6 promille, i en række kommuner, mens enkelte kommuner opkræver den højest mulige grundskyldspromille på 24. De fleste kommuner har dog fastsat en grundskyldspromille herimellem, og for primærkommunerne under ét er den gennemsnitlige grundskyldspromillen i 2002 fastsat til 13,26, et fald i forhold til 2001 på 0,13 promillepoint. Den amtskommunale grundskyldspromille er ved lov fastsat til 10 promille (for ejendomme benyttet til landbrug o.lign. er promillen dog fastsat til 5,7). Københavns og Frederiksberg Kommuner budgetterer i 2002 med en grundskyldspromille på hhv. 34,00 og 27,00.

Figur 4 Udviklingen i de kommunale grundskyldspromiller.

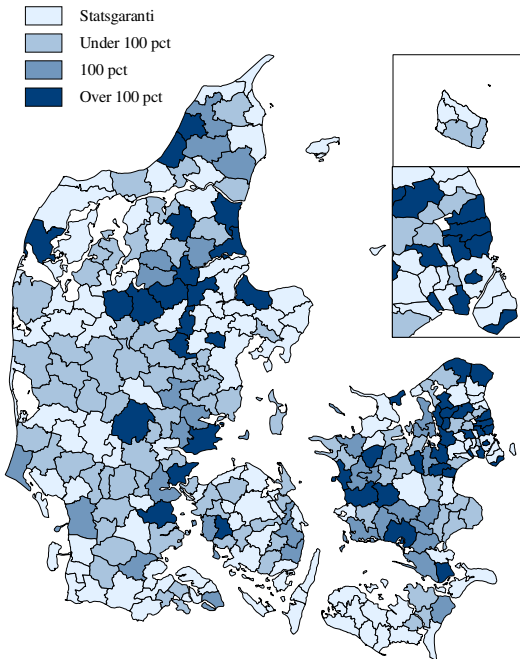
Den primærkommunale grundskyldspromille i budget 2002 er som nævnt faldet med 0,13 promillepoint i forhold til budget 2001. Grundskyldspromillen er nedsat i 20 kommuner, mens den er hævet i 15 kommuner. Københavns og Frederiksberg Kommuner har fastholdt grundskyldspromillen i forhold til budget 2001.

Figur 5 Det budgetterede udskrivningsgrundlags størrelse i forhold til det statsgaranterede udskrivningsgrundlag.

Ved budgetlægning af udskrivningsgrundlaget har den kommunale sektor mulighed for at vælge mellem et statsgaranteret og et selvbudgetteret udskrivningsgrundlag. De enkelte kommuners budgetterede udskrivningsgrundlag i forhold til det statsgaranterede udskrivningsgrundlag fremgår af figur 5. I alt har 109 primærkommuner og to amtskommuner valgt det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, mens 10 primærkommuner og ni amtskommuner har valgt at selvbudgettere med det udskrivningsgrundlag, der var udmeldt ved statsgarantien. 24 primærkommuner har valgt at budgettere med et udskrivningsgrundlag, der er mindre end det statsgaranterede, og 132 primærkommuner og tre amtskommuner har valgt at budgettere med et udskrivningsgrundlag, der er større end det statsgaranterede udskrivningsgrundlag. Københavns Kommune har valgt statsgaranti, mens Frederiksberg Kommune har valgt selv at skønne over udskrivningsgrundlaget. Samlet budgetterer primær- (inkl. Kbh. og Frb.) og amtskommunerne med et udskrivningsgrundlag på hhv. kr. 5,2 mia. og kr. 2,0 mia. over det statsgaranterede udskrivningsgrundlag.

Figur 6 Det budgetterede ejendomsværdiskatteprovenu ift. det statsgaranterede ejendomsværdiskatteprovenu.

Ved budgetlægning af ejendomsværdiskatten har den kommunale sektor ligeledes mulighed for at vælge mellem et statsgaranteret provenu og et selvbudgetteret provenu. Figur 4 viser de enkelte kommuners ejendomsværdiskatteprovenu i forhold til det statsgaranterede provenu. I alt har primær- og amtskommunerne budgetteret med et provenu på hhv. kr. 6,3 mia. og kr. 3,1 mia. Københavns og Frederiksberg Kommuner har budgetteret med et provenu på knap kr. 586 mio. I alt 85 primærkommuner har valgt at budgettere med et provenu, der er mindre end det statsgaranterede, mens 48 primærkommuner har budgetteret med et større provenu.

2. Budget 2002

I dette afsnit vil de økonomiske aftaler mellem den tidligere regering og de kommunale parter kort blive gennemgået. Dernæst redegøres der for en række hovedtal i de kommunale budgetter for 2002 opdelt på indtægts- og udgiftssiden. Endelig belyses de budgetterede udgifter på en række udvalgte udgiftsområder i 2002.

2.1. Aftalegrundlaget for 2002

Aftalerne for 2002 omfatter forudsætningerne for det sidste år i 4-års aftalen om primærkommunernes økonomi 1999-2002.

Aftalerne indebærer udbygninger på områderne for sundhed, folkeskoler og boliger indenfor en økonomisk ramme. For de kommunale parter indebærer aftalerne samlet set en gennemsnitlig vækst i serviceudgifterne i 2002 på 1,6 pct. i forhold til 2001.

De centrale elementer i aftalerne er:

Skatteudskrivningen

- Det henstilles til kommunerne, at den gennemsnitlige kommunale udskrivningsprocent fastholdes uændret på 20,7 pct. i 2002.
- I aftalen med Amtsrådsforeningen om amternes økonomi i 2002 henstilles, at den gennemsnitlige amtslige udskrivningsprocent fastholdes uændret på 11,8 pct. i 2002.
- Der er ikke i forhandlingsresultaterne med Københavns og Frederiksberg Kommuner aftalt nærmere omkring udskrivningsprocenten.

Driftsudgifterne

- 4-årsaftalen mellem den tidligere regering og KL som indebærer en årlig realvækst på 1 pct. i serviceudgifterne, videreføres for 2002. Den del af det sociale område, der omfattes af finansieringsreformen på det sociale område, holdes uden for udgiftsrammen på 1 pct. vækst. Som følge af reformen overføres 5,2 mia. kr. (2001 pl-niveau) i 2002 og frem fra amternes bloktilskud.
- I aftalen med Amtsrådsforeningen er lagt til grund, at der ud af det økonomiske råderum målrettes 1.575 mio. kr. til sundhedsområdet ekskl. medicintilskud, og at væksten på de øvrige områder ikke samlet set overstiger 1 pct. Det ekstra råderum på sundhedsområdet forudsættes bl.a. anvendt til en indsats mod ventetiderne på sygehusbehandling, en styrkelse af kræftbehandlingen samt en forbedret indsats på ældreområdet. Endvidere er forudsat, at omstruktureringer og en mere effektiv arbejdstilrettelæggelse svarende til 2 pct. af driftsudgifterne i sygehusvæsenet anvendes på områder, hvor antallet af behandlinger vokser samt til forbedringer af kvaliteten.
- I forhandlingsresultaterne med Københavns og Frederiksberg Kommuner er der ikke aftalt præcise rammer for driftsudgifterne, dog fremgår det, at kommunerne tilslutter sig aftalen mellem regeringen og KL om det rummelige arbejdsmarked samt aftalen på sundhedsområdet mellem regeringen og Amtsrådsforeningen. Endvidere indgår det i forhandlingsresultaterne, at kommunerne er inde i en fase med afdæmpet vækst i driftsudgifterne, som er nødvendig for, at specielt Københavns Kommune kan afdrage på deres gæld.

Anlægsudgifterne

- I aftalen med KL er der ikke eksplicit fastsat en grænse for væksten i anlægsudgifterne, dog er der forsat enighed om behovet for renovering og ombygning af folkeskoler Derfor overføres 0,3 mia. kr. fra lånepuljen på 1,75 mia. kr. til den ordinære lånepulje, som

Det kommunale budget 2002

herefter udgør 0,5 mia. kr. Disse midler gives især med henblik på at give mulighed for at lånefinansiere folkeskolebyggeri- og renovering m.v. med op til 100 pct. af udgifterne, mens der i resten af puljen på 1,45 mia. kr. ved en vis udnyttelse forudsættes en medfinansieringsgrad på 50 pct. Herudover vil regeringen søge tilslutning til, at det kommunale grundtilskud i perioden 2002-2004 reduceres fra 14 pct. til 7 pct. af anskaffelsessummen. Den automatiske låneadgang til det kommunale grundkapitaltilskud videreføres i 2002.

- Der er heller ikke i aftalen med Amtsrådsforeningen fastsat en eksplicit grænse for væksten på anlægssiden.
- Der er ikke i forhandlingsresultaterne med Københavns og Frederiksberg Kommuner fastsat en grænse for væksten i anlægsudgifterne. For Københavns Kommune er der på boligområdet aftalt, at der afsættes et beløb på finansloven til bygningsfornyelse af almene boliger opført før 1960. For Frederiksberg Kommune fremgår det, at kommunen har vedtaget en skoleudbygningsplan for perioden 2000-2004. I medfør af sidste års forhandlingsresultat fik kommunen adgang til at lånefinansiere 50 pct. af udgifterne til udbygningsplanen. Frederiksberg Kommune har oplyst, at planen er fordyret med 45 mio. kr., hvorfor kommunen får adgang til at lånefinansiere yderligere 50 pct. af dette beløb i 2002. Frederiksberg Kommune kan endvidere optage anlægslån for 68 mio. kr. til opførelse af en underliggende parkeringskælder.

2.2. De kommunale budgetter 2002

Dette afsnit indeholder en kort gennemgang af de kommunale udgifter og indtægter (finansiering) i budget 2002. Budgettallene er i opgørelsen holdt op mod de kommunale budgetter for 2001. De kommunale budgetter for 2001 er opgjort i 2002 pris-, løn- og opgaveniveau.

Opgørelsen er foretaget ud fra en gruppering på primærkommuner (KLs medlemmer), amtskommuner (Amtsrådsforeningens medlemmer og Hovedstadens Udviklingsråd), Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune.

Såvel gruppen af primærkommuner som gruppen af amtskommuner indeholder kommuner, som hver for sig kan være karakteriseret ved særlige udgifts- og indtægtsforhold, som selvsagt ikke kommer frem i en opgørelse grupperet på ovennævnte kommunegrupper. Der er i afsnittet ikke taget hensyn til sådanne forhold. For en kommunefordelt opgørelse henvises til bilagssektionen.

Udgifterne er ved inddelingen i ovennævnte kommunegrupper fordelt svarende til forhandlingsparterne ved kommuneforhandlingerne. Budgetopgørelsen for Hovedstadens Udviklingsråd (HUR) er tillagt budgetterne for medlemmerne heraf. Fordelingen svarer til medlemmernes budgetterede bidrag til HUR sådan, at medlemsamterne¹ i budget 2002 samlet bidrager med 68,9 pct., Københavns Kommune bidrager med 25,2 pct. og Frederiksberg Kommune bidrager med 6,0 pct.

Indtægtssiden

Finansieringsstrukturen i de kommunale budgetter for 2002 fremgår af nedenstående tabel 2.2.1.

Den største finansieringskilde for den kommunale sektor er skatteindtægterne, som for den kommunale sektor under ét udgør knap 236,1 mia. kr. i budget 2002. Dette svarer til 60,6 pct. af de samlede indtægter på ca. 389,3 mia. kr.

Drifts- og anlægsindtægterne udgør den næstvigtigste finansieringskilde i budget 2002 med 19,9 pct. af de samlede indtægter eller knap 77,5 mia. kr. De generelle tilskud udgør 40,1 mia. kr. (10,3 pct. af samtlige indtægter), mens refusionerne (ekskl. refusion af pensioner, dagpenge m.v. med 100 pct. refusion) udgør knap 33,0 mia. kr. eller 8,5 pct. af de samlede indtægter.

De samlede indtægter i budget 2002 udgør for amtskommunerne ca. 99,6 mia. kr. Heraf udgør skatteindtægterne godt 72,5 mia. kr. (72,8 pct.), drifts- og anlægsindtægterne knap 18,4 mia. kr. (18,4 pct.) og de

¹ Medlemsamter er Københavns, Frederiksborg og Roskilde Amter.

Det kommunale budget 2002

generelle tilskud godt 7,6 mia. kr. (7,6 pct.). Tilsammen udgør disse tre poster stort set amtskommunernes samlede finansiering (ca. 98,9 pct.).

Tabel 2.2.1. Kommunernes finansieringsstruktur i budget 2002 ⁽¹⁾ · ⁽²⁾					
Indtægtsarter Mio. kr.	Amtskom- muner	Primær- kommuner	Køben- havn	Frede- riksberg	Hele landet
Kommunale skatter	72.532	134.766	23.594	5.165	236.057
Drifts- og anlægsind- tægter	18.378	48.793	9.024	1.277	77.472
Refusioner	563	27.794	4.094	510	32.962
Generelle tilskud	7.615	27.573	5.185	-227	40.147
Øvrige (3)	529	2.429	-276	-10	2.672
I alt	99.617	241.355	41.621	6.715	389.310

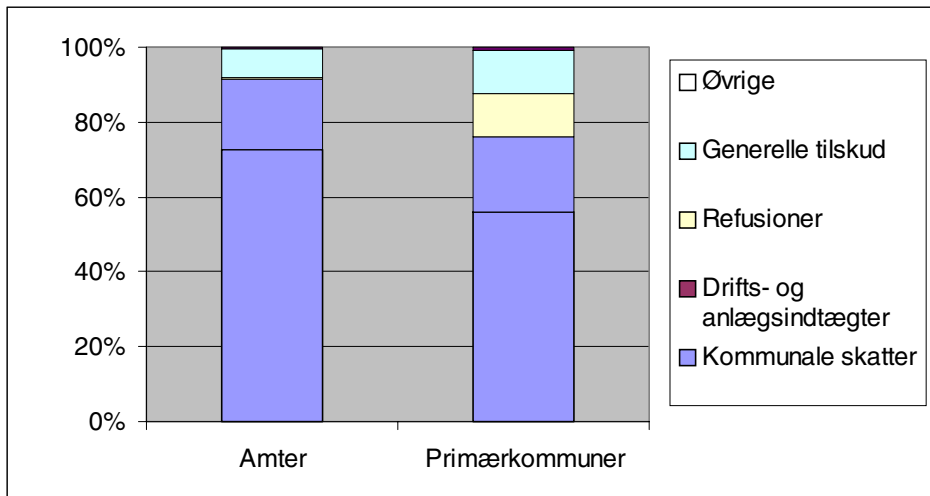
Kilde: Indberetninger til ministeriet.

- 1) Der henvises i øvrigt til den kommunefordelte oversigt over finansieringsstrukturen for budget 2002 i bilag 25.
- 2) HUR's budget er fordelt efter medlemmernes bidrag til HUR.
- 3) Øvrige indtægter omfatter: nettobeløbene af renteindtægter, finansforskydninger, låneoptagelse og forbrug af likvide aktiver. Hovedstadens Udviklingsråds budgetterede medlemsbidrag på 1,23 mia. kr. er ikke medtaget i opgørelsen.

For primærkommunerne udgør de samme tre poster 87,5 pct. af den samlede finansiering i budget 2002, hvoraf skatterne udgør knap 134,8 mia. kr. (55,8 pct.), drifts- og anlægsindtægterne udgør 48,8 mia. kr. (20,2 pct.) og endelig udgør de generelle tilskud 27,6 mia. kr. (11,4 pct.). Herudover bidrager refusionerne med 11,4 pct. eller knap 27,8 mia. kr. af finansieringen. Primærkommunerne har generelt betydelige driftsindtægter, der bl.a. stammer fra forældrebetaling på daginstitutions- og skolefritidsområdet samt i mindre grad salg af ydelser fra forsyningsvirksomheder. Hertil kommer anlægsindtægter, der primært stammer fra salg af jord og bygninger.

I figur 2.2.1. er vist den amts- og primærkommunale finansieringsstruktur på forskellige indtægtskilder, jf. den kommunefordelte oversigt over finansieringsstrukturen i bilag 25.

Figur 2.2.1. Finansieringsstrukturen i budget 2002

Note: Københavns og Frederiksberg Kommuner er ikke medtaget i figuren.

Staten bidrager til den primær- og amtskommunale finansiering i form af generelle tilskud og refusioner. Tidligere udgjorde generelle tilskud en relativ større vægt i amtskommunernes end i primærkommunernes finansiering. Gennemførelsen af den sociale finansieringsreform betyder imidlertid, at primærkommunerne selv afholder udgifterne (grundtaksten) på visse sociale områder, hvor der tidligere fandtes delt finansiering mellem amter og primærkommuner. Primærkommunerne bliver kompenseret for denne øgede udgiftsbyrde gennem et øget statstilskud, mens amternes statstilskud er faldet tilsvarende. Refusioner fra staten (ekskl. pensioner, dagpenge m.v.) udgør ligeledes en relativ større andel af primærkommunernes indtægter, end tilfældet er i amtskommunerne.

Desuden har primær- og amtskommunerne en række indtægter fra øvrige poster såsom renteindtægter, likviditetsforbrug, låneoptagelse og øvrige finansforskydninger. Disse indtægtskilder udgør dog kun en mindre del af de samlede indtægter, hvilket bl.a. skyldes, at den kom-

Det kommunale budget 2002

munale sektors adgang til låneoptagelse er begrænset af de kommunale låneregler.

For Københavns og Frederiksberg Kommuner gælder også, at de kommunale skatter udgør klart den største indtægtskilde. For Københavns Kommune udgør skatterne 56,7 pct. af de samlede indtægter på 41,6 mia. kr. De tilsvarende tal for Frederiksberg Kommune er 76,9 pct. ud af samlede indtægter på 6,7 mia. kr. Drifts- og anlægsindtægterne udgør for begge kommuner en vigtig indtægtskilde med en finansieringsandel på 21,7 pct. for Københavns Kommune og 19,0 pct. for Frederiksberg Kommune. De generelle tilskud er den tredjestørste indtægtskilde for Københavns Kommune med en finansieringsandel på 12,5 pct., mens Frederiksberg Kommuner er nettobidrager til tilskud og udligningsordningen. Til gengæld er refusioner den tredjestørste indtægtskilde for Frederiksberg Kommune med en finansieringsandel på 7,6 pct.

Udgiftssiden

I dette afsnit præsenteres den kommunale sektors udgiftsstruktur i budget 2002. Udgifterne er i afsnittet opgjort som bruttoudgifter, hvilket vil sige at, opgørelsen beror på kommunernes udgifter til det pågældende opgaveområde uden, at der er korrigeret for indtægter i form af f.eks. refusioner og betalinger, der vedrører det samme opgaveområde. I afsnit 2.4 om de kommunale udgifter er opgørelsen af de kommunale udgifter foretaget som nettoudgifter, således at der i dette afsnit er korrigeret for indtægter, der er relateret til det pågældende opgaveområde.

Den kommunale udgiftsstruktur i budget 2002 fremgår af tabel 2.2.2. Det ses af tabellen, at den kommunale sektors bruttodriftsudgifter i budget 2002 udgør knap 355 mia. kr. svarende til 91,8 pct. af de samlede udgifter på 386,2 mia. kr. Anlægsudgifterne er budgettet til godt 18,8 mia. kr. eller knap 4,9 pct. af de samlede udgifter.

For amtskommunerne udgør de samlede udgifter i budget 2002 knap 98,8 mia. kr. Heraf udgør driftsudgifterne langt den overvejende del af de samlede udgifter med knap 91,7 mia. kr. svarende til en andel på

92,8 pct. Anlægsudgifterne udgør 3,2 mia. kr. eller knap 3,3 pct. af de samlede udgifter.

Tabel 2.2.2. Den kommunale udgiftsstruktur i budget 2002 ¹⁾					
Udgiftsarter Mio. kr.	Amtskom- muner	Primær- kommuner	Kbh.s Kommune	Frb. Kommune	Hele landet
Bruttodriftsudg.	91.673	219.347	37.531	5.971	354.522
Bruttoanlægsudg.	3.216	12.747	2.500	381	18.844
Momsudgifter	3.867	7.657	1.126	210	12.861
I alt	98.756	239.751	41.158	6.562	386.227

Kilde: Indberetninger til ministeriet.

1) HUR's udgifter er fordelt på Amterne, Københavns og Frederiksberg Kommuner efter kommunernes bidrag til HUR i 2002.

For primærkommunerne under ét udgør driftsudgifterne 219,3 mia. kr. svarende til knap 91,5 pct. af de samlede budgetterede udgifter på knap 239,8 mia. kr. Anlægsudgifterne udgør i primærkommunerne godt 12,7 mia. kr. eller 5,3 pct. af de samlede primærkommunale bruttoudgifter.

Københavns og Frederiksberg Kommuners andele af bruttoudgifter til hhv. drifts- og anlægsområdet fordeler sig nogenlunde ligesom bruttoudgifterne i hhv. amterne og primærkommunerne. Således udgør Københavns Kommunes drifts- og anlægsudgifter hhv. 37,5 mia. kr. (91,2 pct. af de samlede udgifter) og 2,5 mia. kr. (knap 6,1 pct. af de samlede udgifter). For Frederiksberg Kommune udgør driftsudgifterne knap 6 mia. kr. (91 pct. af de samlede udgifter), mens anlægsudgifterne udgør knap 0,4 mia. kr. (5,8 pct. af de samlede udgifter).

Den kommunale sektor under ét budgetterer i 2002 med udgifter til moms på knap 12,9 mia. kr. Udgifterne til moms udgør 3,3 pct. af de samlede udgifter. Momsudgifterne er fordelt på amtskommunerne med knap 3,9 mia. kr., primærkommunerne 7,7 mia. kr., Københavns Kommune 1,1 mia. kr. og Frederiksberg Kommune 0,2 mia. kr.

Det kommunale budget 2002

Den reale udvikling i de kommunale udgifter fra budget 2001 til 2002 er vist i tabel 2.2.3. Den kommunale sektor under ét budgetterer med en realvækst i bruttodriftsudgifterne på godt 7,1 mia. kr. eller 2,1 pct. mere end i budget 2001. Anlægsudgifterne udviser et real stigning på godt 0,9 mia. kr. svarende til 5,3 pct. De budgetterede udgifter til moms på driftsområdet stiger tilsvarende med godt 0,5 mia. kr. eller 5,6 pct. Dette er i modsætning til momsudgifterne på anlægsområdet som for den kommunale sektor under ét falder med 113 mio. kr., svarende til 3,9 pct.

Tabel 2.2.3. Bruttovæksten i de kommunale udgifter fra budget 2001 til 2002 ²⁾

Udgiftsart i 2002-p/l og opgaveniveau	Amtskommuner		Primærkommuner		Københavns kommune		Frederiksberg kommune		Hele landet	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
Bruttodriftsudg.	4.089	4,7	2.410	1,1	545	1,5	114	2,0	7.134	2,1
Bruttoanlægudg.	8	0,3	473	3,9	480	23,7	21	6,0	948	5,3
Moms på driftsområdet ¹⁾	-1	-0,04	309	5,6	209	28,8	14	10,9	528	5,6
Moms på anlægsområdet ¹⁾	3	0,47	-148	-7,5	43	28,7	-12	-15,5	-113	-3,9
I alt	4.099	4,3	3.045	1,3	1.276	3,2	138	2,2	8.496	2,2

1) Udgifterne til moms er opgjort for kommunernes "ikke momsregistrerede" virksomhed.

2) Jf. fodnote 1) Tabel 2.2.2.

For amtskommunerne udgør den samlede realvækst i bruttoudgifterne fra budget 2001 til budget 2002 knap 4,1 mia. kr., svarende til en stigning på 4,3 pct. Den største nominelle vækst finder sted i amtskommunernes bruttodriftsudgifter, som stiger med 4,09 mia. kr. eller 4,7 pct., hvilket også er den største relative vækst. På anlægssiden er der budgetteret med en relativ vækst på 0,3 pct., svarende til 8 mio. kr. Den relative vækst i udgifter til moms på driftsområdet er mindre end den relative vækst i bruttodriftsudgifterne, hvorimod den relative

vækst i moms på anlægsområdet svarer nogenlunde til den relative vækst i anlægsudgifterne.

Primærkommunerne budgetterer fra budget 2001 til budget 2002 med en stigning i de samlede bruttoudgifter på 3,0 mia. kr., svarende til 1,3 pct. Væksten fordeler sig med en vækst i driftsudgifterne på 1,1 pct. eller 2,4 mia. kr., og en vækst i anlægsudgifterne på ca. 0,5 mia. kr. svarende til 3,9 pct. Den relative vækst i de budgetterede udgifter til moms er på driftsområdet større end den relative vækst i de budgetterede bruttodriftsudgifter. Til gengæld forventes et fald i momsudgifterne på anlægsområdet på 148 mio. kr., svarende til 7,5 pct.

Københavns Kommune budgetterer med en stigning i de samlede bruttoudgifter på knap 1,3 mia. kr. Såvel drifts- som anlægssiden bidrager til stigningen i udgifterne. Driftsudgifterne stiger med godt 0,5 mia. kr. (1,5 pct.) og anlægsudgifterne stiger med knap 0,5 mia. kr. (23,7 pct.). Udgifterne til moms afholdt i relation til de to områder bidrager ligeledes markant til stigningen i de samlede bruttoudgifter. De relative stigninger i udgifterne til moms på hhv. drifts- og anlægsområdet udgør hhv. 28,8 pct. og 28,7 pct. Frederiksberg Kommune budgetterer ligesom Københavns Kommune med en samlet stigning i bruttoudgifterne. Stigningen i udgifterne sker på baggrund af en stigning i driftsudgifterne på 114 mio. kr. (2,0), en stigning i bruttoanlægsudgifterne på 21 mio. kr. (6,0 pct.) samt en stigning i momsudgifterne på driftsområdet på 14 mio. kr., svarende til 10,9 pct. Momsudgifterne på anlægsområdet forventes at falde med knap 12 mio. kr., svarende til 15,5 pct.

Der henvises i øvrigt til afsnit 2.4. for en nærmere gennemgang af de kommunale udgifter.

2.3. De kommunale indtægter

I dette afsnit præsenteres de kommunale indtægter i budget 2002. De kommunale indtægter stammer hovedsageligt fra skat, tilskud og udligning, optagne lån samt forbrug af likvide aktiver. I det følgende vil hver enkelt indtægtskilde blive gennemgået for sig.

Det kommunale budget 2002

De kommunale skatteindtægter stammer fra flere kilder. De største provenuer vedrører beskatning af indkomster, ejendomme og grunde. Hovedstadens Udvalgte Råd kan ikke udskrive skatter og er derfor ikke med i opgørelserne af skatteindtægterne.

Den kommunale sektor under ét budgetterer i 2002 med skatteindtægter på ca. 236,1 mia. kr. Skatteindtægterne er fordelt med godt 72,5 mia. kr. i amtskommunerne, knap 134,8 mia. kr. i primærkommunerne samt 23,6 mia. kr. og knap 5,2 mia. kr. i hhv. Københavns og Frederiksberg Kommuner.

Tabel 2.3.1. Den kommunale sektors budgettede skatteindtægter i 2002					
Mio. kr.	Amts-kommuner	Primær-kommuner	København	Frederiksberg	Hele landet
Forskudsbetrag af indkomstskat (1)	64.303	113.625	19.562	4.450	201.940
Afregning skråt skatteloft	-137	-82	0	0	-218
Afregn. vedr. tidl. år (2)	344	286	95	120	845
Selskabsskat	0	2.843	708	55	3.606
Pensionsafgifter (3)	0	3.073	203	58	3.334
Grundskyld	4.676	6.527	1.600	202	13.004
Forskudsbetrag af ejendomsværdiskat	3.147	6.336	433	153	10.069
Øvrige skatter	199	2.159	993	127	3.477
Skatteindtægter i alt	72.532	134.766	23.594	5.165	236.057

- 1) Forskudsbetrag af indkomstskat vedrørende selvangivne indkomster og forskudsbetrag af ligningsprovenu.
- 2) Afregning vedrørende tidligere år består af "Afregning vedr. 2000", "Afregning af indkomstskatterestancer", "Kommunal andel af inddrevne indkomstskatterestancer" og "Afregning vedr. tidligere år". (En opsplitning findes i bilag 24).
- 3) Pensionsafgifterne er opgjort som "Endelige pensionsafgifter vedr. 2000" og "Efterregulering af pensionsafgifter vedr. 2000".

I tabel 2.3.1. er de budgetterede kommunale skatteindtægter fordelt på skattetyper.

Indkomstskatten udgør i 2002 godt 201,9 mia. kr. svarende til 85,5 pct. af den kommunale sektors samlede skatteindtægter. For amtskommunerne og primærkommunerne udgør forskudsbeløb af indkomstskat hhv. 88,7 pct. og 84,3 pct. af de samlede skatteindtægter og for Københavns og Frederiksberg Kommuner er andelen hhv. 82,9 pct. og 86,2 pct.

Ved sammenligning med de budgetterede forskudsbeløb i budget 2001 opnås et budgetteret merprovenu for den samlede kommunale sektor på godt 9,7 mia. kr. fordelt med 2,9 mia. kr. i amtskommunerne, 5,4 mia. kr. i primærkommunerne, knap 0,9 mia. kr. i Københavns Kommune og godt 0,2 mia. kr. i Frederiksberg Kommune. Provenustigningerne kan primært tilskrives større beskatningsgrundlag og i mindre omfang højere udskrivningsprocenter, jf. senere i dette afsnit.

En del af merskatteprovenuet bliver i et vist omfang modsvaret af en kommunal medfinansiering vedrørende det skrå skatteloft. Baggrunden herfor er, at den kommunale sektor siden 1994 har medfinansieret en del af nedslaget i topskatten for borgere, hvis marginalskat overstiger det skrå skatteloft, jf. afsnit 2.3.1.

Som en følge af det skrå skatteloft budgetterer amtskommunerne i 2002 med en udgift på knap 137 mio. kr., mens de i budget 2001 budgetterede med en udgift på 209 mio. kr. Primærkommunerne budgetterer i 2002 med en udgift på knap 82 mio. kr. mod 111 mio. kr. i 2001, jf. afsnittet om det skrå skatteloft side 33. Hverken Københavns- eller Frederiksberg Kommune budgetterer i 2002 med udgifter som følge af det skrå skatteloft. I 2001 budgetterede Københavns Kommune med en udgift på 36 mio. kr., mens Frederiksberg Kommune heller ikke i 2001 budgetterede med udgifter som følge af det skrå skatteloft. Således budgetterer både amt- og primærkommuner med en mindre udgift i 2002 i forhold til 2001 som følge af det skrå skatteloft.

Ligeledes budgetterer både amts- og primærkommuner i alt i 2002 med at modtage 845 mio. kr. i afregninger af skatter vedr. tidligere år. Heraf budgetterer amtskommunerne med at modtage 344 mio. kr.,

Det kommunale budget 2002

mens primærkommunerne budgetterer med at modtage knap 286 mio. kr. Københavns og Frederiksberg Kommuner budgetterer i 2002 med at modtage hhv. 95 mio. kr. og 120 mio. kr. i afregning af skatter vedrørende tidligere år.

På selskabsskatteområdet budgetterer primærkommunerne i 2002 med et provenu på godt 2,8 mia. kr. svarende til 2,1 pct. af de samlede skatteindtægter. I forhold til budget 2001 svarer det til et fald på knap 0,7 mia. kr. Københavns og Frederiksberg Kommuner budgetterer med selskabsskatteprovenuer på hhv. 708 mio. kr. og godt 55 mio. kr., hvilket er ensbetydende med et fald i provenuet på 113 mio. kr. i Københavns Kommune, mens Frederiksberg kommune budgetterer med en mindre stigning i forhold til budget 2001 (løbende priser). Faldet i provenuet for primærkommunerne og Københavns Kommune kan primært tilskrives faldende overskud i den finansielle sektor i 1999.

På området for pensionsafgifter budgetterer primærkommunerne i 2002 med en indtægt på knap 3,1 mia. kr., svarende til knap 2,3 pct. af de samlede skatteindtægter. I forhold til budget 2001 er dette en absolut stigning på godt 1,1 mia. kr. Den forholdsvis store stigning skyldes hovedsageligt, at opgørelsesmetoden for området for pensionsafgifter er ændret fra og med budget 2002 således, at kommunerne i 2002 modtager de endeligt opgjorte afgifter for 2000 samt en efterregulering for 2000. Samme afregningsmetode vil gælde for budget 2003, hvorefter kommunerne fra og med budget 2004 udelukkende vil modtage det endeligt opgjorte provenu for pensionsafgifter to år tidligere. Københavns og Frederiksberg Kommuner budgetterer i 2002 med hhv. knap 203 mio. kr. og 58 mio. kr., svarende til en absolut stigning i forhold til budget 2001 på hhv. knap 81 mio. kr. og 17 mio. kr. Amtskommunerne har ikke indtægter fra pensionsordninger.

Grundskylden udgør ligesom tidligere år den næststørste kommunale indtægtskilde i budget 2002. Amtskommunerne har budgetteret grundskyldsprovenuet til knap 4,7 mia. kr. svarende til godt 6,4 pct. af de samlede skatteindtægter. For primærkommunerne er provenuet fra grundskyld i budget 2002 budgetteret til godt 6,5 mia. kr. svarende til godt 4,8 pct. af de samlede skatteindtægter. Grundskyldsprovenuet udgør 1,6 mia. kr. eller knap 6,8 pct. af de samlede skatteindtægter for Københavns Kommune og knap 202 mio. kr. eller 3,9 pct. af de sam-

lede skatteindtægter for Frederiksberg Kommune. Den kommunale sektor under ét budgetterer i forhold til budget 2001 med en provenustigning fra grundskyld på godt 0,5 mia. kr. (løbende priser). Provenustigningen kan udelukkende forklares ved en stigning i de budgetterede afgiftspligtige grundværdier, idet grundskyldspromillen faldt med 0,05 promillepoint for den samlede kommunale sektor under et, jf. senere i dette afsnit.

Fra og med 2000 blev den tidligere opkrævning af lejeværdi af egen bolig omlagt til forskudsbeløb af ejendomsværdiskat.

Ejendomsværdiskatten opkræves som udgangspunkt med 10 promille af den del af ejendomsværdien, der ikke overstiger en foreløbig progressionsgrænse på 3,0 mio. kr. i 2002. Progressionsgrænsen reguleres årligt i takt med den gennemsnitlige udvikling i ejendomsværdierne – den endelige grænse fastsættes medio 2002. Af ejendomsværdien over progressionsgrænsen betales som udgangspunkt 30 promille i ejendomsværdiskat.

På flere områder - hvor særlige forhold gør sig gældende – skal der kun betales en nedsat promillesats af ejendomsværdien. F.eks. får ejere der har erhvervet boligen senest den 1. juli 1998 et nedslag på 2 promille af ejendomsværdien - og ejere af parcel- og sommerhuse får her oven i et nedslag på 4 promille af ejendomsværdien – dog maksimalt 1.200 kr. om året. Herudover får personer der er fyldt 67 år et indkomstafhængigt nedslag på 4 promille af ejendomsværdiskatten – dog maksimalt 6.000 kr. for helårshuse og 2.000 for sommerhuse.

Provenuet af ejendomsværdiskatten tilfalder primærkommunerne med 2/3 og amtskommunerne med 1/3.

Forskudsbeløb af ejendomsværdiskat udgør den tredjestørste andel af de kommunale skattekilder, med i alt knap 10,1 mia. kr. eller knap 4,3 pct. af de samlede kommunale skatteindtægter. Amtskommunerne har for 2002 budgetteret med et ejendomsværdiskatteprovenu på 3,1 mia. kr., mens primærkommunerne budgetterer med et provenu på 6,3 mia. kr. Idet provenuet af ejendomsværdiskatten tilfalder primærkommunerne med 2/3 og amtskommunerne med 1/3, kan det således konkluderes, at der under ét er overensstemmelse mellem primærkommuner-

Det kommunale budget 2002

nes forventning og amtskommunernes forventninger til provenuet af ejendomsværdiskatten. Amtskommunerne har budgetteret med 186 mio. kr. under det statsgaranterede provenu, mens primærkommunerne har budgetteret med 58 mio. kr. over det statsgaranterede provenu. (Af figur 4 i sektion 1 fremgår en opgørelse på kommuneniveau). Københavns og Frederiksberg Kommuner har budgetteret med hhv. 433 mio. kr. og 153 mio. kr., hvilket er 144 mio. kr. over det statsgaranterede provenu for Københavns Kommune og 52 mio. kr. under det statsgaranterede provenu for Frederiksberg Kommune.

Ud over ovenstående nævnte skattekilder har kommunerne en række mindre skattekilder, i form af dækningsafgifter, afregning af anden skat pålignet visse indkomster, øvrige skatter og afgifter samt efterreguleringer af øvrige skatter og afgifter. Disse skatter er i tabellen samlet under titlen ”øvrige skatter”.

Den kommunale sektor har i 2002 under ét budgetteret med knap 3,5 mia. kr. i indtægt fra øvrige skatter, således at denne gruppe af skatter tilsammen udgør knap 1,5 pct. af den kommunale sektors skatteindtægter. De øvrige skatter fordeler sig med knap 199 mio. kr. for amtskommunerne, knap 2,2 mia. kr. for primærkommunerne, knap 993 mio. kr. for Københavns Kommune og 127 mio. kr. for Frederiksberg Kommune. De største ’poster’ under øvrige skatter udgøres af dækningsafgifterne, der i alt udgør 79,1 pct. af øvrige skatter. Provenuet af dækningsafgiften er for budget 2002 fordelt på amtskommunerne, primærkommunerne og Københavns og Frederiksberg Kommuner med hhv. 127,2 mio. kr., 1.667 mio. kr., 875 mio. kr. og 80 mio. kr.

Af tabel 2.3.2., der viser de budgetterede skatteændringer vedrørende indkomstskat og grundskyldspromille fra 2001 til 2002, fremgår det, at den gennemsnitlige udskrivningsprocent for den kommunale sektor under ét er steget med 0,07 procentpoint. Væksten i udskrivningsprocenten fordeler sig med 0,03 procentpoint på amtskommunerne, 0,04 procentpoint på primærkommunerne, imens Københavns og Frederiksberg Kommuner fastholder udskrivningsprocenten uændret.

For amtskommunerne under ét stiger udskrivningsprocenten fra 11,84 i 2001 til 11,87 i 2002. Dette sammenholdt med en forventet vækst i udskrivningsgrundlaget på 4,5 pct. budgetteres til at give et merprovenu i forhold til 2001 på godt 2,9 mia. kr., hvoraf 162 mio. kr. kan til-

skrives selve skattestigningen, mens resten stammer fra det større udskrivningsgrundlag.

Amtskommunernes grundskyldspromille er ved lov fastsat til 10, dog er grundskyldspromillen for landbrugsejendomme o.lign. ved lov nedsat til 5,7 promille. Den budgetterede provenustigning på 324 mio. kr. skyldes således alene større budgetterede grundværdier.

Tabel 2.3.2. Ændringer i budgetteret skatteudskrivning fra 2001 til 2002					
Mio. kr. (løbende priser) / pct.	Amts-kommuner	Primær-kommuner	København	Frederiksberg	Hele landet
Indkomstskat:					
Udskrivningspct. 2001	11,84	20,71	32,30	30,80	32,48
Udskrivningspct. 2002	11,87	20,75	32,30	30,80	32,55
Ændring i udskrivningspct. 2001-2002	0,03	0,04	0,00	0,00	0,07
Relative vækst i udskrivningsgr.lag 2001-2002 ¹⁾	4,5	4,8	4,8	5,7	4,8
Provenustigning 2001-2002	2.949	5.423	888	241	9.745
Grundskyld:					
Grundskyldspromille 2001	10,00	13,39	34,00	27,00	24,32
Grundskyldspromille 2002	10,00	13,26	34,00	27,00	24,27
Ændring i grundskyldspromille 2001-2002	-	-0,13	0,00	0,00	-0,05
Relative vækst i afg.pligt. grundværdier 2001-2002	14,1	7,2	11,5	6,9	7,6
Provenustigning 2001-2002	324	362	165	13	540
Samlet beskatning:					
Beskatningsniveau 2001	11,84	20,61	33,06	31,06	32,42
Beskatningsniveau 2002	11,87	20,64	33,12	31,06	32,45
Ændring i beskatningsniveau 2001-2002	0,03	0,03	0,06	0,00	0,03

1) Udskrivningsgrundlaget er opgjort inkl. ligningsprovenu.

Det kommunale budget 2002

I 2002 budgetterer primærkommunerne med en gennemsnitlig kommunal udskrivningsprocent på 20,75 pct., mod 20,71 i 2001. Stigningen i udskrivningsprocenten giver sammen med en stigning i udskrivningsgrundlaget på 4,8 pct. i forhold til 2001 et merprovenu af indkomstskatter på godt 5,4 mia. kr. Selve skattestigningen bidrager med godt 0,2 mia. kr. til merprovenuet, mens resten kan tilskrives det større udskrivningsgrundlag.

Primærkommunerne har i gennemsnit sat grundskyldspromillen ned fra 13,39 promille i 2001 til 13,26 promille i 2002. Dette sammenholdt med en forventet stigning i grundværdierne på 7,2 pct. budgetteres i primærkommunerne til at give et merprovenu på knap 0,4 mia. kr. Dette merprovenu kan henføres til en stigning i grundværdierne på ca. 435 mio. kr., mens den lavere gennemsnitlige grundskyldspromille giver et mindre provenu på ca. 72 mio. kr.

Københavns Kommune fastholder i 2002 en uændret skatteprocent på 32,3 pct. Kommunen budgetterer med en stigning i indkomstskatteprovenuet fra 2001 til 2002 på knap 0,9 mia. kr., som altså alene kan tilskrives et større udskrivningsgrundlag.

Ligeledes har Københavns Kommune i 2002 en uændret grundskyldpromillen på 34 promille. Københavns Kommune budgetterer, på trods af at grundskyldspromillen er uændret, med en provenustigning på 165 mio. kr. i grundskyld, idet der er budgetteret med en vækst i de afgiftspligtige grundværdier på hele 11,5 pct. i forhold til 2001.

Også i Frederiksberg Kommune budgetteres med en uændret udskrivningsprocent i 2002 på 30,8 pct. Kommunen budgetterer dog, på trods af at udskrivningsprocenten holdes i ro ligesom de øvrige kommuner med en stigning i provenuet vedrørende indkomstskatten. Stigningen i provenuet forventes at udgøre 241 mio. kr. i forhold til 2001, idet der forventes en vækst i udskrivningsgrundlaget på knap 6 pct.

Frederiksberg Kommune har ligesom Københavns Kommune holdt en uændret grundskyldspromille. Kommunen budgetterer med et merprovenu på 13 mio. kr., som følge af en stigning i grundværdierne på 6,9 pct.

Ved udligningen af forskelle i skattegrundlag tages der udgangspunkt i et beskatningsgrundlag, der opgøres som et sammenvejet udtryk for den del af kommunernes skattegrundlag, der omfatter indkomst- og ejendomsværdiskatter samt grundskyld.

Beskatningsgrundlaget er for primærkommunerne defineret som udskrivningsgrundlaget tillagt 7 pct. af de afgiftspligtige grundværdier samt provenuet af kommunens andel af ejendomsværdiskat delt med udskrivningsprocenten for beregningsåret.

For amtskommunerne er beskatningsgrundlaget defineret som udskrivningsgrundlaget tillagt det budgetterede grundskyldsprovenu omregnet til udskrivningsgrundlag og amtskommunernes andel af ejendomsværdiskat delt med udskrivningsprocenten for beregningsåret. Ved at sammenholde beskatningsgrundlaget med den samlede udskrivning af indkomst- og ejendomsværdiskatter samt grundskyld kan der opgøres et beskatningsniveau.

Det gennemsnitlige samlede kommunale beskatningsniveau er fra 2001 til 2002 steget med 0,3 procentpoint. Bortset fra Frederiksberg Kommune, der har et uændret beskatningsniveau på 31,06 pct., er der i de øvrige kommuner en mindre stigning i beskatningsniveauet. Stigningen udgør både for amtskommunerne og primærkommunerne 0,03 procentpoint, mens den for Københavns Kommune er 0,06 procentpoint.

2.3.1 Statsgaranterede indtægtsområder: indkomst- og ejendomsværdiskat

Forskudsbeløb af ejendomsværdiskat samt forskudsbeløb af kommunal indkomstskat vedrørende selvangivne indkomster og ligningsforhøjelser.

Den kommunale sektors statsgaranterede indtægtsområder omfatter i 2002 ejendomsværdi- og indkomstskatter.

Indkomstskatter består af forskudsbeløb af kommunal indkomstskat vedrørende selvangivne indkomster og forskudsbeløb vedrørende ligningsprovenu. Heraf er det kun forskudsbeløb af kommunal indkomstskat vedrørende selvangivne indkomster, der er omfattet af statsgarantien.

Forskudsbeløbene vedrørende indkomst- og ejendomsværdiskat for 2002 bliver løbende udbetalt til kommunerne og amtskommunerne ved tolvtedelsrater fra Told og Skat. I 2004 vil der, for de kommuner og amtskommuner, der har valgt et selvbudgetteret udskrivningsgrundlag i 2002, blive foretaget en efterregulering af forskudsbeløbene på baggrund af de faktiske indkomster. For de kommuner og amtskommuner, der har valgt det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, vil der udelukkende blive foretaget en efterregulering af forskudsbeløbet vedrørende ligningsprovenuet.

Som det fremgår af tabel 2.3.1. udgør det samlede forskudsbeløb af kommunale og amtskommunale indkomstskatter i budget 2002 knap 202 mia. kr. Heraf vedrører ca. 201,2 mia. kr. de budgetterede selvangivne indkomster, mens det budgetterede ligningsprovenu udgør knap 0,8 mia. kr. eller 0,4 pct. af det samlede forskudsbeløb. Ejendomsværdiskatten udgør i alt for hele den kommunale sektor godt 10 mia. kr.

For amtskommunerne udgør det samlede forskudsbeløb af indkomstskatter ca. 64,3 mia. kr. Heraf udgør forskudsbeløb af selvangivne indkomster knap 64,1 mia. kr., mens forskudsbeløb af ligningsprovenu i amtskommunerne for 2002 er budgetteret til godt 0,2 mia. kr., hvilket er 0,3 pct. af de samlede forskudsbeløb vedrørende indkomstskat.

Forskudsbeløbet af ejendomsværdiskat er for amtskommunerne budgetteret til 3,1 mia. kr.

I 2002 budgetterer primærkommunerne med et indkomstskatteprovenu på i alt 113,6 mia. kr., hvor dette beløb fordeles med godt 113,1 mia. kr. på forskudsbeløb af selvangivne indkomster og knap 0,5 mia. kr. på forskudsbeløb af ligningsprovenu, svarende til 0,42 pct. Ejendomsværdiskatteprovenuet udgør for primærkommunerne 6,3 mia. kr.

I Københavns og Frederiksberg Kommuner budgetteres forskudsbeløbene af indkomstskat til henholdsvis knap 19,6 mia. kr. og knap 4,5 mia. kr. Heraf udgør forskudsbeløbene vedrørende ligningsprovenu henholdsvis 60 mio. kr. og 15 mio. kr., svarende til at andelene af de samlede forskudsbeløb vedrørende ligningsprovenu for begge kommuner udgør 0,3 pct. Københavns og Frederiksberg Kommuner budgetterer for 2002 med et ejendomsværdiskatteprovenu på hhv. 432,8 mio. kr. og 153 mio. kr.

I alt 10 primærkommuner og én amtskommune, har valgt ikke at budgettere med et forskudsbeløb af ligningsprovenuet for 2002. Heraf har fem af primærkommunerne valgt det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, mens den enkelte amtskommune har valgt selvbudgettering.

Det skrå skatteloft

Hvis summen af den amts- og primærkommunale udskrivningsprocent sammenlagt med skattesatserne for bund-, mellem- og topskat udgør mere end 59 pct. (skatteloft), nedsættes satsen for beregningen af topskatten med forskellen mellem summen af skatteprocenterne og skatteloftet. I 2002 vil nedsættelsen således have virkning i primærkommuner, hvor den samlede primærkommunale og amtskommunale skat overstiger 32,5 pct. I 2001 var den tilsvarende grænse 31,75 pct. og i 2000 31,0 pct. Baggrunden herfor er, at det skrå skatteloft i forbindelse med Pinsepakken er blevet forhøjet fra 58 pct. til 59 pct., samtidig med at den statslige bundskat er blevet nedsat. Bundskatten blev i 1999 og 2000 nedsat med 0,5 procentpoint årligt og bliver i 2001 og 2002 nedsat med 0,75 procentpoint årligt. I 2002 er bundskatten således nedsat fra 6,25 pct. til 5,5 pct. For efterfølgende indkomstår vil bundskatten forblive på 5,5 pct. I forbindelse med at den

Det kommunale budget 2002

statslige bundskat bliver nedsat, vil grænsen for udskrivningsprocenten, som udløser nedsættelsen være stigende, jf. tabel 2.3.3.

Tabel 2.3.3. Det skrå skatteloft						
	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Samlet kommunal og amtskommunal udskrivningsprocent som udløser det skrå skatteloft	>29,0	> 30,5	> 31,0	> 31,75	>32,50	>32,50
Antal primærkommuner omfattet af skrå skatteloft	269	257	247	232	187	

Som det fremgår af tabellen er 187 primærkommuner i 2002, mod 232 primærkommuner i 2001, omfattet af det skrå skatteloft.

Kommunernes medfinansiering af det skrå skatteloft

Ordningen for primær- og amtskommunernes medfinansiering af det skrå skatteloft blev ændret fra og med 1999. Den nye medfinansieringsreform gælder for primær- og amtskommuner hvor:

- udskrivningsprocenten øges i forhold til 1998, og
- hvor den samlede primær- og amtskommunale udskrivningsprocent overstiger det aktuelle "loft" for, hvornår det skrå skatteloft vil have virkning i en primærkommune, jf. tabel 2.3.3.

Af tabel 2.3.4. fremgår det, at 13 amtskommuner og 149 primærkommuner er omfattet af medfinansieringen i 2002, hvilket er én amtskommune og 14 primærkommuner færre end i 2001. Det samlede beløb for 2002 udgør 187,9 mio. kr. fordelt med 111,1 mio. kr. på amtskommunerne og 76,7 mio. kr. på primærkommunerne. I 2001 var det samlede beløb godt 330 mio. kr. fordelt med hhv. 184,4 mio. kr. og 108,4 mio. kr. på amts- og primærkommuner. Derudover skulle Københavns Kommune betale - i modsætning til i 2002, 37,6 mio. kr. i medfinansiering.

Tallene i nedenstående tabel er begge endelige opgørelser, idet beløbene for 2002 er baseret på en opgørelse af det forskudsregistrerede topskattegrundlag for 2002. Denne endelige opgørelse vil blive udmeldt til kommunerne i forbindelse med tilskuds- og udligningsudmeldingen senest den 1. juli 2002.

Tabel 2.3.4. Den kommunale medfinansiering af det skrå skatteloft				
mio. kr. (løbende priser)	Amts-kommuner	København og Frederiksberg	Primær-kommuner	Hele landet
Medfinansiering af skrå skatteloft 2002	111,1	0	76,7	187,9
- antal	13	0	149	162
Medfinansiering af skrå skatteloft 2001	184,4	37,6	108,4	330,4
- antal	14	1	163	178

Afregning vedrørende tidligere år

Af tabel 2.3.1. fremgik det, at afregninger vedrørende tidligere år for den samlede kommunale sektor udgør en indtægt på 845 mio. kr. Beløbet dækker bl.a. over, at den samlede kommunale sektor har en nettoindtægt på ca. 846 mio. kr. som følge af afregningen af forskudsbeløb vedrørende 2000. Fordelt på de enkelte sektorer udgør afregningen vedrørende forskudsbeløb for 2000 indtægter for amtskommunerne på samlet 271 mio. kr., mens primærkommunerne budgetterer med indtægter på 363 mio. kr. og Københavns og Frederiksberg Kommuner budgetterer med indtægter på hhv. 103 mio. kr. og 109 mio. kr.

Udover forskudsbeløb for 2000 indgår der i gruppen af afregninger vedrørende tidligere år en række reguleringsbeløb, afregning af indkomstskatterestancer og kommunale andele af inddrevne indkomstskatterestancer. Denne andel af afregningerne vedrørende tidligere år udgør for den samlede kommunale sektor i 2002 netto en udgift på ca. 1 mio. kr. Fordelt på de enkelte sektorer udgør nettobeløbet en indtægt

Det kommunale budget 2002

for amtskommunerne og Frederiksberg Kommune på hhv. 73 mio. kr. og 11 mio. kr., og en udgift for primærkommunerne og Københavns Kommune på hhv. 76 mio. kr. og 8 mio. kr.

Selskabsskat

Primærkommunerne samt Københavns og Frederiksberg Kommuner er berettiget til 13,41 pct. af den selskabsskat, der beregnes efter selskabsskatteloven. Skatten tilfalder den kommune, hvor selskabets hovedkontor ligger, eller hvor selskabet ifølge registreringen i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har hjemsted den 5. september i indkomståret. Den kommunale andel af selskabsskatten afregnes tre år efter indkomståret, som en endelig afregning.

I 2002 udgør afregningen af den samlede kommunale andel af selskabsskat vedrørende indkomståret 1999 3.606 mio. kr. Heraf modtager primærkommunerne 2.843 mio. kr., mens Københavns og Frederiksberg Kommuner modtager henholdsvis 708 mio. kr. og 55 mio. kr.

2.3.2. Udskrivningsprocenter

Såvel amtskommunerne under ét, som primærkommunerne under ét, har hævet den gennemsnitlige udskrivningsprocent fra 2001 til 2002. Til gengæld har både Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune fastholdt udskrivningsprocent uændret fra 2001 til 2002, jf. tabel 2.3.2.

To amtskommuner hæver udskrivningsprocenten i 2002. Stigningen medfører, at den gennemsnitlige udskrivningsprocent stiger med 0,03 procentpoint fra 11,84 pct. i 2001 til 11,87 pct. i 2002. Den gennemsnitlige stigning i udskrivningsprocenten skyldes, at Ribe amtskommune hæver udskrivningsprocenten med 0,3 procentpoint og Ringkøbing amtskommune hæver udskrivningsprocenten med 0,4 procentpoint.

I primærkommunerne stiger den gennemsnitlige udskrivningsprocent med 0,04 procentpoint fra 20,71 pct. i 2001 til 20,75 pct. i 2002. Der er tale om en stigning i udskrivningsprocenten i 53 primærkommuner,

et fald i otte, mens 212 primærkommuner holder en uændret udskrivningsprocent i 2002.

De fem kommuner, der sætter udskrivningsprocenten mest op er Hørsholm Kommune (1,5 procentpoint), Holmsland Kommune (1,5 procentpoint), Læsø Kommune (1,4 procentpoint), Ørbæk Kommune (1,2 procentpoint) og Tranekær Kommune (1,2 procentpoint).

De seks kommuner som sætter udskrivningsprocenten mest ned i 2002 er Billund Kommune (-0,4 procentpoint), Søllerød Kommune (-0,3 procentpoint), Farum Kommune (-0,3 procentpoint), Ballerup Kommune (-0,2 procentpoint) samt Solrød og Rønnede Kommuner med hver -0,2 procentpoint.

Den gennemsnitlige kirkeskatteprocent er steget i 2002 til 0,86 pct. fra 0,85 pct. i 2001 (opgørelsen er foretaget for kommunerne inkl. Københavns og Frederiksberg Kommuner). Kirkeskatteprocenten stiger i 2002 i 61 kommuner, reduceres i 22 kommuner, mens den er uændret i 192 kommuner.

Niveauerne for og udviklingen i summerne af primærkommune-, amtskommune- og kirkeskat er illustreret i figur 1 og 2 i sektion 1.

Det kommunale budget 2002

Tabel 2.3.5. Kommune-, amtskommune- og kirkeskat i 2002.

Pct.	Primærkommunale udskrivningspct.	Amtskommunale udskrivningspct.	Kirkeskatte pct.	I alt
De 5 højeste summer af kommune-, amtskommune- og kirkeskatteprocenter				
Rødby	22,90	12,50	1,23	36,63
Rudkøbing	22,20	12,40	1,24	36,54
Tranekær	22,50	12,40	1,45	36,35
Tornved	23,20	12,00	1,08	36,28
Ravnsborg	22,50	12,50	1,20	36,20
De 5 laveste summer af kommune-, amtskommune- og kirkeskatteprocenter				
Holmsland	17,00	12,00	1,10	30,10
Lejre	17,90	11,50	0,97	30,37
Hørsholm	18,50	11,60	0,54	30,64
Billund	18,20	12,00	0,70	30,90
Søllerød	18,80	11,70	0,48	30,98
De 5 største samlede stigninger fra 2001 til 2002.				
Holmsland	17,00 (1,50)	12,00 (0,40)	1,10 (0,00)	30,10 (1,90)
Hørsholm	18,50 (1,50)	11,60 (0,00)	0,54 (0,00)	30,64 (1,50)
Læsø	22,40 (1,40)	12,00 (0,00)	1,20 (0,00)	35,60 (1,40)
Ørbæk	21,60 (1,20)	12,40 (0,00)	1,20 (0,00)	35,20 (1,20)
Tranekær	22,50 (1,20)	12,40 (0,00)	1,45 (0,00)	36,35 (1,20)

Af tabel 2.3.5. fremgår det hhv., i hvilke fem primærkommuner den samlede kommunale skatteprocent (summen af primærkommune-, amtskommune- og kirkeskatteprocenten) er højest og lavest, samt i hvilke fem primærkommuner stigningen i den samlede kommunale skatteprocent har været størst (stigningen i procentpoint er vist i pa-

rentes). Af tabellen ses det bl.a., at Rødby Kommune har den højeste skat på samlet 36,63 pct. i 2002, mens Holmsland Kommune har den laveste skat på samlet 30,10 pct., hvilket også var tilfældet i 2001, hvor den samlede udskrivningsprocent i Holmsland Kommune udgjorde 28,20 pct. Dette er på trods af, at Holmsland Kommune er den kommune som i 2002 har den største samlede skattestigning, idet skatteprocenten stiger med i alt 1,9 procentpoint.

En særlig analyse af udviklingen i skatteprocenterne findes i sektion 4.

2.3.3. Udskrivningsgrundlag

Primær- og amtskommunerne, samt Københavns og Frederiksberg Kommuner kan vælge mellem to metoder ved budgetlægningen af den kommunale indkomstbeskatning - selvbudgetteret eller statsgaranteret udskrivningsgrundlag. Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag udmeldes fra Indenrigsministeriet til kommunerne i juni måned året før budgetåret, således at kommunerne er bekendt med udskrivningsgrundlaget forud for budgetlægningen. For de kommuner, der vælger et statsgaranteret udskrivningsgrundlag, vil der som hovedregel ikke ske en efterfølgende regulering af skat af selvangivne indkomster, udligning eller andel af statstilskud m.m., idet eventuelle efterfølgende reguleringer betales af eller tilfalder staten.

Garantien omfatter alene udskrivningsgrundlaget vedrørende de selvangivne indkomster i kommunen, således at provenuet af kommunens ligningsindsats tilgår kommunen ved en særskilt afregning. For budgetåret kan kommuner, der vælger et statsgaranteret udskrivningsgrundlag, forskudsanmelde et ligningsprovenu på op til 1 pct. af indkomstskatteprovenuet af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag.

Af tabel 2.3.6. fremgår de statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2002, som Indenrigsministeriet udmeldte i juni måned 2001, samt de udskrivningsgrundlag for 2002 som kommunerne efterfølgende selv vedtog ved budgetlægningen. Det fremgår, at den kommunale sektor under ét har budgetteret udskrivningsgrundlaget vedrørende de selvangivne indkomster ca. 5,2 mia. kr. højere end det statsgaranterede udskrivningsgrundlag. I 2001 budgetterede den kommunale sektor

Det kommunale budget 2002

under ét med et udskrivningsgrundlag, der var ca. 3,8 mia. kr. (løbende priser) større end det statsgaranterede udskrivningsgrundlag.

Tabel 2.3.6. Statsgaranteret og budgetteret udskrivningsgrundlag budget 2002					
Mia. kr.	Amtskommuner	Primærkommuner	København	Frederiksberg	Hele landet
Statsgaranteret udskrivningsgrundlag	537,8	540,0	60,4	14,4	614,8
Budgetteret udskrivningsgrundlag vedr. selvangivne indk.	539,8	545,2	60,4	14,4	620,0
Budgetteret udskrivningsgrundlag i alt	541,6	547,5	60,6	14,4	622,5

I amtskommunerne budgetteres med et udskrivningsgrundlag vedrørende de selvangivne indkomster der ligger ca. 2,0 mia. kr. højere end det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, mens det budgetterede udskrivningsgrundlag vedr. selvangivne indkomster i 2001 lå ca. 1,7 mia. kr. højere end det statsgaranterede udskrivningsgrundlag. Forskellen mellem udskrivningsgrundlaget vedrørende de selvangivne indkomster og det statsgaranterede udskrivningsgrundlag er således højere i 2002 end i 2001, hvilket også var tilfældet med en sammenligning mellem 2001 og 2000. Stigningen i afvigelsen mellem udskrivningsgrundlagene skal ses i lyset af, at 12 amtskommuner, mod ni amtskommuner i 2001 har valgt selv at skønne over udskrivningsgrundlaget i 2002. Heraf har ni amtskommuner valgt at selvbudgettere på det statsgaranterede niveau. Det er således amterne København, Frederiksberg og Roskilde som bidrager til forskellen mellem det statsgaranterede og det selvbudgetterede udskrivningsgrundlag på 2 mia. kr.

Primærkommunernes budgetterede udskrivningsgrundlag vedrørende de selvangivne indkomster er ca. 5,2 mia. kr. højere end det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, mod 3,2 mia. kr. (løbende priser) i 2001. For primærkommunerne er forskellen mellem kommunernes budgetterede udskrivningsgrundlag vedrørende de selvangivne indkomster og det statsgaranterede udskrivningsgrundlag således ligesom for amtskommunerne steget fra 2001 til 2002. Ligesom amtskommu-

nerne er der flere primærkommuner, der har valgt selv at skønne over udskrivningsgrundlaget i 2002 i forhold til 2001. Der er i alt 109 primærkommuner, der har valgt det statsgaranterede udskrivningsgrundlag i 2002, mens 164 har valgt at selvbudgettere, - den tilsvarende fordeling for 2001 var hhv. 127 og 146 primærkommuner. Dermed udgør udskrivningsgrundlaget i primærkommuner, som har valgt statsgaranti, 44,9 pct. af det samlede udskrivningsgrundlag mod 59 pct. af det samlede udskrivningsgrundlag i 2001. For en oversigt over forholdet mellem det statsgaranterede udskrivningsgrundlag og det af primærkommunerne budgetterede udskrivningsgrundlag på kommuneniveau henvises til figur 3 i den indledende sektion.

Københavns Kommune har for budget 2002 valgt et statsgaranteret udskrivningsgrundlag, mens Frederiksberg Kommune i lighed med 2001 har valgt et selvbudgetteret udskrivningsgrundlag. Begge Kommuner budgetterer dog med et udskrivningsgrundlag, der svarer til det garanterede.

2.3.4. Ejendomsskat

Det kommunale provenu af ejendomsskatter udgøres af forskudsbeløb af ejendomsværdiskat, grundskyld samt dækningsafgifter af erhvervs-ejendomme og offentlige ejendomme samt fra budget 2002 en efterreguleringspost vedr. ejendomsværdiskat for de kommuner, som i 2000 valgte selv at skønne over niveauet for ejendomsværdiskatten. De samlede kommunale indtægter af ejendomsskatterne udgør for budget 2002 26,1 mia. kr., hvoraf knap halvdelen stammer fra grundskyld (49,9 pct.). Provenuet fra forskudsbeløb af ejendomsværdiskat udgør sammen med efterreguleringsposten 39,5 pct. og de resterende 10,6 pct. stammer fra dækningsafgifter.

Primær- og amtskommunerne, samt Københavns og Frederiksberg Kommuner skal ved budgetlægningen af forskudsbeløbet af ejendomsværdiskat vælge mellem statsgaranti eller selvbudgettering af *provenuet* – i modsætning til budgetlægningen af indkomstskatterne, hvor det er udskrivningsgrundlaget, som der kan vælges statsgaranti for. Valget mellem statsgaranti og selvbudgettering er bindende for kommunerne og amtskommunerne og gælder både ved budgetteringen

Det kommunale budget 2002

af indkomstskat og ejendomsværdiskat. En kommune kan således ikke vælge et statsgaranteret udskrivningsgrundlag og så selv budgettere forskudsbeløbet af ejendomsværdiskat.

Den kommunale sektor budgetterer under ét med i alt 10,1 mia. kr. i forskudsbeløb af ejendomsværdiskat. Af tabel 2.3.7.1. fremgår det, at amtskommunerne for 2002 har budgetteret med forskudsbeløb af ejendomsværdiskat på 3,1 mia. kr., mens primærkommunerne budgetterer med et provenu på 6,3 mia. kr. I forhold til det statsgaranterede provenu svarer det til, at amts- og primærkommunerne har budgetteret med hhv. 8,6 mio. kr. og 57,9 mio. kr. mere. Københavns Kommune har budgetteret med det statsgaranterede niveau, mens Frederiksberg Kommune budgetterer med et provenu, der er 2,2 mio. kr. højere end det statsgaranterede. De to kommuner budgetterer med provenuer fra ejendomsværdiskatten på hhv. 432,8 mio. kr. og 153 mio. kr.

Tabel 2.3.7.1. Statsgaranteret og budgetteret provenu af ejendomsværdiskat for budget 2002

Mio. kr.	Amts-kom.	Primær-kom.	København	Frederiksberg	Hele landet
Statsgarant. provenu	3.138,8	6.277,7	432,8	150,8	10.000,1
Budgetteret provenu	3.147,4	6.335,6	432,8	153,0	10.068,7

Den amtskommunale grundskyldspromille er ved lov fastsat til 10 promille. For ejendomme benyttet til landbrug o.lign. er promillen dog ved lov fastsat til 5,7.

Grundskyldspromillen i primærkommunerne (ekskl. Københavns og Frederiksberg Kommuner) er under ét faldet med 0,13 promillepoint fra 13,39 i 2001 til 13,26 i 2002. For 2001 og 2002 er der ved lov fastsat et loft på 12 promille for den primærkommunale grundskyld af produktionsjord. Primærkommunerne kompenseres for det manglende provenu via et tilskud fra staten, som fordeles til kommunerne udfra størrelsen af provenutabet.

For 2001 kompenseres kommunerne for hele provenutabet som følge af loftet. For 2002 gælder det imidlertid, at kommuner der forhøjer grundskyldspromillen i forhold til 2001, kun kompenseres med et tilskud, der svarer til nedsættelsen af grundskylden af produktionsjord, der skulle have været givet, hvis grundskyldspromillen for 2001 også havde været gældende for 2002. Årsagen til, at der gælder en overgrænse for kompensationen i 2002, er, at man har ønsket at modvirke, at tilskuddet kunne motivere kommunerne til at forhøje grundskyldspromillen fra 2001 til 2002. Idet lovforslaget først blev fremsat efter kommunernes budgetvedtagelse for 2001, har kommunerne imidlertid ikke kunnet være motiveret af kompensationen til at sætte grundskyldspromillen op i 2001, og der gælder derfor ikke en særlig overgrænse for kompensationen for 2001.

Ovenstående midlertidige ordning vil fra 2003 være permanent. Et lovforslag er fremsat på området. Kommunerne vil blive kompenseret efter samme model som gældende for 2002 dvs., at hvis en primærkommune hæver grundskyldspromillen i 2003 i forhold til 2002, ydes der i 2003 et tilskud svarende til den nedsættelse, der skulle være sket, såfremt kommunen ikke havde hævet grundskyldspromillen.

I 2002 er der 134 kommuner, der kan kompenseres for provenutabet som følge af loftet over grundskyldspromillen på produktionsjord. I 2001 blev 130 kommuner kompenseret tilsvarende.

I 2002 har 15 primærkommuner haft en stigning i grundskyldspromillen, mens grundskyldspromillen er faldet i 20 primærkommuner. De største stigninger i grundskyldpromillen har fundet sted i Hasle og Tranekær Kommuner, hvor promillerne er steget med hhv. 5,00 og 4,00 promille-point fra 2001 til 2002. Det største fald i grundskyldspromillen har fundet sted i Skærbæk Kommune, som har nedsat grundskyldspromillen med 6,00 promillepoint til 14,00 promille. Københavns og Frederiksberg Kommuner har i 2002 holdt uændrede promiller på hhv. 34 og 27.

Niveauerne for og udviklingen i de kommunale grundskyldspromiller er illustreret i figurerne 5 og 6 i sektion 1.

Det kommunale budget 2002

Den kommunale sektor under ét har for 2002 budgetteret med et provenu fra dækningsafgifter på knap 2,8 mia. kr. Heraf budgetteres med dækningsafgifter fra erhvervsejendomme på knap 1,9 mia. kr. Dækningsafgifter fra statslige ejendommers grundværdier udgør 197 mio. kr., mens afgiften fra andre offentlige ejendommers grundværdier udgør 169 mio. kr. og fra offentlige ejendommers forskelsværdi 529 mio. kr. Provenuerne af de forskellige typer af dækningsafgifter fremgår af tabel 2.3.7.2.

Det største provenu vedrørende dækningsafgifter stammer fra dækningsafgifter af erhvervsejendommers forskelsværdi, som udgør 67,5 pct. af alle dækningsafgifter for den kommunale sektor under ét. For primærkommunerne udgør provenuet fra erhvervsejendomme knap 1,3 mia. kr., mens Københavns og Frederiksberg Kommuner budgetterer med provenuer på henholdsvis 550 mio. kr. og 37 mio. kr. i 2002. Primærkommunerne samt Københavns og Frederiksberg Kommuner kan frit fastlægge beskatningspromillen for erhvervsejendommers forskelsværdi mellem 0 og 10 promille, mens amtskommunerne ikke har mulighed for at budgetlægge med indtægter fra erhvervsejendommers forskelsværdi. Der er i alt 78 primærkommuner, som budgetterer med et provenu af dækningsafgifter af erhvervsejendomme, hvilket er en primærkommune mere end i 2001. Københavns og Frederiksberg Kommuner har ligesom i 2001 budgetteret med indtægter fra dækningsafgifter af erhvervsejendommers forskelsværdi.

Tabel 2.3.7.2. Provenuer fra dækningsafgifter for budget 2002

Mio. kr.	Amts-kom.	Primær-kom.	København	Frederiksberg	Hele landet
Erhvervsjendommernes forskelsværdi	0	1.275	550	37	1.863
Statslige ejendommernes grundværdier	7	48	133	10	197
Andre off. ejendommernes grundværdi	40	61	57	12	169
Offentlige ejendommernes forskelsværdi	81	292	135	21	529
I alt	127	1.677	875	80	2.759

Samtlige kommuner har mulighed for at budgettere med indtægter fra beskatning af grundværdier af statslige ejendomme. For amtskommunerne er promillen fastsat til fem. For primærkommunerne samt Københavns og Frederiksberg Kommuner skal promillen være den samme som kommunens grundskyldspromille.

Den kommunale sektor budgetterer under ét med en indtægt fra statslige ejendommernes grundværdier på 197 mio. kr., som fordeler sig med 7 mio. kr. og 48 mio. kr. på hhv. amts- og primærkommuner. Københavns og Frederiksberg Kommuner har i forhold til de øvrige kommuner store indtægter fra beskatning af statslige ejendommernes grundværdier på hhv. 133 mio. kr. og 10 mio. kr., hvilket skyldes, at der er forholdsvis mange statslige ejendomme i Hovedstadsområdet i forhold til i resten af landet, og at ejendomme i Hovedstadsområdet er vurderet højere end tilsvarende ejendomme i resten af landet. Der er i alt syv amtskommuner og 204 primærkommuner, der budgetterer med indtægter fra beskatning af statslige ejendommernes grundværdier. I 2001 var der tilsvarende otte amtskommuner og 154 primærkommuner, der budgetterede med indtægter herfra.

Alle kommuner har ligeledes mulighed for at budgettere med indtægter fra dækningsafgift på andre offentlige ejendommernes grundværdi og dækningsafgift på andre offentlige ejendommernes forskelsværdi (andre

offentlige ejendomme svarer her til kommunale og amtskommunale ejendomme). Dækningsafgiften på andre offentlige ejendommers grundværdi opkræves med halvdelen af kommunens grundskyldspromille, dog højst med ti promille. For Københavns og Frederiksberg Kommuner gælder det, at dækningsafgiften yderligere kan opkræves med halvdelen af den promille, hvormed amtskommunernes grundskyld opkræves i det øvrige land. Dækningsafgiften på andre offentlige ejendommers forskelsværdi kan højst opkræves med 3,75 promille i amtskommunerne og 5 promille i primærkommunerne. For Københavns og Frederiksberg Kommuner kan afgiften af andre offentlige ejendommers forskelsværdi, ligesom ved afgiften på andre offentlige ejendommers grundværdi, opkræves med summen af amts- og primærkommunernes afgiftspromille, svarende til højst 8,75 promille.

Der budgetteres i den kommunale sektor under ét med indtægter fra afgifter på andre offentlige ejendommers grundværdier på 169 mio. kr. og med dækningsafgift på andre offentlige ejendommers forskelsværdi på 529 mio. kr. Amtskommunerne budgetterer med tilsvarende indtægter på hhv. 40 mio. kr. og 81 mio. kr., mens de for primærkommunerne udgør hhv. 61 mio. kr. og 292 mio. kr. Ligesom det er tilfældet med de øvrige dækningsafgifter, har Københavns og Frederiksberg Kommuner forholdsvis store indtægter fra afgifterne på andre offentlige ejendommers grundværdier og offentlige ejendommers forskelsværdi, på i alt 225 mio. kr. Ud over Københavns og Frederiksberg Kommuner er der otte amtskommuner og 154 primærkommuner, der budgetterer med indtægter fra dækningsafgift af andre offentlige ejendommers grundværdi og 12 amtskommuner og 179 primærkommuner, der budgetterer med indtægter fra andre offentlige ejendommers forskelsværdi.

2.3.5. Tilskud og udligning

Den samlede kommunale sektor har i 2002 budgetteret med bruttoindtægter fra tilskud og udligning for i alt godt 53,6 mia. kr. og bruttoudgifter for 13,5 mia. kr., hvilket svarer til, at den samlede kommunale sektor i 2002 budgetterer med nettoindtægter fra tilskud og udligning på godt 40,1 mia. kr. Tilsvarende tal for budget 2001 var bruttoindtægter på 49,3 mia. kr. (2002-p/l), således at der i 2002 realt bud-

getteres med en stigning i bruttoindtægterne på 4,3 mia. kr. Opgørelsen af tilskud og udligning er i dette afsnit opgjort i 2002-pris- og lønniveau.

I amtskommunerne budgetteres med nettoindtægter fra tilskud og udligning på godt 7,6 mia. kr. svarende til et real fald i forhold til 2001 på 4,1 mia. kr. eller 35,2 pct. Dette fald skyldes primært indførelsen af grundtakstmodellen på det sociale område og den deraf følgende reduktion i amternes bloktilskud. Hovedstadens Udviklingsråd indgår ikke i tilskuds- og udligningsordningerne.

Primærkommunerne har på området for tilskud og udligning i 2002 budgetteret med nettoindtægter for i alt knap 27,6 mia. kr. I forhold til 2001 er der tale om en real vækst på knap 7 mia. kr. eller 33,9 pct. Denne stigning kan ligeledes tilskrives indførelsen af grundtakstmodellen på det sociale område, idet reduktionen i amternes bloktilskud er tilført til kommunernes bloktilskud.

Københavns Kommune budgetterer med nettoindtægter på knap 5,2 mia. kr. svarende til en real stigning på knap 355 mio. kr. eller 7,3 pct. i forhold til 2001. Frederiksberg Kommune budgetterer i 2002 med nettoudgifter til tilskud og udligning på knap 227 mio. kr. I forhold til 2001 er der tale om en real stigning i nettoudgifterne på 14 mio. kr. eller knap 6,6 pct.

2.3.6. Låneoptagelse

Nettolåneoptagelsen i den kommunale sektor under ét budgetteres i 2002 til godt 2,5 mia. kr. som dækker over et bruttolåneafdrag på knap 5,4 mia. kr. og en låneoptagelse på godt 7,9 mia. kr. I forhold til budget 2001 er nettolåneoptagelsen realt steget med 488 mio. kr. eller knap 24 pct.

I 2002 budgetterer amtskommunerne under ét med at optage nye lån for knap 1,5 mia. kr. og afdrage på lån med knap 1,0 mia. kr. således, at amtskommunerne netto optager lån for knap 0,5 mia. kr. Hovedstadens Udviklingsråd har ikke budgetteret med at optage lån i 2002.

Det kommunale budget 2002

Primærkommunerne budgetterer med en nettolåneoptagelse på godt 3,0 mia. kr. som dækker over optagne lån på 5,9 mia. kr. og afdrag på lån på knap 2,9 mia. kr.

Københavns Kommune budgetterer i 2002 med at optage lån for godt 360 mio. kr. og afdrage på lån med i alt godt 1,4 mia. kr. således, at der budgetteres med netto at afdrage lån for i alt knap 1,1 mia. kr. Frederiksberg Kommune budgetterer med en låneoptagelse på knap 207 mio. kr. og afdrag på 132 mio. kr. svarende til, at kommunen netto optager lån for ca. 75 mio. kr., dvs. Frederiksberg Kommune er nettolåntager.

2.3.7. Langfristet gæld

Den langfristede gæld for den kommunale sektor under ét budgetteres til knap 54,7 mia. kr. primo 2002 og godt 56,8 mia. kr. ultimo året, hvilket svarer til en stigning på 2,1 mia. kr. hen over året. For 2001 var den tilsvarende budgetterede stigning hen over året 1,5 mia. kr.

Amtskommunerne budgetterer med en primogæld på knap 8,0 mia. kr. og en ultimogæld på knap 8,3 mia. kr. For 2001 var der budgetteret med 7,5 mia. kr. og 7,7 mia. kr. hhv. primo og ultimo året.

Primærkommunerne budgetterer med en primogæld på godt 34,7 mia. kr. og en ultimogæld på knap 37,7 mia. kr., svarende til 2,8 mia. kr. og 3,1 mia. kr. mere end hhv. primo og ultimo 2001.

Københavns og Frederiksberg Kommuner regner med at have primogæld på henholdsvis 10,4 mia. kr. og knap 1,5 mia. kr. og ultimogæld på henholdsvis 9,3 mia. kr. og knap 1,6 mia. kr. For 2001 havde Københavns og Frederiksberg kommuner budgetteret med hhv. 12,1 mia. kr. og 1,4 mia. kr. primo året og hhv. 10,8 mia. kr. og 1,4 mia. kr. ultimo året.

2.3.8. Likviditetsforbrug

Den samlede kommunale sektor budgetterer i 2002 med et nettolikviditetsforbrug på knap 0,8 mia. kr. Det samlede nettolikviditetsforbrug i budget 2002 dækker over et nettolikviditetsforøgelse på 9 mio. kr. i amtskommunerne, en nettolikviditetsforøgelse på 65 mio. kr. i primærkommunerne, mens Københavns Kommune budgetterer med et nettolikviditetsforbrug på ca. 921 mio. kr. og Frederiksberg Kommune budgetterer med et nettolikviditetsforbrug på 49 mio. kr.

2.4. De kommunale udgifter

Dette afsnit indeholder en kortfattet gennemgang af de kommunale udgiftsområder i budgettet for 2002.

De budgetterede udgifter for 2002 er i de følgende opgørelser holdt op mod de budgetterede udgifter i budget 2001. Der er for de relevante områder foretaget korrektioner for den forventede stigning i priser og lønninger fra 2001 til 2002. Der er endvidere - hvor det er beregningsmæssigt muligt - foretaget korrektioner for opgaveomlægninger som følge af ny eller ændret lovgivning for udgiftsområdet.

Det kommunale budget 2002

Tabel 2.4.1. Nettodrifts- og anlægsudgifter budget 2001- 2002 ¹⁾					
Mio. kr. opgjort i 2002- p/l og opgaveniveau	Amts-kom.	Primær-kom.	København	Frederiksberg	Hele landet
Nettoudgifter b2001	72.868	152.269	26.023	4.488	255.705
Nettoudgifter b2002	75.947	155.507	26.913	4.565	262.932
Vækst b2001-b2002 (pct.)	4,2	2,1	3,4	1,7	2,8
Nettodriftsudgifter b2001	69.872	142.398	24.376	4.147	240.852
Nettodriftsudgifter b2002	72.953	146.020	24.928	4.237	248.138
Vækst b2001-b2002 (pct.)	4,4	2,5	2,3	2,2	3,0
Nettoanlægsudgifter b2001	2.997	9.871	1.647	341	14.853
Nettoanlægsudgifter b2002	2.995	9.487	1.985	328	14.795
Vækst b2001-b2002 (pct.)	-0,1	-3,9	20,5	-3,8	-0,4

1) HUR's udgifter er i tabellen fordelt på medlemmerne i forhold til medlemmernes budgettede bidrag.

I 2002 budgetterer den kommunale sektor under et med bruttoudgifter (eksklusive moms) for 373,4 mia. kr. og nettoudgifter for 262,9 mia. kr. Nettodriftsudgifterne udgør med 248,1 mia. kr. langt størstedelen af de kommunale udgifter (94,4 pct.), mens nettoanlægsudgifterne udgør ca. 5,6 pct. at de samlede nettodrifts- og anlægsudgifter eller 14,8 mia. kr. Fordelingen af drifts- og anlægsudgifter svarer til fordelingen i 2001.

I tabel 2.4.1. er vist realvæksten i den kommunale sektors drifts- og anlægsudgifter.

Amtskommunerne budgetterer i 2002 med nettoudgifter for godt 75,9 mia. kr., hvilket sammenholdt med budget 2001 er en realvækst på knap 3,1 mia. kr. eller 4,2 pct. Væksten kan tilskrives driftssiden, hvor

der budgetteres med en stigning i nettodriftsudgifterne på knap 3,1 mia. kr. eller 4,4 pct., når der tages højde for opgaveomlægninger. På anlægssiden er derimod budgetteret med et realt fald i de budgetterede udgifter på godt 2 mio. kr. (0,1 mia. kr.).

Væksten i nettodriftsudgifterne er hovedsageligt forårsaget af stigende udgifter til opgaveområderne for social- og sundhedsvæsen, hvor indførelsen af den sociale finansieringsreform gældende fra 2002 har bidraget til usikkerhed i budgetlægningen på dette område. Ligeledes bidrager væksten på administrationskontoen også til den samlede vækst. Væksten på dette område kan dog skyldes, at amterne har budgetteret med "reserver", som senere forventes at udmøntes på det usikre social- og sundhedsområde eller sygehusområdet. På anlægssiden er faldet i udgifterne størst på området for byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger, mens der dog samtidig er en kraftig vækst i administrationsudgifterne på anlægssiden.

Primærkommunerne budgetterer for 2002 med en real stigning i nettodrifts- og anlægsudgifterne på 3,2 mia. kr. eller 2,1 pct. i forhold til budget 2001. Stigningen er sammensat af en real vækst i nettodriftsudgifterne på 2,5 pct. (3,6 mia. kr.) og et realt fald i nettoanlægsudgifterne på 3,9 pct. (knap 0,4 mia. kr.).

På driftssiden kan primærkommunernes udgiftsvækst især henføres til området for byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger, mens området for undervisning og kultur også bidrager til væksten. Forsyningsområdet trækker derimod væksten i den modsatte retning med en negativ vækst. På anlægssiden kan faldet i udgifterne primært forklares ved et kraftigt fald i udgifterne til byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger samt udgifterne til administration. Til gengæld bidrager undervisning og kulturområdet med en positiv vækst i nettoanlægsudgifterne.

I Københavns Kommune budgetteres i 2002 med en realvækst i nettoudgifterne på 3,4 pct. eller knap 0,9 mia. kr. Væksten dækker over en stigning i nettodriftsudgifterne på 2,3 pct. (552 mio. kr.) og en stigning i nettoanlægsudgifterne på hele 20,5 pct. (338 mio. kr.).

Det kommunale budget 2002

Den største bidragsyder til væksten i driftsbudgettet for Københavns Kommune er administrationsområdet efterfulgt af området for undervisning og kultur, mens et fald i nettoudgifterne til forsyningsområdet trækker væksten i den modsatte retning. Københavns Kommune har ligesom amtskommunerne en positiv vækst i udgifterne til sygehusvæsen og sygesikring. På anlægssiden er det hovedsageligt udgiftsområderne byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger samt administrationsområdet, som bidrager positivt til væksten.

Ligesom i de øvrige sektorer budgetterer Frederiksberg Kommune med en positiv vækst i nettoudgifterne. Væksten i nettoudgifterne fra budget 2001 til budget 2002 er på 1,7 pct. eller 77 mio. kr. Stigningen i udgifterne er sammensat af en udgiftsvækst i driftsudgifterne på 90 mio. kr. (2,2 pct.) og et fald i anlægsudgifterne på 13 mio. kr. (3,8 pct.).

De opgaveområder, der bidrager mest til væksten i Frederiksberg Kommunes driftsudgifter, er forsyningsområdet og undervisning og kultur. I modsætning til primærkommunerne og Københavns Kommune har Frederiksberg Kommune derimod en negativ vækst i administrationsudgifterne. På anlægssiden budgetterer kommunen med en kraftig udgiftsvækst på administrationsområdet. Dette skal dog ses i lyset af, at kommunen budgetterede med få anlægsudgifter til administration i budget 2001.

I tabel 2.4.2.1. er vist den procentvise fordeling af den kommunale sektors udgifter på hovedkonti i budget 2002.

Sygehusvæsen og sygesikring udgør klart det største udgiftsområde i amtskommunerne. I budget 2002 beslægtlægger dette område henholdsvis 68,8 pct. af nettodriftsudgifterne og 50,6 pct. af nettoanlægsudgifterne. Undervisning og kultur udgør i budget 2002 10,8 pct. af nettodriftsudgifterne og 12,5 pct. af nettoanlægsudgifterne. Social- og sundhedsvæsen udgør 8,9 pct. af nettodriftsudgifterne og 9,7 pct. af nettoanlægsudgifterne, Anlægsudgifterne til trafik og infrastruktur (tidligere vejvæsen) udgør sædvanligvis en forholdsvis stor andel af amtskommunernes anlægsudgifter, mens driftsudgifterne er forholdsvis beskedne. Dette gør sig også gældende i budget 2002, hvor anlægsudgifterne til trafik og infrastruktur udgør 24,3 pct. af de samlede

amtskommunale anlægsudgifter, mens driftsudgifterne tilsvarende kun udgør 3,4 pct.

For primærkommunerne ligger det største udgiftsområde på driftssiden indenfor social- og sundhedsvæsen. Området beslaglægger i budget 2002 56,5 pct. af nettodriftsudgifterne og 19,6 pct. af nettoanlægsudgifterne. Primærkommunernes næststørste udgiftsområde på driftssiden ligger indenfor undervisning og kultur, hvortil 26,3 pct. af nettodriftsudgifterne kan henføres. Dette udgiftsområde er samtidig det største på anlægssiden, idet 35,8 pct. af nettoanlægsudgifterne kan henføres hertil. Udgifterne på dette område vedrører hovedsageligt udgifter til folkeskoler og skolefritidsordninger.

Tabel 2.4.2.1. Den procentvise fordeling på hovedkonti af nettodrifts- og anlægsudgifter i budget 2002¹⁾

Pct.	Amtskom-muner		Primær-kommuner		Københavns Kommune		Frederiks-berg Kom.		Hele landet	
	Drift	Anlæg	Drift	Anlæg	Drift	Anlæg	Drift	Anlæg	Drift	Anlæg
Byudv., bolig- og miljøforanst	0,8	1,2	2,4	-0,5	3,2	26,8	2,5	12,2	2,0	3,8
Forsyningsvirk. kollektiv trafik	0,0	0,0	-1,6	29,7	-2,6	33,0	-1,3	34,1	-1,2	24,2
Trafik og infrastruktur	3,4	24,3	2,9	11,6	1,6	5,4	2,5	34,2	2,9	13,8
Undervisning og kultur	10,8	12,5	26,3	35,8	12,5	13,5	13,4	14,6	20,2	27,6
Sygehusvæsen og sygesikring	68,8	50,6	0,0	0,0	26,0	0,0	29,7	0,0	23,4	10,2
Social- og sundhedsvæsen	8,9	9,7	56,5	19,6	47,7	12,9	44,5	2,3	41,4	16,3
Administration	7,2	1,7	13,4	3,9	11,6	8,4	8,8	2,5	11,3	4,0
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

1) HUR's udgifter er fordelt på medlemsamterne i forhold til deres budgetterede budrag til HUR.

Københavns og Frederiksberg Kommuner varetager såvel amtskommunale som primærkommunale opgaveområder. Derfor er udgiftsstrukturen i disse to kommuner en blanding af den amts- og primærkommunale udgiftsstruktur. Udgiftsstrukturen i de to kommuner af-

Det kommunale budget 2002

spejler da også i vid udstrækning udgiftsstrukturen for hele den kommunale sektor under ét.

I det følgende afsnit foretages en mere detaljeret opgørelse af væksten i nettodriftsudgifterne.

2.4.1. Driftsvirksomhed

I dette afsnit ses på realvæksten i nettodriftsudgifterne for de enkelte hovedkontoområder. Som tidligere nævnt har der gældende fra 2002 været større ændringer i kontoplanen for kommuner og amtskommuner på udgiftsområdet for social- og sundhedsvæsen. Dette har givet anledning til en del usikkerhed forbundet med budgetlægningen på dette område, og væksten på dette område skal derfor ses i lyset heraf.

Den nominelle og relative vækst i nettodriftsudgifterne fra budget 2001 til 2002 for den kommunale sektor fremgår af tabel 2.4.3.

Som nævnt tidligere udgør nettodriftsudgifterne i den kommunale sektor under ét for budget 2002 248,1 mia. kr. Det fremgår af tabel 2.4.3., at det svarer til en vækst på 7,3 mia. kr. eller 3,0 pct. i forhold til budget 2001. De største nominelle vækster kan henføres til sygehusvæsens- og sygesikringsområdet og social- og sundhedsområdet. Væksten på områderne er hhv. 2,1 mia. kr. og 2,0 mia. kr., svarende til hhv. 29,2 pct. og 28 pct. af den samlede stigning i nettodriftsudgifterne. Nettodriftsudgifterne på disse områder er i sig selv realt steget med hhv. knap 3,8 pct. og 2,0 pct. Både Undervisnings- og kulturområdet samt administrationsområdet bidrager ligeledes med en positiv udgiftsvækst på hhv. 1,8 mia. kr. og 1,0 mia. kr., svarende til 3,7 pct. på begge områder i forhold til budget 2001. På forsyningsområdet har der derimod for den kommunale sektor under ét været et realt udgiftsfald på knap 189 mio. kr. eller 5,9 pct. Der var tilsvarende et fald i de budgetterede udgifter på forsyningsområdet fra budget 2000 til budget 2001.

Det fremgår af tabellen, at alle de kommunale sektorer har haft en positiv vækst i de samlede nettodriftsudgifterne fra budget 2001 til budget 2002.

Tabel 2.4.3 Realvæksten i nettodriftsudgifterne for den kommunale sektor budget 2001-2002 ¹⁾										
2002-p/l og opgaveniveau.	Amtskommuner		Primærkommuner		Kbh. Kom.		Frb. Kom.		Hele landet	
	mio. kr	Pct.	mio. kr	Pct.	mio. kr	Pct.	mio. kr	Pct.	mio. kr	Pct.
Byudv., bolig- og miljøforanst	2,4	0,4	153	4,5	-50,8	-6,0	0,4	0,4	107,2	2,2
Forsyningsvirk. kollektiv trafik	6,8	-	98,7	-4,1	89,5	-12,2	-2,9	5,4	188,9	-5,9
Trafik og infrastruktur	15,5	0,6	84,9	2,0	-37,1	-8,7	-6,8	-6,1	53,8	0,7
Undervisning og kultur	107,4	1,4	1.464	4,0	103,5	3,4	26,6	4,9	1.772	3,7
Sygehusvæsen og sygesikring	2.022	4,2	0	0	207,9	3,3	35,6	2,9	2.132	3,8
Social- og sundhedsvæsen	549	9,2	1.262	1,6	135,4	1,2	43	2,3	2.044	2,0
Administration	341,3	7,0	559,5	2,9	103,8	3,7	-6,5	-1,7	1.005	3,7
I alt	3.045	4,4	3.622	2,5	552,2	2,3	89,3	2,2	7.302	3,0

1) HUR's udgifter er fordelt på medlemsamterne i forhold til de budgetterede bidrag.

Amtskommunerne budgetterer i 2002 med samlede nettodriftsudgifter på knap 73 mia. kr. svarende til en realvækst i forhold til budget 2001 på godt 3,0 mia. kr. eller 4,4 pct. Væksten kan især henføres til området for social- og sundhedsvæsen, hvor nettodriftsudgifterne stiger godt 0,5 mia. kr. eller 9,2 pct. På administrationsområdet er der ligeledes budgetteret med en vækst i udgifterne i forhold til budget 2001 på godt 0,3 mia. kr., svarende til 7 pct. Som tidligere nævnt kan årsagen til denne stigning skyldes, at amterne har afsat reserver til social- og sundhedsområdet, hvor finansieringsomlægningen har skabt usikkerhed om niveauet for de endelige udgifter. Den nominelle vækst på området for sygehuse og sygesikring udgør godt 2,0 mia. kr., svarende til 4,2 pct. i forhold til budget 2001. Undervisning og kulturområdet bidrager med en på godt 107,4 mio. kr., svarende til en realvækst på 1,4 pct.

Det kommunale budget 2002

Væksten i de budgetterede udgifter for amterne ligger højere end det aftalte niveau i økonomiaftalerne for 2002. Regeringen og Amtsrådsforeningen henstillede derfor i brev af 7. januar 2002 i fællesskab til amterne, at budgetterne for 2002 revurderedes, således at væksten i udgifterne blev bragt på niveau med det aftalte, jf. afsnit 2.4.5 for en uddybelse heraf.

For 2002 budgetterer primærkommunerne med nettodriftsudgifter på 146,0 mia. kr., hvilket svarer til en real vækst i forhold til budget 2001 på godt 3,6 mia. kr. eller 2,5 pct. Undervisnings- og kulturområdet bidrager med en vækst på knap 1,5 mia. kr. med den største vækst - svarende til 40,4 pct. af den samlede vækst i driftsudgifterne. I forhold til budget 2001 har der været en vækst på undervisnings- og kulturområdet på 4 pct. Primærkommunerne har ligeledes haft en vækst i udgifterne på social- og sundhedsområdet. Væksten udgør knap 1,3 mia. kr., svarende til knap 35 pct. af den samlede vækst eller 1,6 pct. mere end i budgettet for 2001. Den største relative vækst fremkommer på området for byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger, hvor udgifterne er steget med 4,5 pct. (152,7 mio. kr.) i forhold til budget 2001. Området for forsyning og kollektiv trafik bidrager som det eneste negativt til væksten med et fald i udgifterne på 98,7 mio. kr., svarende til 4,1 pct.

Ligesom for amterne ligger de budgetterede udgifter for primærkommunerne højere end det aftalte niveau i økonomiaftalen for 2002. Regeringen og KL har på denne baggrund opfordret kommunerne til at gennemgå driftsbudgetterne for 2002 og tilrettelægge budgetstyringen med henblik på generelt at reducere eller udskyde aktiviteter fra 2002 til 2003.

Københavns Kommune budgetterer i 2002 med nettodriftsudgifter på 24,9 mia. kr., hvilket er knap 0,6 mia. kr. eller 2,3 pct. mere end i budget 2001. Væksten finder primært sted på områderne sygehusvæsen og sygesikring (207,9 mio. kr.) samt administration (103,8 mio. kr.). Ligesom primærkommunerne budgetterer Københavns Kommune med en besparelse på forsyningsområdet.

Frederiksberg Kommune budgetterer i 2002 med nettodriftsudgifter på godt 4,2 mia. kr. I forhold til budget 2001 budgetterer kommunen så-

ledes med 89,3 mio. kr. mere til nettodriftsområdet, svarende til en stigning på 2,2 pct. Udgiftsstigningen kan især henføres til social- og sundhedsområdet, hvor der har været en samlet stigning på knap 43 mio. kr. eller 2,3 pct. mere end i budget 2001. Undervisnings- og kulturområdet samt sygehusområdet bidrager ligeledes positivt til væksten (hhv. 26,6 mio. kr. og 35,6 mio. kr.). Væksten trækkes derimod nedad af et fald i udgifterne på området for trafik og infrastruktur (6,8 mio. kr.) samt administrationsområdet (6,5 mio. kr.).

2.4.2. Anlægsvirksomhed

I dette afsnit ses på realvæksten i nettoanlægsudgifterne for de enkelte hovedkontoområder.

Den kommunale sektor under et budgetterer i 2002 med nettoanlægsudgifter på knap 14,8 mia. kr. svarende til et reelt fald i forhold til budget 2001 på 57,1 mio. kr. eller 0,4 pct. Af tabel 2.4.4. ses realvæksterne i nettoanlægsudgifterne for hele den kommunale sektor.

På områderne for sygehusvæsen og sygesikring samt forsyning og kollektiv trafik budgetteres med de største reale stigninger i udgifterne på hhv. 5,9 pct. og 5,2 pct. Til gengæld bidrager området for byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger samt social og sundhedsområdet med en negativ realvækst på hhv. 32,0 pct. og 9,6 pct.

Det fremgår af tabellen, at alle de kommunale sektorer med undtagelse af Københavns Kommune budgetterer med en samlet negativ udgiftsvækst på anlægsområdet fra budget 2001 til budget 2002. Fra budget 2000 til budget 2001 budgetterede alle sektorer derimod med en positiv realvækst på anlægsområdet.

Amtskommunerne budgetterer i 2002 med nettoanlægsudgifter på knap 3,0 mia. kr. I forhold til budget 2001 budgetterer amtskommunerne således med et fald i nettoanlægsudgifterne på 2,1 mio. kr. eller 0,1 pct. Området med den største vækst i anlægsudgifterne er administrationsområdet, hvor der er en positiv vækst på 15,3 mio. kr. eller 41,6 pct. Områderne byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger bi-

Det kommunale budget 2002

drager med det største relative fald på 15,3 pct. efterfulgt af social- og sundhedsområdet med et fald på 10,1 pct.

Tabel 2.4.4 Realvæksten i nettoanlægsudgifterne for den kommunale sektor budget 2001-2002 ¹⁾										
Mio. kr. opgjort i 2002-p/l	Amts-kommuner		Primær-kommuner		Københavns Kommune		Frederiks-berg Kom.		Hele landet	
	kr.	Pct.	kr.	Pct.	kr.	Pct.	kr.	Pct.	kr.	Pct.
Byudv., bolig- og miljøforanst	-6,6	-15,3	-448,4	-111,5	216,9	53,9	-26,9	-40,1	-264,3	-32,0
Forsyningsvirk. kollektiv trafik	0	0	88	3,2	21,8	0,8	63,5	131,2	176,7	5,2
Trafik og infrastruktur	4,8	0,7	-23,5	-2,1	10,2	0,9	58	106,7	48,5	2,4
Undervisning og kultur	-32	-7,9	251,2	8,0	22,8	0,7	-98,4	-67,2	145,8	3,7
Sygehusvæsen og sygesikring	88,5	6,2	0	0	0	0	0	0	84,3	5,9
Social- og sundhedsvæsen	-32,7	-10,1	-193,5	-9,4	-6,2	-0,3	-24,8	-76,6	-255,9	-9,6
Administration	15,3	41,6	-57,8	-13,7	40,9	9,6	8,1	18408	6,8	1,2
I alt	-2,1	-0,1	-384,0	-3,9	338,3	20,5	-13,0	-3,8	-57,1	-0,4

1) Jf. fodnote til tabel 2.4.2.1

Primærkommunerne budgetterer under ét med knap 9,5 mia. kr. i nettoanlægsudgifter i budget 2002, svarende til et reelt fald i anlægsudgifterne på 384 mio. kr. (3,9 pct.) fra budget 2001 til 2002.

Faldet i udgifterne er størst på området for byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger, hvor faldet er på 448,4 mio. kr., svarende til, 111,5 pct. Også administrationsområdet falder med 13,7 pct. (57,8 mio. kr.) i forhold til budget 2001.

Københavns Kommunes budgetterer i 2002 med nettoanlægsudgifter på i alt knap 2 mia. kr., svarende til en vækst på 338 mio. kr. eller 20,5 pct. Det er især området for byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger som bidrager med en vækst på 216,9 mio. kr., svarende til 53,9 pct. Derudover bidrager også administrationsområdet med en vækst på 40,9 mio. kr. (9,6 pct.).

Frederiksberg Kommune budgetterer, ligesom amterne og primærkommunerne, med et fald i nettoanlægsudgifterne på 13 mio. kr. eller 3,8 pct. Størstedelen af faldet i anlægsudgifterne kan henføres til undervisning- og kulturområdet, hvor udgifterne forventes at falde med 98,4 mio. kr., svarende til 67,2 pct. Også områderne for byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger og social- og sundhedsvæsen bidrager med en negativ vækst på hhv. 26,9 mio. kr. og 24,8 mio. kr. Den høje realvækst i nettoanlægsudgifterne på administrationsområdet skal ses i lyset af, at Frederiksberg Kommune budgetterede med meget små udgifter på dette område i 2001.

2.4.3. Renter

Nettorenteudgifterne for den kommunale sektor under ét er i 2002 budgetteret til 288 mio. kr., svarende til et reelt fald på ca. 63,6 mio. kr. eller 18,1 pct. Amtskommunerne budgetterer med renteindtægter på 95 mio. kr. i 2002, mens primærkommunerne for 2002 har budgetteret med nettorenteudgifter på 150 mio. kr. Københavns og Frederiksberg Kommuner budgetterer i 2002 med nettorenteudgifter på henholdsvis 203 mio. kr. og 30 mio. kr.

2.4.4. Moms

Den kommunale sektors samlede udgifter til moms på ikke momsregistrerede områder udgør for budget 2002 12,9 mia. kr., hvilket svarer til en stigning i forhold til budget 2001 på ca. 718 mio. kr. eller 5,9 pct. Udgifterne til moms på driftsområdet udgør størstedelen af de samlede udgifter til moms i 2002, med i alt 78,1 pct. mod 21,9 pct. til moms på anlægsområdet. Til sammenligning udgør den samlede kommunale sektors nettodrifts- og anlægsudgifter hhv. 94,4 pct. og 5,6 pct. af de samlede nettoudgifter. Det kan således konkluderes, at en større andel af anlægsudgifterne end driftsudgifterne er momsbelagte, hvilket kan skyldes, at kommunerne i højere grad selv varetager driftsopgaver.

Amtskommunerne budgetterer i 2002 med udgifter til moms på 3,9 mia. kr., som fordeler sig med 81 pct. og 19 pct. på hhv. på drifts- og

Det kommunale budget 2002

anlægsområdet. Primærkommunerne budgetterer med knap 7,7 mia. kr. til moms, hvoraf de 76 pct. kommer fra udgifter til moms på driftsområdet og 24 pct. kommer fra moms på anlægsområdet. De budgetterede udgifter til moms for henholdsvis Københavns og Frederiksberg Kommuner i 2002 er godt 1,1 mia. kr. og 0,2 mia. kr., hvoraf hhv. 83 pct. og 69 pct. stammer fra moms på driftsområdet.

2.4.5. Amternes reviderede budgetter

Regeringen og Amtsrådsforeningen holdt i december 2001 et møde for bl.a. at drøfte amternes budgetter for 2002. Parterne konstaterede på dette møde, at der er budgetteret med en højere vækst i serviceudgifterne (som for amternes vedkommende svarer til driftsudgifterne) end forudsat i de aftaler, som blev indgået for 2002. Det er især de budgetterede udgifter på det sociale område, som overstiger det forudsatte niveau, hvilket bl.a. kan hænge sammen med den usikkerhed indførelsen af den sociale finansieringsreform har givet anledning til. Amterne budgetterede serviceudgifter ligger således 0,5 mia. kr. over det aftalte niveau for 2002.

Regeringen tilkendegav, at overskridelsen af det aftalte niveau ikke var acceptabel i lyset af behovet for at fastholde en stram finanspolitik. Regeringen har endvidere tilkendegivet, at udgangspunktet for de kommende forhandlinger om amternes økonomi for 2003 vil være det aftalte udgiftsniveau for 2002. Dette indebærer, at der i 2003 vil være et mærkbart finansieringsproblem, hvis ikke budgetterne for 2002 bringes i overensstemmelse med det oprindeligt aftalte.

På denne baggrund blev parterne enige om, at henstille til amterne at serviceudgifterne for budget 2002 burde revurderes med henblik på at realisere det udgiftsniveau, som var forudsat i aftalen for 2002. Dette indebærer, at de samlede serviceudgifter i amterne burde reduceres med 0,5 mia. kr. i forhold til det oprindeligt budgetterede.

Ved fællesbrev blev denne henstilling videresendt til samtlige amter i januar 2002. Resultatet heraf blev, at amterne under ét reducerede oprindelige budgetter for 2002 med godt 360 mio. kr. En oversigt over amternes tilkendegivelser vises i tabel 2.4.5.

Tabel 2.4.5 Amterne tilkendegivelser vedr. revurdering af budget 2002.

Mio. kr.	Reduktion	Pct. af de samlede nettodriftsudgifter i det oprindelige budget.
Københavns Amt	0	0
Frederiksborg Amt	20	0,4
Roskilde Amt	28	0,8
Vestsjællands Amt	28	0,6
Storstrøms Amt	14,5	0,3
Bornholms Amt	2	0,3
Fyns Amt	40	0,5
Sønderjyllands Amt	0	0
Ribe Amt	14	0,4
Vejle Amt	35	0,7
Ringkøbing Amt	34	0,8
Århus Amt	70	0,8
Viborg Amt	21,4	0,6
Nordjyllands Amt	55,7	0,7
Reduktion i alt	362,6	0,5

2.5. Særlige udgiftsområder

I dette afsnit er der set nærmere på de områder, der har været tillagt særlig interesse i de kommunale aftaler med regeringen. Det drejer sig om områderne for sundhed, børnepasning og folkeskole, samt ældreomsorg og det sociale område generelt. Afslutningsvis er væksten i serviceudgifterne opgjort.

Der er ligesom i det foregående afsnit foretaget sammenligninger mellem budget 2001 og budget 2002, hvor udgifterne fra budget 2001 er omregnet til 2002 pris- og lønniveau. Ved omregningen er der dog ikke foretaget korrektioner for opgaveomlægninger fra budget 2001 til 2002 med undtagelse af væksten i serviceudgifterne.

2.5.1. Sygehuse og sygesikring m.m.

De budgetterede nettodriftsudgifter for amtskommunerne og Københavns og Frederiksberg Kommuner til sygehuse og offentlig sygesikring i 2002 fremgår af tabel 2.5.1.1. og 2.5.1.2. Af tabellerne ses det, at den kommunale sektor under et budgetterer med 41,7 mia. kr. på sygehusområdet og 14,1 mia. kr. på sygesikringsområdet, hvilket svarer til, at knap 23 pct. af de samlede kommunale nettodriftsudgifter i 2002 går til sundhedsområdet².

Tabel 2.5.1.1. Amtskommunernes nettodriftsudgifter til sygehuse og sygesikring i budget 2002 ⁽¹⁾

Mio. kr. opgjort i 2002-p/1	Budget 2001	Budget 2002	Vækst b2001-b2002	Vækst b2001-b2002 (pct.)
Somatiske sygehuse (4.01)	30.950	32.350	1.400	4,5
Psykiatriske sygehuse (4.02)	3.336	3.339	3	0,1
Sygesikring (4.70)	12.016	12.473	457	3,8
I alt	46.303	48.162	1.859	4,0

1) Numrene i parentes refererer til kontonumrene i "Det kommunale budget- og regnskabssystem". Der er ikke foretaget meropgavekorrektion.

For amtskommunerne udgør sygehuse og sygesikringsområdet de to største udgiftsposter i budget 2002. Nettoudgifterne til sygehuse udgør 35,7 mia. kr. svarende til 49 pct. af de samlede nettodriftsudgifter. Udgifterne til sygesikring budgetteres til at udgøre 17 pct. af de samlede nettodriftsudgifter eller 12,5 mia. kr. Tilsammen udgør de to områder således knap 48,2 mia. kr. svarende til en andel af amtskommunernes samlede nettodriftsudgifter på 66 pct. Der har de seneste år

² Dette er eksklusiv udgifter til servicefunktioner, som ikke direkte har med patientbehandling at gøre samt udgifter til selvstændige ambulatorier og klinikker mm.

været en tendens til, at andelen af de amtskommunale udgifter, der anvendes til sygehuse og sygesikring, har været svagt stigende. Denne udvikling gør sig også gældende for budget 2002, hvor andelen af udgifter der anvendes til sygehuse og sygesikring, er steget med 4 procentpoint i forhold til budget 2001.

De amtskommunale udgifter til somatiske sygehuse er fra budget 2001 til budget 2002 steget med 4,5 pct., mens udgifter til psykiatriske sygehuse fastholdes på samme niveau. Stigningen i udgifter til somatiske sygehuse er på niveau med den samlede stigning i de amtskommunale nettodriftsudgifter. Den samlede stigning i udgifter på sygehusområdet er på 1.403 mia. kr., hvilket er på niveau med den stigning på 1.415 mio. kr., der blev aftalt mellem regeringen og Amtsrådsforeningen.

Der er for sygesikring budgetteret med en stigning i udgifterne på 3,8 pct., hvilket er mindre end den samlede stigning i amtskommunernes nettodriftsudgifter.

Tabel 2.5.1.2. Københavns og Frederiksberg Kommuners nettodriftsudgifter til sygehuse og sygesikring i budget 2002¹ og ²⁾

Mio. kr. opgjort i 2002-p/1	Budget 2001	Budget 2002	Vækst b2001-b2002	Vækst b2001-b2002 (pct.)
Somatiske og psykiatriske sygehuse	5.804	6.037	233	4,0
Sygesikring (4.70)	1.644	1.666	23	1,4
I alt	7.447	7.703	255	3,4

1) Jf. fodnote 1, tabel 2.5.1.1.

2) Københavns og Frederiksberg Kommuner udgifter til psykiatriske sygehuse budgetteres sammen med udgifterne til somatiske sygehuse, som bidrag til Hovedstadens Sygehusfællesskab.

For Københavns og Frederiksberg Kommuner udgør nettodriftsudgifterne til sygehuse (bidrag til Hovedstadens Sygehusfællesskab) i budget 2002 6,0 mia. kr. svarende til en realvækst i forhold til 2001 på

233 mio. kr. eller 4,0 pct. Realvæksten for Københavns og Frederiksberg Kommuner nettodriftsudgifter til sygehusvæsen er mindre end væksten i amtskommunernes udgifter til sygehusområdet. Samtidig er stigningen på sygesikringsområdet for de to kommuner knap 2,5 procentpoint mindre end stigningen for amtskommunerne.

2.5.2. Grundtakstområdet

Med indførelsen af den såkaldte grundtakstmodel fra 1. januar 2002 ændres finansieringen af udgifter på store dele af det sociale område. Finansieringsomlægningen indebærer, at den hidtil delte finansiering mellem kommuner og amter for personer under 67 år afløses af en grundtakstmodel, hvor kommuner og amter som udgangspunkt selv afholder de udgifter, som de sætter i værk. Grundtakst-begrebet fremkommer ved, at der på en række områder omfattet af finansieringsreformen indføres en grundtakst for den leverede ydelse. Primærkommunerne afholder så udgifterne op til grundtaksten, mens amterne (som typisk leverer ydelserne) afholder udgifter, som overstiger grundtakstbeløbet. København og Frederiksberg Kommuner er ikke omfattet af finansieringsreformen.

I 2002 forventer primærkommunerne at have nettodriftsudgifter for ca. 15,7 mia. kr. på områder omfattet af den sociale finansieringsreform. I økonomiaftalen for 2002 var det forudsat, at udgifterne på grundtakst området udgjorde 15,5 mia. kr. Det budgetterede udgiftsniveau ligger dermed 0,2 mia. kr. over det forventede på aftaletidspunktet.

For amtskommunerne er det ikke muligt at udskille det grundtakstfinansierede område fra socialområdet ud fra de enkelte amters budgetindberetning. Grundtakstområdet udgør dog hovedparten af amternes udgifter på det sociale område. I 2002 forventer amtskommunerne at have udgifter på dette område for ca. 6,5 mia. kr.

I forbindelse med opgørelsen af udgifterne på grundtakstområdet skal det understreges, at budgetlægningen på dette område har været behæftet med usikkerhed bl.a. som følge af omfattende kontoplansændringer, hvorfor udgifterne på området skal tolkes med varsomhed.

2.5.3. Budgetgaranterede områder

Budgetgarantien sikrer primærkommunerne samt Københavns og Frederiksberg Kommuner under ét ved stigninger i udgifterne på de konjunkturfølsomme områder. Dette sker ved, at kommunerne får bloktilskudskompensation for reale udgiftsstigninger på områder, som de kun har ringe mulighed for at styre. Ordningen er symmetrisk således, at udgiftsfald på de konjunkturfølsomme områder medfører en reduktion af bloktilskuddet.

Budgetgarantien omfatter kommunernes reale mer- eller mindreudgifter på områderne kontanthjælp, orlovsydelse til kontanthjælpsmodtagere, kommunal aktivering, førtidspension, erhvervsgrunduddannelse, introduktionsydelse samt danskundervisning og kommunal aktivering efter integrationsloven.

I tabel 2.5.3. er vist de afsatte budgetgarantibeløb i perioden fra 1997 til 2002. Ordningen har eksisteret siden 1992, og i sin nuværende form siden 1995, hvor det blev muligt at foretage midtvejsreguleringer af budgetgarantien for så vidt angår regelændringer.

Der er i bloktilskuddet for 2002 foretaget en opregulering på 437,8 mio. kr. som følge af den forventede udgiftsudvikling på de budgetgaranterede områder 2001-2002. Endvidere er der i bloktilskuddet fra 2001 og frem foretaget en midtvejsregulering for regelændringer på de budgetgaranterede områder 2000-2001. Der er på denne baggrund foretaget en opregulering af bloktilskuddet for 2002 med 106,8 mio. kr. Endvidere gennemføres en ekstraordinær midtvejsregulering på 862,9 mio. kr. for forskellen mellem de faktiske opgjorte udgifter på de budgetgaranterede områder i 2000 og de tilsvarende udgifter som skønnet i juni 2000. Endelig foretages en efter- og opregulering af bloktilskuddet for 2002 på baggrund af den endelige opgørelse af udgiftsudviklingen på de budgetgaranterede områder i 2000. Bloktilskuddet for 2002 er på denne baggrund opreguleret med 79,9 mio. kr.

Som det fremgår af tabel 2.5.4.1. har primærkommunerne for 2002 budgetteret med nettodriftsudgifter på de budgetgaranterede områder

Det kommunale budget 2002

for i alt godt 15,5 mia. kr. I forhold til budget 2001 er dette en realvækst på knap 0,2 mia. kr. svarende til en vækstprocent på 1.

Tabel 2.5.3. Afsatte budgetgarantibeløb 1997-2001						
Mio. kr. løbende priser	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1996-97						
Foreløbig opgørelse juni 1996 (97 p/l)	767,1	767,1	767,1	767,1	767,1	767,1
Midtvejsregulering for regelændringer juni 1997 (97 og 98 p/l)	54,3	55,9	55,9	55,9	55,9	55,9
Reg. juni 1998(99 p/l) - opregulering - efterregulering			-593,6 -1.187,1	-593,6	-593,6	-593,6
1997-98						
Foreløbig opgørelse juni 1997 (98 p/l)		836,2	836,2	836,2	836,2	836,2
Midtvejsregulering for regelændringer juni 1998 (98 og 99 p/l)		35,9	36,9	36,9	36,9	36,9
Reg. juni 1999(2000 p/l) - opregulering - efterregulering				-152,7 -305,4	-152,7	-152,7
1998-1999						
Foreløbig opgørelse juni 1998 (99 p/l)			2.067,4	2.067,4	2.067,4	2.067,4
Midtvejsregulering for regelændringer juni 1999 (99 og 2000 p/l)			212,6	218,3	218,3	218,3
Reg. juni 2000(2001 p/l) - opregulering - efterregulering					-610,7 1.221,5	-610,7
1999-2000						
Foreløbig opgørelse juni 1999 (2000 p/l)				796,6	796,6	796,6
Midtvejsregulering for regelændringer juni 1999 (99 og 2000 p/l)				-107,7	-110,9	-110,9
2000-2001						
Foreløbig opgørelse juni 2000 (2000 p/l)					632,1	632,1
Midtvejsregulering for regelændringer juni 2001 (2001 og 2002 p/l)					104,2	106,8
Ekstraordinær midtvejsregulering juni 2001 (2001 p/l)					862,9	
2001-2002						
Foreløbig opgørelse juni 2001 (2002 p/l)						437,8

Det kommunale budget 2002

Tabel 2.5.4.1. Primærkommunernes nettodr.udg. på de budgetgaranterede omr. i budget 2001-2002¹⁾

Mio. kr. opgjort i 2002-p/l	Budget 2001	Budget 2002	Vækst b2001-b2002	Vækst b2001-b2002 (pct.)
Erhvervsgrunduddannelser (3.45)	75,3	70,7	-4,5	-6,1
Kontanthjælp (5.01)	6.106	5.968	-138	-2,3
Kontanthjælp vedr. flygtninge (5.04)	3,8	2,4	-1,4	-36,3
Aktiverede kontanthjælpsmodt. (5.05)	2.140	2.105	-35	-1,6
Erhvervsmodnende / intro. kurser, jobindsus. (5.40 gr. 02)	91,6	134,6	43	47,0
Udgifter/indtægter ifm. uddannelsesaktiviteter (5.40 gr. 07)	62	74	12	20,0
Introduktionsprogram mv. (5.60)	-283	-804	-521	184,1
Introduktionsydelse (5.61)	245	385	140	57,3
Førtidspension med 50 pct. ref. (5.68)	4.122	3.898	-224	-5,4
Førtidspension med 35 pct. ref. (5.69)	1.993	2.869	876	44,0
Beskæftigelsesordninger (5.98)	808	820	12	1,5
I alt	15.364	15.524	161	1,0

1) Numrene i parentes refererer til kontonumrene i "Det kommunale budget- og regnskabs-system". Der er *ikke* foretaget korrektion for opgaveomlægninger mellem budget 2001 og 2002. Der henvises i øvrigt til den kommunefordelte oversigt over nettodrifudsudgifterne på udvalgte områder i bilag 29.

De områder der bidrager mest til realvæksten i de budgetgaranterede udgifter er førtidspension med 35 pct. refusion og introduktionsydelse. På områderne for introduktionsprogram m.v. og førtidspension med 50 pct. refusion har der derimod været forholdsvis store nominelle fald i udgifterne. For førtidspensionsområdet under et har der dog på trods af faldet i udgifterne til området med 50 pct. refusion været en forholdsvis stor vækst (knap 0,7 mia. kr. eller 11 pct.).

Tabel 2.5.4.2. Kbh. og Frb. kom. nettodr.udg. på de budgetgaranterede områder i budget 2001-2002¹⁾

Mio. kr. opgjort i 2002-p/l	Budget 2001	Budget 2002	Vækst b2001-b2002	Vækst b2001-b2002 (pct.)
Erhvervsgrunduddannelser (3.45)	10	10	0	0,0
Kontanthjælp (5.01)	1.511	1.549	37	2,5
Kontanthjælp vedr. flygtninge (5.04)	-0,1	-0,1	0	0,0
Aktiverede kontanthjælpsmodt. (5.05)	332	347	14	4,4
Erhvervsmodnende / intro. kurser, jobindsus. (5.40 gr. 02)	9	23	14	168
Udgifter/indtægter ifm. uddannelsesaktiviteter (5.40 gr. 07)	0,6	15	14,5	2.638
Introduktionsprogram mv. (5.60)	-25	-106	-81	325,5
Introduktionsydelse (5.61)	24	40	16	64,2
Førtidspension med 50 pct. ref. (5.68)	446	412	-34	-7,7
Førtidspension med 35 pct. ref. (5.69)	204	236	33	16,1
Beskæftigelsesordninger (5.98)	169	172	2	1,4
I alt	2.681	2.697	16	0,6

1) Jf. fodnote 1, tabel 2.5.4.1.

Tabel 2.5.4.2. viser at Københavns og Frederiksberg Kommuner budgetterer med nettoudgifter på de budgetgaranterede områder for i alt knap 2,7 mia. kr. i budget 2002, hvilket svarer til en vækst på 16 mio. kr. eller 0,6 pct. i forhold til budget 2001. Udgiftsvæksten har primært fundet sted på områderne for kontanthjælp og førtidspension med 35

Det kommunale budget 2002

pct. refusion. Tilgængæld er udgifterne faldet på områderne for introduktionsprogrammer og førtidspension med 50 pct. refusion.

For primærkommunerne og Københavns og Frederiksberg Kommuner under ét viser opgørelsen en samlet udgiftsvækst på knap 177 mio. kr. på de budgetgaranterede områder fra budget 2001 til budget 2002. Som tidligere nævnt er det kommunale bloktilskud for 2001 blevet opreguleret med 437,8 mio. kr., som følge af den forventede udvikling på de budgetgaranterede områder. Kommunerne forventer altså en mindre udgiftsvækst på de budgetgaranterede områder, end det forudsatte ved fastsættelsen af bloktilskuddet for 2002.

2.5.4. Børneområdet

Af tabel 2.5.5.1.-2.5.5.4. fremgår udviklingen fra budget 2001 til budget 2002 i den kommunale sektors nettodrifts- og anlægsudgifter på børneområdet. Det ses af tabellerne, at den kommunale sektor under ét budgetteres med nettodriftsudgifter til børneområdet på godt 55,8 mia. kr. i budget 2002. I forhold til budget 2001 har der således været en stigning på 1,7 mia. kr. eller 3,1 pct. På folkeskoleområdet budgetteres der med en stigning i forhold til budget 2001 på 4,3 pct., mens der på børnepasningsområdet i 2002 budgetteres med nettodriftsudgifter på 21,3 mia. kr. svarende til en vækst i forhold til budget 2001 på 1,2 pct.

Folkeskoleområdet er her - og i de følgende opgørelser af driftsudgifterne - opgjort som nettodriftsudgifter til folkeskoler (funktion 3.01) og bidrag til skoler (funktion 3.10), mens børnepasningsområdet er opgjort som skolefritidsordninger (funktion 3.05) og hovedfunktionen dagpleje, daginstitutioner og klubber for børn og unge. Numrene i parentes referer til kontonumre i "Det kommunale Budget- og regnskabssystem".

På anlægssiden budgetteres den kommunale sektor med netto at investere 3,9 mia. kr., hvoraf 3,3 mia. kr. vedrører folkeskoleområdet og godt 0,5 mia. kr. vedrører børnepasningsområdet (opgjort på hovedfunktionsniveau). For folkeskoleområdet svarer det til en vækst på 5,3 pct. i forhold til budget 2001, mens der på børnepasningsområdet er

tale om et fald i de budgetterede anlægsudgifter på 24,2 pct. i forhold til budget 2001.

Primærkommunerne budgetterer for 2002 med nettodriftsudgifter på det samlede børneområde for i alt 50,1 mia. kr. Dette svarer i forhold til budget 2001 til en realvækst på knap 3,1 pct. eller 1,5 mia. kr. For primærkommunerne udgør nettodriftsudgifterne på børneområdet 34 pct. af de samlede nettodriftsudgifter i budget 2002.

Tabel 2.5.5.1. Primærkommunernes nettodriftsudgifter på børneområdet budget 2001-2002^{1 og 2)}				
Mio. kr. opgjort i 2002-p/l	Budget 2001	Budget 2002	Vækst b2001-b2002	Vækst b2001-b2002 (pct.)
Folkeskolen (hfkt.)	30.640	31.918	1.278	4,2
- heraf folkeskoler (3.01)	22.819	23.965	1.145	5,0
- heraf skolefritidsordninger (3.05)	2.848	2.959	111	3,9
- heraf undervisning af børn med vidtgående handicap (3.07)	1.399	1.534	136	9,7
- heraf bidrag til skoler (3.10)	1.860	1.900	40	2,1
Dagpleje, daginst. og klubber for børn og unge (hfkt.)	18.005	18.230	225	1,2
I alt	48.646	50.148	1.503	3,1

1) Numrene i parentes refererer til kontonumrene i "Det kommunale budget- og regnskabs-system". Der er ikke foretaget korrektion for opgaveomlægninger mellem budget 2001 og 2002. Der henvises i øvrigt til den kommunefordelte oversigt over nettodriftsudgifterne på udvalgte områder i bilag 29.

2) Forkortelsen 'hfkt.' står for 'hovedfunktion'.

Der budgetteres med en udgiftsvækst på alle områder under børneområdet. Langt den største relative vækst finder sted på undervisningsområdet for børn med vidtgående handicap (9,7 pct.). Væksten i udgifterne skal ses i lyset af, at antallet af underviste børn med vidtgående handicap forventes at stige.

Det kommunale budget 2002

Primærkommunerne budgetterer i 2002 med nettodriftsudgifter til folkeskoler (funktionerne 3.01 og 3.10) på knap 25,9 mia. kr., svarende til en realvækst i forhold til budget 2001 på 1,2 mia. kr. eller 4,8 pct.

På børnepasningsordningsområdet (inkl. skolefritidsordninger) regner primærkommunerne i budget 2002 med nettodriftsudgifter på 21,2 mia. kr. I forhold til budget 2001 er der således en vækst i udgifterne på børnepasningsområdet på 336 mio. kr. eller 1,6 pct. På driftsområdet har primærkommunerne således haft en relativt højere realvækst på folkeskoleområdet end på børnepasningsområdet

På anlægssiden har primærkommunerne budgetteret med samlede udgifter på 3,4 mia. kr. svarende til en vækst på 5,1 pct. i forhold til budget 2001. Der er dog alene tale om en vækst på folkeskoleområdet (9,8 pct.), mens der på børnepasningsområdet er tale om et fald i det budgetterede anlægsudgifter på 22,7 pct.

Tabel 2.5.5.2. Primærkommunernes nettoanlægsudgifter på børneområdet budget 2001-2002^{1 og 2)}

Mio. kr. opgjort i 2002-p/l	Budget 2001	Budget 2002	Vækst b2001-b2002	Vækst b2001-b2002 (pct.)
Folkeskolen (hfkt.)	2.779	3.051	272	9,8
Dagpleje, daginst. og klubber for børn og unge (hfkt.)	471	365	-107	-22,7
I alt	3.251	3.416	165	5,1

1) Numrene i parentes refererer til kontonumrene i "Det kommunale budget- og regnskabs-system". Der er ikke foretaget korrektion for opgaveomlægninger mellem budget 2001 og 2002.

2) Forkortelsen 'hfkt.' står for 'hovedfunktion'.

Københavns og Frederiksberg Kommuner budgetterer jf. tabel 2.5.5.3. i 2002 med nettodriftsudgifter på børneområdet på 5,6 mia. kr., hvilket svarer til en realvækst på 3,0 pct. i forhold til budget 2001.

Ligesom for primærkommunerne under ét er væksten i budgettet for 2002 størst på folkeskoleområdet (7,3 pct.), mens væksten på børneoplysningsområdet er noget mindre med 1,1 pct.

Tabel 2.5.5.3. Kbh. og Frb. Kom. nettodrifts-udgifter på børneområdet budget 2001-200x¹⁾

Mio. kr. opgjort i 2002-p/l	Budget 2001	Budget 2002	Vækst b2001-b2002	Vækst b2001-b2002 (pct.)
Folkeskolen (hfkt.)	2.381	2.513	132	5,5
- heraf folkeskoler (3.01)	1.643	1.773	130	7,9
- heraf skolefritidsordninger (3.05)	55	58	3	5,6
- heraf undervisning af børn med vidtgående handicap (3.07)	160	154	-6	-3,9
- heraf bidrag til skoler (3.10)	297	308	11	3,7
Dagpleje, daginst. og klubber for børn og unge (hfkt.)	3.074	3.105	31	1,0
I alt	5.455	5.618	163	3,0

1) Jf. fodnote 1-2, tabel 2.5.5.1.

Det kommunale budget 2002

Tabel 2.5.5.4. Kbh. og Frb. Kom. netto-anlægsudgifter på børneområdet b. 2001-2002^{1 og 2)}

Mio. kr. opgjort i 2002-p/l	Budget 2001	Budget 2002	Vækst b2001-b2002	Vækst b2001-b2002 (pct.)
Folkeskolen (hfkt.)	371	265	-106	-28,5
Dagpleje, daginst. og klubber for børn og unge (hfkt.)	236	172	-64	-27,2
I alt	607	437	-170	-28,0

1) Numrene i parentes refererer til kontonumrene i "Det kommunale budget- og regnskabs-system". Der er ikke foretaget korrektion for opgaveomlægninger mellem budget 2001 og 2002.

2) Forkortelsen 'hfkt.' står for 'hovedfunktion'.

På anlægssiden budgetterer Københavns og Frederiksberg kommuner med et fald i udgifterne på 170 mio. kr. i forhold til budget 2001, hvilket svarer til et fald på 28 pct. Det relative fald er på samme niveau både på folkeskole- og børnepasningsområdet (hhv. 28,5 pct. og 27,2 pct.).

2.5.5. Ældreområdet

Ved ældreområdet forstås i denne sammenhæng hovedfunktionen "Boliger og institutioner samt pleje og omsorg for ældre" og funktionen "Hjælpemidler, forbrugsgoder, boligindretning, befordring og pasning af døende" i det kommunale budget- og regnskabssystem. Dele af dette område er omfattet af den sociale finansieringsreform og som følge af skiftet i finansieringsregler har det derfor ikke umiddelbart været muligt at give et retvisende billede af den reale vækst – som udtryk for aktivitetsvæksten - i forhold til budget 2001 for amtskommuner og primærkommunerne.

Tabel 2.5.6.1. Nettodriftsudgifter på ældreområdet i budget 2002^{1 og 2)}

Mio. kr.	Amter	Primærkommuner	København	Frederiksberg
Boliger og inst. samt pleje og omsorg (hfkt.)	89,8	25.317,8	3.185,6	694,8
Hjælpe midler, forbrugsgoder, boligindretning, befordring og pasning af døende (5.54)	740,8	1.375,6	215,1	38,0
I alt	830,6	26.693,4	3.400,7	732,7

- 1) Numrene i parentes refererer til kontonumrene i "Det kommunale budget- og regnskabssystem". Der henvises i øvrigt til den kommunefordelte oversigt over nettodriftsudgifterne på udvalgte områder i bilag 29.
- 2) Forkortelsen 'hfkt.' står for 'hovedfunktion'.

Primærkommunerne budgetterer i 2002 med i alt 26,7 mia. kr. til ældreområdet, hvilket svarer til knap 18,3 pct. af primærkommunernes samlede nettodriftsudgifter. Udgifterne på ældreområdet fordeler sig med langt den overvejende del på området boliger og institutioner samt pleje og omsorg (knap 95 pct.).

For 2002 budgetterer amtskommunerne med i alt godt 0,8 mia. kr. til ældreområdet, amtskommunernes udgifter til ældreområdet udgør således en langt mindre andel end primærkommunernes samlede nettodriftsudgifter til området (1,1 pct.). Området hjælpemidler mm. udgør med 89,2 pct. af de samlede ældreudgifter en langt større andel end i primærkommunerne.

For budget 2002 udgør Københavns og Frederiksberg Kommuner udgifter til ældreområdet samlet godt 4,1 mia. kr., som fordeler sig med knap 3,9 mia. kr. til området boliger og institutioner samt pleje

Det kommunale budget 2002

og omsorg og de resterende 253 mio. kr. til området hjælpemidler, forbrugsgoder, boligindretning, befordring og pasning af døende.

2.5.6. Serviceudgifter

Serviceudgifterne er defineret som kommunernes samlede nettodriftsudgifter eksklusive udgifterne på de budgetgaranterede og brugerfinansierede områder og eksklusive udgifterne til øvrige overførsler. I forhold til det kommunale budget- og regnskabssystem opgøres serviceudgifterne som de samlede nettodriftsudgifter på hovedkonto 0 og hovedkontiene 2 til 6 fratrukket nettodriftsudgifter på følgende funktioner: 3.45, 5.01, 5.04, 5.05, 5.60, 5.61, 5.65, 5.67, 5.68, 5.69, 5.71, 5.91, 5.92 og 5.98. Af økonomiaftalen for 2002 mellem regeringen og KL fremgår, at nettodriftsudgifterne på de grundtakstbelagte områder holdes uden for serviceopgørelsen i 2002.

Tabel 2.6.1. Kommunale serviceudgifter budget 2001-2002 ^{1 og 2)}				
Mio. kr. opgjort i 2002-p/1 og opgaveniveau	Budget 2001	Budget 2002	Vækst b2001-b2002	Vækst b2001-b2002 (pct.)
Primærkommunerne	123.647	126.334	2.686	2,2
Københavns og Frederiksberg Kom.	25.510	25.905	395	1,6

1) Væksten i serviceudgifterne kan ikke umiddelbart sammenlignes for primærkommunerne og Københavns og Frederiksberg Kommuner, idet Københavns og Frederiksberg Kommuner også varetager amtskommunale opgaver.

2) Kilde: Finansministeriet

Af tabel 2.6.1 fremgår de kommunale udgifter på serviceområderne i budget 2002 samt udviklingen fra budget 2001. Serviceudgifterne for amtskommunerne svarer til amtskommunernes nettodriftsudgifter og er derfor ikke medtaget her. Serviceudgifterne i primærkommunerne under et udgør i alt 126,3 mia. kr. i 2002. I forhold til budget 2001 er serviceudgifterne steget med knap 2,7 mia. kr. svarende til en realvækst på 2,2 pct.

Københavns og Frederiksberg Kommuner budgetterer med serviceudgifter på godt 25,9 mia. kr. i 2002 svarende til en vækst i forhold til budget 2001 på knap 0,4 mia. kr. eller 1,6 pct.

2.6. Personaleforbrug

Kommunerne budgetterer under ét med et samlet personaleforbrug (omregnet til fuldtidsansatte) på 508.774 personer, jf. bilag 10. I forhold til budget 2001 er der tale om en stigning på 7.708 personer eller 1,5 pct.

Knap 26,8 pct. af de kommunalt ansatte er ansat i amtskommunerne. Amtskommunerne budgetterer for 2002 med en stigning i personaleforbruget på 2.838 personer svarende til en vækst på 2,1 pct. Primærkommunerne, hvor 64,2 pct. af de kommunalt ansatte er beskæftiget, budgetterer med en stigning på 4.310 fuldtidsansatte, hvilket svarer til en vækst på 1,3 pct. Københavns og Frederiksberg Kommuner budgetterer under ét med et personaleforbrug på 560 personer mere end i budget 2001, svarende til en stigning i personaleforbruget på 1,2 pct. 9 pct. af de kommunalt ansatte er ansat i de to kommuner.

3. Fordeling af særtilskud for 2002

Denne sektion indeholder en status og analyse vedrørende vanskeligt stillede kommuner efter afslutningen af arbejdet med fordeling af særtilskud til vanskeligt stillede kommuner efter § 19 og § 20 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner.

I afsnit 1 nedenfor er der for det første en redegørelse for fordelingen af særtilskud til vanskeligt stillede kommuner i 2002, herunder fordelingen af beløb på kommuner. I afsnit 1 er der endvidere en analyse af, hvad det er de vanskeligt stillede kommuner - overfor ministeriet - oftest nævner som begrundelse for deres situation.

I afsnit 2 er der en sammenligning af, hvor mange kommuner der har modtaget særtilskud i de seneste år. Derudover indeholder afsnit 2 en beskrivelse af reaktionen i kommunerne i forbindelse med ministeriets udmeldinger af særtilskud for 2002. I afsnittet er der også et forsøg på at kategorisere de vanskeligt stillede kommuner.

Endelig er der i afsnit 4 en opsamling og en perspektivering af resultaterne.

3.1 Særtilskud til vanskeligt stillede kommuner 2002

3.1.1 Fordelingen af særtilskud til vanskeligt stillede kommuner 2002

Der er to typer af særtilskud til vanskeligt stillede kommuner. Der er for det første tilskud til særligt vanskeligt stillede kommuner efter § 19 i lov kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner, som i praksis tilfalder kommunerne uden for hovedstadsområdet. For det andet er der særtilskuddene efter § 20, som tilfalder vanskeligt stillede kommuner i hovedstadsområdet. I denne sektion fokuseres der på særtilskuddene efter § 19, men for fuldstændighedens skyld er særtilskuddene efter § 20 også omtalt, jf. nedenfor.

Særtilskud til vanskeligt stillede uden for hovedstadsområdet

§ 19-tilskuddet til særligt vanskeligt stillede kommuner uden for hovedstadsområdet er for 2002 opdelt i følgende seks ”underpuljer”:

1. Tilskud til kommuner med dårligt skat-serviceforhold, som er på 25 mio. kr.
2. Tilskud til kommuner med tillagte øer, som er på 9 mio. kr..
3. Tilskud til udsatte kommuner med henblik på at fremme bosætning og erhvervsudvikling i disse, som er på 151,2 mio. kr.
4. Tilskud til udsatte/fattige kommuner med tab på udligningsreformen (afskaffelse af vejkraterium), som er på 10 mio. kr.
5. Pulje til udvikling i landdistrikter, som er på 5 mio. kr.
6. En restpulje som fordeles efter ansøgning.

Tilsammen udgør de fire første ”underpuljer” en sum på ca. 195 mio. kr., og de blev efter kriterier fordelt og meddelt til kommunerne i forbindelse med ministeriets udmelding af kommunal udligning og generelle tilskud for 2002 i juli måned.

Samlet set er § 19-puljen for 2002 på godt 265 mio. kr. Af de resterende godt 70 mio. kr. er de 5 mio. kr. reserveret til kommuner, der iværksætter forsøgsprojekter i landdistrikterne. De sidste midler blev ved brev af 24. september 2001 fra det tidligere Indenrigsministerium meddelt og fordelt til kommunerne efter ansøgning – den såkaldte restpulje.

I år har der været ekstra stor opmærksomhed og debat om fordelingen af særtilskuddene. Dette hænger formentlig sammen med, at puljen til vanskeligt stillede kommuner i forbindelse med aftalen om kommunernes økonomi for 2002 blev forhøjet med 60 mio. kr. - til godt 265 mio. kr. Særligt puljen på godt 151 mio. kr. til udsatte kommuner med henblik på at fremme bosætning og erhvervsudvikling i disse (jf. pkt. 4 ovenfor) har været debatteret. Puljen er blevet fordelt efter fire kriterier, som i øvrigt ligger i forlængelse af aftalen om kommunernes økonomi for 2002 mellem regeringen og KL.

Det kommunale budget 2002

De fire kriterier for puljen til udsatte kommuner med henblik på at fremme bosætning og erhvervsudvikling i disse fremgår af tabellen nedenfor:

Tabel 3.1.1 Kriterier for puljen til udsatte kommuner med henblik på at fremme bosætning og erhvervsudvikling i disse	
<u>Hvis en kommune skal være berettiget til tilskud, så skal følgende forhold altid være opfyldt:</u>	
1.	Et beskatningsgrundlag pr. indbygger i kommunen i 2001 på <u>under 90 % af landsgennemsnittet.</u>
<u>Herudover skal 2 ud af 3 følgende forhold være opfyldt:</u>	
2.	Vækst i beskatningsgrundlaget pr. indbygger i kommunen i perioden 1998-2001 på <u>under 90 % af landsgennemsnittet.</u>
3.	Samlede nettodrifudsgifter til forsørgelse pr. 17-66 årig i kommunen i 2000, som <u>ligger over 110 % af landsgennemsnittet.</u>
4.	Vækst i kommunens samlede nettodrifudsgifter til forsørgelse pr. 17-66 årig i perioden 1997-2000, som <u>ligger over 110 % af landsgennemsnittet.</u>

Det bemærkes, at i alt 50 kommuner på grundlag af disse kriterier har fået meddelt et tilskud. Endvidere har et antal kommuner, som ikke var berettigede til tilskud fra den nye pulje i 2002, men som derimod var berettigede sidste år (dvs. tilskud for 2001), fået et mindre overgangstilskud.

Derudover bemærkes det, at en række kommuner i brev af 24. september 2001 fra ministeriet er blevet meddelt et særtilskud fra restpuljen af § 19 (jf. pkt. 6 ovenfor). Der har også været en del fokus på restpuljen, der - som nævnt ovenfor - fordeles efter ansøgning fra kommunerne. Udover ansøgningerne fra kommunerne har en væsentlig baggrund for denne tilskudsfordeling været "andre oplysninger" fremkommet i forbindelse med afholdte møder med forskellige kommuner. Endvidere har det tidligere Indenrigsministerium inddraget en række centrale nøgletal for den kommunale økonomi med henblik på at kunne vurdere ansøgningerne på en sammenlignelig kommunal-økonomisk baggrund. Endelig er der ved fordelingen af restpuljen

taget hensyn til, om de ansøgende kommuner er blevet meddelt et særtilskud i forbindelse med tilskudsudmeldingen i juli måned.

Den samlede konkrete fordeling af særtilskud efter § 19 fremgår af figur 7³, hvor fordelingen af beløb på kommuner er illustreret. Af figuren fremgår det for det første, at to kommuner har modtaget over 10 mio. kr. i særtilskud med henblik på 2002. Det drejer sig om Nakskov og Ravnsborg Kommuner. Nakskov Kommune modtager dog noget mere end Ravnsborg, idet Nakskov Kommune for 2002 er tildelt små 20 mio. kr., mens Ravnsborg Kommune har modtaget ca. 11 mio. kr. Med andre ord er Nakskov Kommune ubetinget den kommune, der har modtaget det største særtilskud. Det bemærkes i øvrigt, at Rødby Kommune er meget tæt på at "kvalificere" sig til denne gruppe af kommuner, da kommunen modtager præcis 10 mio. kr. i særtilskud med henblik på 2002.

Af figur 7 fremgår det for det andet, at 20 kommuner har modtaget mellem 4 og 10 millioner kroner i særtilskud med henblik på 2002. De 20 kommuner er placeret i 5 amter. Storstrøms Amt har således 6 kommuner med i denne gruppe, Vestsjællands Amt er repræsenteret med 5 kommuner, mens Nordjyllands, Fyns og Bornholms Amter er repræsenteret med hver 3 kommuner. For Bornholms vedkommende bemærkes det i øvrigt, at de to sidste kommuner på øen – Nexø og Hasle – også er meget tæt på at "kvalificere" sig til denne gruppe af kommuner, da de modtager henholdsvis 3,9 mio. kr. og 3,7 mio. kr. i særtilskud. I forlængelse af dette skal det endvidere oplyses, at alle kommuner på øerne Langeland og Ærø samt Læsø og Samsø Kommuner er blevet tildelt særtilskud efter § 19 med henblik på budget 2002.

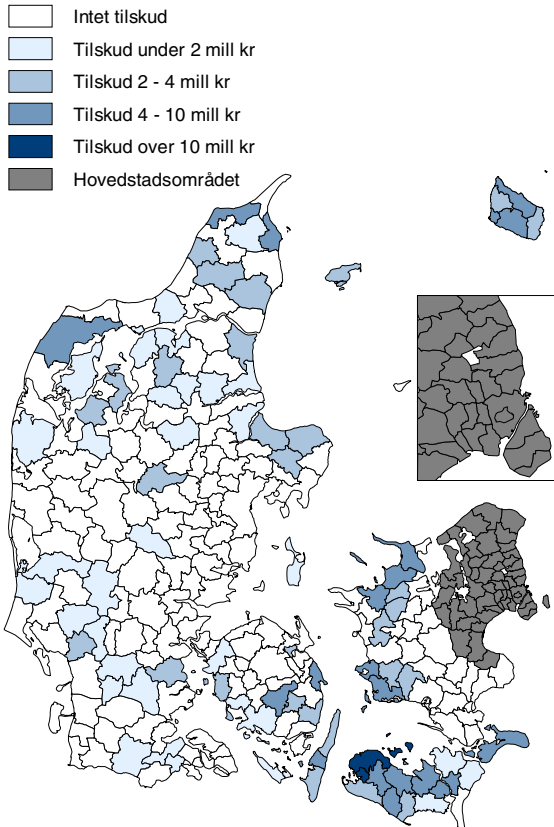
I forbindelse med beregninger til figur 7 kan det i øvrigt oplyses, at for langt hovedparten - dvs. små 80% - af de 225 kommuner, som potentielt kan komme i betragtning til særtilskudsmidlerne efter § 19, er der tale om, at de har den samme status i 1999 som for 2002. Det vil sige,

³ Som nævnt ovenfor er §-19 tilskuddet til vanskeligt stillede kommuner opdelt i flere underpuljer. Det skal bemærkes, at i de beregninger, som ligger bag figur 1 og 2 nedenfor, er puljen på 10 mio. kr. til udsatte kommuner med tab på udligningsformen ikke medregnet.

Det kommunale budget 2002

at kommunerne enten ikke modtager midler, eller at de netop modtager midler i både 1999 og 2002. Med andre ord er der en relativ stor stabilitet med hensyn til, om kommunerne modtager tilskud eller ikke modtager tilskud, når der sammenlignes over en kortere årrække. Det skal dog samtidig bemærkes, at en tredjedel af de kommuner, som fremgår af figur 7 nedenfor, ikke modtog tilskud i 1999. Der er især tale om, at Vestsjællands, Fyns og Nordjyllands Amter har fået flere tilskudsberettigede kommuner. Omvendt har Vejle og Ringkøbing Amter færre tilskudsberettigede kommuner nu sammenlignet med 1999.

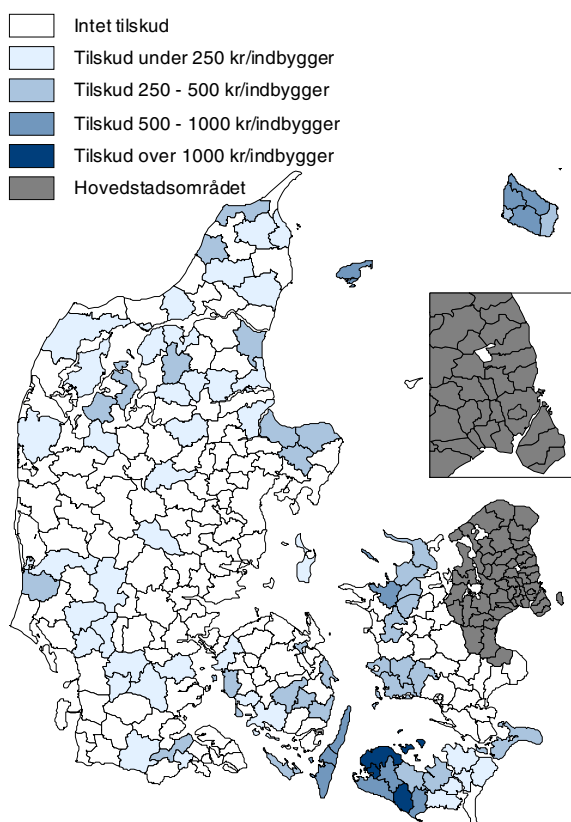
Figur 7 Fordeling af § 19-tilskud

Fordelingen af særtilskud efter § 19 kan også opgøres ved en beregning af tilskud pr. indbygger, hvilket fremgår af figur 8. Af figuren fremgår det således, at tre kommuner modtager over 1.000 kr. pr. indbygger. Disse tre kommuner er alle lokaliseret på Lolland. Konkret drejer det sig om Ravnsborg, Rødby og Nakskov Kommuner. Ravnsborg Kommune modtager det største særtilskud pr. indbygger – nemlig godt 1.900 kr. Rødby Kommune modtager det næststørste tilskud med små 1.475 kr. pr. indbygger, mens Nakskov Kommune kommer ind på tredjepladsen med et tilskud på 1.295 kr. pr. indbygger. I forhold til analysen ovenfor, så har Ravnsborg og Rødby Kommuner altså overhalet Nakskov Kommune.

Af figur 8 fremgår det endvidere, at 11 kommuner modtager mellem 500 og 1.000 kr. pr. indbygger. Det drejer sig om Højreby, Holeby og Rudbjerg på Lolland, de tre kommuner på Langeland, Allinge-Gudhjem, Åkirkeby og Hasle på Bornholm samt Læsø og Bjergsted Kommuner. Det er i øvrigt værd at bemærke sig, at flere af disse kommuner ikke optræder blandt de to første kategorier under figur 7. Således modtager kommunerne Holeby, Rudbjerg, Læsø, Tranekær, Sydlangeland og Hasle alle under 4 mio. kr. samlet set, men da kommunerne er relativt små, modtager de et betragteligt tilskud pr. indbygger.

Figur 8 Fordeling § 19-tilskud pr. indbygger

Det er også værd at bemærke sig, at de 14 kommuner, hvor man modtager mere end 500 kr. pr. indbygger, med en enkelt undtagelse (Bjergsted Kommune) er lokaliseret i bestemte områder. Der er således tale om 6 kommuner på Lolland, alle kommunerne på Langeland, tre kommuner på Bornholm, Læsø Kommune samt altså Bjergsted Kommune i Vestsjællands Amt.

Særtilskud til vanskeligt stillede kommuner i hovedstadsområdet

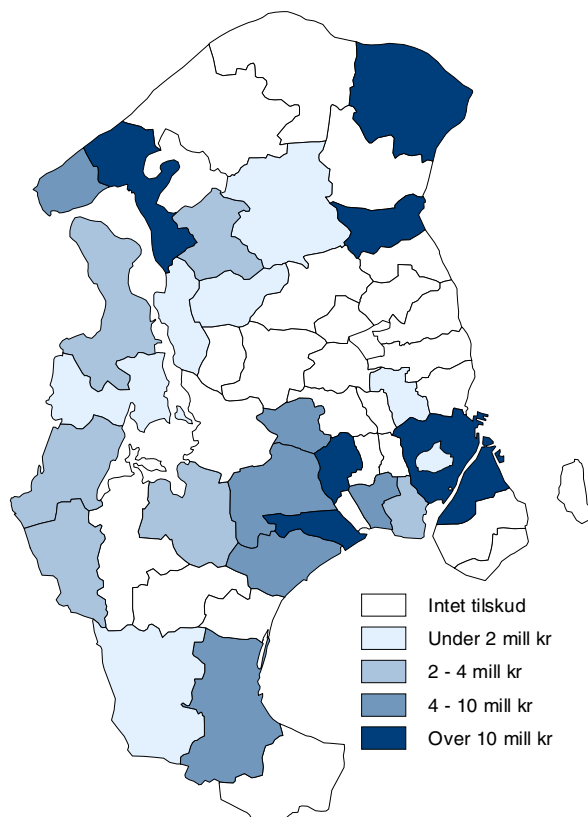
Der eksisterer som nævnt også en særtilskudsordning for kommunerne i hovedstadsområdet, som dog ikke har været så omtalt i debatten ved dette års udmelding, hvorfor beskrivelsen af denne ikke er så omfangsrig. Det er dét såkaldte § 20-tilskud. Samtlige hovedstadskommuner bidrager hertil med 0,1 pct. af kommunens beskatningsgrundlag. I modsætning til § 19-tilskuddet, så finansieres § 20-tilskuddet således af kommunerne selv.

§ 20-tilskuddet til særligt vanskeligt stillede kommuner i hovedstadsområdet er for 2002 opdelt i følgende ”underpuljer”:

1. Tilskud til kommuner med dårligt skat-serviceforhold og til kommuner med særligt mange ressourcetsvage, som er på 120 mio. kr.
2. Tilskud til kommuner med belastede boligområder, som er på ca. 72 mio. kr.
3. Tilskud til udsatte kommuner med tab på udligningsreformen, som er på 24 mio. kr.
4. En restpulje som fordeles efter ansøgning, som er på knap 56 mio. kr.

Tilsammen udgør de tre første ”underpuljer” en sum på ca. 216 mio. kr., og de er - ligesom hovedparten af § 19-tilskuddet - blevet fordelt og meddelt til kommunerne i forbindelse med ministeriets udmelding af kommunal udligning og generelle tilskud for 2002 i juli måned. Endvidere bemærkes det, at der også for § 20-midlernes vedkommende er blevet fordelt en restpulje (jf. pkt. 4 ovenfor) i september måned.

Figur 9 Fordeling af § 20-tilskud

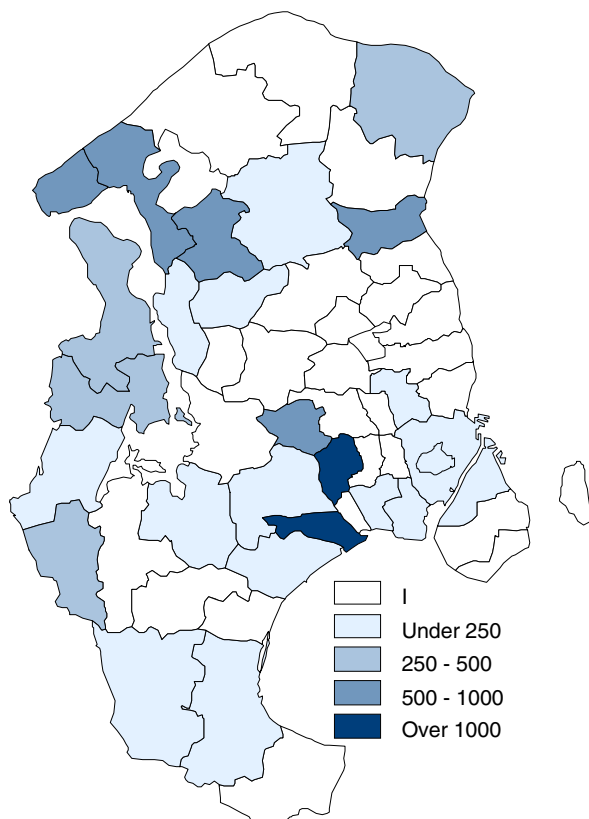
Den samlede konkrete fordeling af § 20-midlerne med henblik på 2002 fremgår af figur 9 ovenfor⁴. Som det fremgår af figuren, er der

⁴ Det bemærkes, at i de beregninger, som ligger bag figur 9 og figur 10, er puljen til udsatte kommuner med tab på udligningsreformen ikke medtaget.

seks kommuner, som modtager mere end 10 mio. kr. i særtilskud i hovedstadsområdet. Det drejer sig om Ishøj, København, Albertslund, Helsingør, Frederiksværk og Karlebo Kommuner. Ishøj Kommune er topscorer med et særtilskud på 44 mio. kr., herefter kommer Københavns Kommune med særtilskud efter § 20 på små 37 mio. kr. For det andet fremgår det af figur 9, at seks kommuner i hovedstadsområdet modtager mellem 4 og 10 mio. kr. i særtilskud. Det drejer sig om følgende kommuner: Hundested, Brøndby, Greve, Høje-Taastrup, Køge samt Ledøje-Smørum. I denne gruppe af kommuner modtager Hundested Kommune det største tilskud, som er på godt 7,5 mio. kr.

Det kan i øvrigt bemærkes, at for langt hovedparten (dvs. 88%) af de 50 kommuner, som potentielt kan komme i betragtning til særtilskudsmidlerne efter § 20, er der tale om, at de har den samme status i 1999 som for 2002. Det vil sige, at de enten ikke modtager midler, eller at de netop modtager midler i både 1999 og 2002. Det kan dog samtidig oplyses, at 5 af de kommuner, som fremgår af figur 9 ovenfor, ikke modtog særtilskud fra de puljer, som indgår i beregningerne til figur 9 i 1999.

Figur 10 Fordeling af § 20-tilskud pr. indbygger

Figur 10 illustrerer fordelingen af § 20-midler pr. indbygger. Af figuren fremgår det for det første, at to kommuner i hovedstadsområdet modtager over 1.000 kr. pr. indbygger med henblik på 2002. De to kommuner er Ishøj og Albertslund Kommuner. Således modtager Ishøj Kommune små 2.100 kr. indbygger, mens Albertslund Kommune modtager noget mindre nemlig 1.120 kr. pr. indbygger. Af figur 10 fremgår det for det andet, at fem kommuner modtager mellem 500 og 1.000 kr. pr. indbygger i særtilskud. I denne gruppe af kommuner indgår: Frederiksværk, Hundested, Skævinge, Karlebo og Ledøje-Smørum Kommuner. Det er i øvrigt værd at bemærke sig, at de syv kommuner, som modtager mere end 500 kr. pr. indbygger, med enkelt undtagelse kan siges at være placeret i bestemte områder. Således er Hundested, Frederiksværk og Skævinge Kommuner placeret i den nordvestlige del af hovedstadsområdet og Frederiksborg Amt, mens

Ishøj, Albertslund og Ledøje-Smørum Kommuner alle er lokaliseret på den Københavnske vestegn.

3.1.2 Hvilke begrundelser anvender kommunerne, når de søger om særtilskud efter § 19?

Til restpuljen i regi af § 19-midlerne (jf. ovenfor) for 2002 med ansøgningsfrist 17. august 2001 modtog det tidligere Indenrigsministerium ansøgninger fra 95 kommuner. Ved brev af 24. september fra ministeriet blev 40 kommuner meddelt et særtilskud. 95 ansøgninger til restpuljen er flere end i tidligere år. Til restpuljen for 2001 modtog ministeriet således 82 ansøgninger, mens tallet til restpuljen for 2000 kun var 62. I dette afsnit er der en kort gennemgang af, hvilke argumenter og begrundelser kommunerne angiver i deres ansøgninger til ministeriet. Det skal bemærkes, at kommunerne altid angiver flere begrundelser for, at de er vanskeligt stillede, hvorfor tallene nedenfor skal forstås som, hvor mange af de 95 kommuner der har nævnt det pågældende forhold.

I de 95 ansøgninger til restpuljen er der især to typer af begrundelser, som bliver anvendt af kommunerne. Det er for det første begrundelsen om, at kommunen har store sociale udgifter (dvs. udgifter til bl.a. førtidspension, kontanthjælp, sygedagpenge og anbringelse af børn) og/eller en stor vækst i disse udgifter. Således nævner over 2/3 af de ansøgende kommuner denne begrundelse i deres ansøgning om et særtilskud fra restpuljen. For det andet er det argumentet om, at kommunen har et lavt beskatningsgrundlag og/eller en svag vækst i dette. Denne begrundelse nævnes ligeledes af over 2/3 af de ansøgende kommuner. Med andre ord nævner kommuner oftest de forhold, som også indgik i fordelingen af den omdiskuterede delpulje på de 151,2 mio. kr. under § 19-midlerne, jf. ovenfor.

En del kommuner – mellem 20-30 – nævner endvidere et eller flere af følgende forhold i deres ansøgning til det tidligere Indenrigsministerium om særtilskud: At kommunen har en ”skæv” befolkningssammensætning (dvs. relativt mange børn og ældre), at kommunen i den aktuelle budgetsituation har store vanskeligheder, og at kommunen har en

Det kommunale budget 2002

dårlig likviditet. De to sidstnævnte typer af begrundelser kan karakteriseres som "her-og-nu" problemer.

Lidt færre af de 95 ansøgende kommuner – mellem 10 og 20 – nævner, at de er præget af en høj ledighed og/eller et højt beskatningsniveau. Endvidere er der en lille gruppe af kommuner – mellem 5 og 7 – som nævner et eller flere af følgende forhold i deres ansøgning om særtilskud fra restpuljen: At de har modtaget mange "sociale tilflyttere" (tilflyttere, som er på forskellige former for overførselsindkomster), at de har et dårligt skat/serviceforhold (dvs. kommuner med et ugunstigt forhold mellem skatteniveau og serviceudbud), og at kommunen har en stor gæld. Man kunne måske have forventet, at flere kommuner ville have benyttet sig af begrundelsen "sociale tilflyttere", da den mellemkommunale refusion af forsørgelsesydelse i forbindelse med flyttehjælp blev afskaffet pr. 1. juli 1998, hvilket har medført en del fokus på denne problemstilling i debatten om kommuner og deres økonomiske forhold.

Endelig bemærkes det, at der i de 95 ansøgninger fra kommunerne også forekommer helt lokale og særlige begrundelser, som ikke lader sig rubricere. F.eks. nævner Arden Kommune bl.a., at kommunen havde én enkelt indbygger i 1998, som solgte sin del af en stor virksomhed, hvilket gav Arden Kommune en ekstra skatteindtægt dette år. Dette forhold har indflydelse på det statsgaranterede udskrivningsgrundlag tre år efter dvs. i 2001 og dermed også på beregningerne i forbindelse med kriterierne for puljen på 151,2 mio. kr. (jf. ovenfor), hvor Arden Kommune føler sig forbigået og dermed berettiget til et tilskud efter ansøgning. Det skal bemærkes, at andre kommuner også anvender sådanne helt lokale begrundelser i argumentationen for deres vanskelige situation.

Tabel 3.1.2 Eksempel på begrundelser – uddrag af ansøgning fra Rødby Kommune ¹⁾

I ansøgning om særtilskud fra restpuljen efter § 19 nævner Rødby Kommune bl.a. følgende forhold:

”For kommuner med ekstremt høje udgifter kompenserer det nuværende system ikke i tilstrækkelig grad på specielt det sociale område.

Rødby Kommunes nettoudgifter på udvalgte sociale områder har i 2000 andraget:

	Rødby	Hele landet
Kontanthjælp (5.01 og 5.05) pr. 17-66 årig	5.197	2.066
Døgnpleje (5.20-5.23) pr. 0-18 årig	7.143	2.981
Sygedagpenge pr. 17-66 årig	1.528	919
Førtidspension	2.923	1.689

Udviklingstendensen fra 2000 til 2002 er, at på områderne kontanthjælp, døgnpleje og førtidspension ligger væksten betydeligt over landsgennemsnittet.

Væksten i kommunens udskrivningsgrundlag har i perioden 1995-99 været 7,4% eller betydeligt under landsgennemsnittet, hvor udviklingen er 17,3%.

Rødby Kommune har i en længere årrække måttet prioritere alle udgiftsområder uforholdsmæssigt hårdt. Uanset dette er skatteprocenten i årene 2000 og 2001 steget med 0,5% til 22,4%, og der må forventes en stigning i 2002 på ca. 1%.”

1) Ansøgning fra Rødby Kommune af 8. august 2001. Rødby Kommune har endvidere vedlagt diverse materiale til ansøgningen af 8. august, som dog af hensyn til omfanget af nærværende notat ikke er gengivet her.

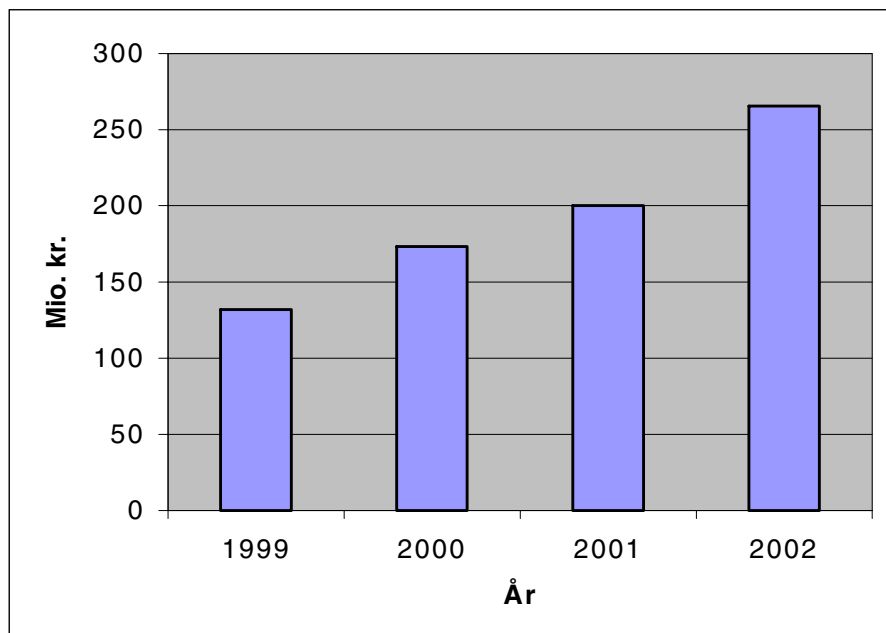
I forhold til ovenstående kategorisering af begrundelser, så fremgår det af tabellen ovenfor, at Rødby Kommune benytter sig af de to mest anvendte argumenter for, at en kommune har økonomiske vanskeligheder. Således bemærker kommunen for det første, at den har store sociale udgifter og en stor vækst i disse. For det andet nævner Rødby

Kommune, at kommunen har en svag vækst i beskatningsgrundlaget. Endelig benytter Rødby Kommune sig også af den noget mindre anvendte begrundelse – et højt beskatningsniveau. Det skal understreges, at udvælgelsen af Rødby Kommunes ansøgning er tilfældig og blot skal illustrere, hvordan en kommunes ansøgning konkret kan relateres til de ovennævnte kategorier af begrundelser.

3.2 Fordelingen af særtilskud efter § 19 for 2002 og tidligere år

3.2.1 Går udviklingen mod at stadig flere kommuner får særtilskud efter § 19?

Figur 11: Tilskud til vanskeligt stillede kommuner 1999-2002

Note: Tilskud i løbende priser

Inden for de seneste år er puljen til vanskeligt stillede kommuner uden for hovedstadsområdet vokset betragteligt. Således var § 19-puljen for

1999 på ca. 132 mio. kr., mens den for 2002 jo som bekendt er vokset til godt 265 mio. kr., jf. figuren ovenfor. Dette kunne umiddelbart give anledning til en forventning om, at flere kommuner uden for hovedstadsområdet inden for de senere år har fået tilskud fra særtilskudsmidlerne. Dette er dog ikke tilfældet.

Således fik 117 kommuner samlet set tilskud fra særtilskudsmidlerne i 1999. Dette tal voksede til 128 i 2000, hvor puljen var på 173,3 mio. kr. I 2001 voksede puljen til 200 mio. kr., men antallet af kommuner, som fik tilskud fra § 19-midlerne, faldt til 127. For 2002 er § 19-puljen - som nævnt - på godt 265 mio. kr. Det samlede antal kommuner, som har fået særtilskud for 2002, er dog faldet yderligere - nu til 105 kommuner. Der er med andre ord tale om, at puljen for 2002 er over dobbelt så stor som i 1999, men alligevel er der indtruffet en reduktion i antallet af kommuner, som har fået særtilskud.

Ovennævnte forhold skal erindres, når det fra forskellig side er blevet hævdet, at særtilskudsmidlerne for 2002 er blevet fordelt som spredt-hagl. Ministeriet har således på den ene side forsøgt kun at tildele midlerne til de kommuner, som vitterligt er vanskeligt stillede. På den anden side har ministeriet også haft for øje, at hvis man foretager en forøgelse af tilskudspuljen, og samtidig koncentrerer puljetildelingen på meget færre kommuner end hidtil, vil der kunne opstå en situation, hvor de tilgodesete kommuner bliver væsentligt bedre stillede, end nogle af de kommuner der ikke har fået tildelt tilskud.

Det skal dog samtidig bemærkes, at selvom ministeriet har bestræbt sig på at fordele midlerne så hensigtsmæssigt som muligt, så har fordelingen afstedkommet en del henvendelser fra kommunerne til ministeriet. Således har ministeriet modtaget skriftlige henvendelser fra mere end ti kommuner, som har krævet særlige redegørelser for, at de ikke er blevet tildelt et særtilskud for 2002. Dette er flere end i forbindelse med tilskudsfordelingen for 2001, hvor kun et par kommuner krævede en sådan redegørelse.

Endvidere bemærkes det, at der har været afholdt møder med mange flere kommuner i år end i tidligere år. Således er der i perioden fra august til oktober 2001 afholdt møder med kommuner elleve gange omfattende 25 kommuner (Arden, Rødby, Tornved, Nakskov, kommunerne på Lolland-Falster, Tranekær, Nørre-Snedede, Holeby, kommunerne på Langeland, Nørre-Djurs, Skagen). Der foreligger ikke

præcise opgørelser for, hvor mange møder der er afholdt i tidligere år, men der er ingen tvivl om, at antallet har været højt i år sammenlignet med de tidligere år. På disse møder har kommunerne dels ytret sig om ministeriets tilskudsfordeling efter kriterier udmeldt i juli måned (jf. ovenfor) dels uddybet deres ansøgning om særtilskud fra restpuljen.

Det vil med andre ord sige, at der har været en omfattende korrespondance og udveksling af synspunkter vedrørende fordelingen af særtilskud efter § 19 mellem ministeriet og kommunerne. Dette hænger formentlig sammen med den tidligere nævnte store opmærksomhed på puljen i år.

3.2.2 Kan de vanskeligt stillede kommuner kategoriseres?

Det er ministeriets erfaring efter fordelingen af særtilskud efter § 19, at man ikke umiddelbart kan sætte alle de vanskeligt stillede kommuner på én formel. Omvendt er der dog også nogle fællestræk i de vanskeligt stillede kommuner, som muliggør en indplacering af de vanskeligt stillede kommuner i forskellige kategorier. Det skal bemærkes, at nedenstående kategorisering af vanskeligt stillede kommuner ikke er entydig, idet nogle kommuner kan henregnes til mere end én kategori.

Tabel 3.2.1 Kategorisering af vanskeligt stillede kommuner

1. Kommuner med en ugunstig struktur2. Udsatte kommuner3. Kommuner i tilbagegangsområder4. Kommuner med aktuelle kommunaløkonomiske problemer5. Kommuner med vedvarende økonomiske problemer6. Ø-kommuner

Kommuner med en ugunstig struktur

I denne kategori af vanskeligt stillede kommuner indgår for det første kommuner, som har et meget dårligt skat/serviceforhold, dvs. kommuner med et ugunstigt forhold mellem skatteniveau og serviceudbud. I kategorien indgår for det andet kommuner, som har øer. Baggrunden, for at kommuner med øer kan siges at være i en vanskelig situation, er, at der oftest er merudgifter forbundet med opgavevaretagelsen på øerne. I den sidstnævnte type af kommuner i denne kategori indgår f.eks. Bjergsted (Sejerø og Nekselø) og Sundsøre (Fur) Kommuner.

Udsatte kommuner

De såkaldte udsatte kommuner udgøres af kommuner, som har et svagt beskatningsgrundlag pr. indbygger dvs. på under 90 % af landsgennemsnittet. Derudover er kommunerne kendetegnet ved at ”opfylde” to ud af tre følgende forhold: En vækst i beskatningsgrundlaget pr. indbygger i perioden 1998-2001 på under 90 % af landsgennemsnittet, høje samlede nettodriftsudgifter til forsørgelse (over 110 % af landsgennemsnittet) samt vækst i disse udgifter i perioden 1997-2000 på over 110 % af landsgennemsnittet.

Som det fremgår, så konstitueres denne kategori af vanskeligt stillede kommuner af de kommuner, som fik tilskud fra puljen på 151,2 mio. kr. jf. ovenfor. Denne kategori af kommuner er udsatte, da de har et lavt beskatningsgrundlag pr. indbygger samtidig med, at uanset på hvilken måde de ellers ”opfylder” to ud af de tre resterende kriterier, så vil kommunerne altid have vanskeligheder. For eksempel er situationen ikke nem for en kommune, som er karakteriseret ved et lavt beskatningsgrundlag pr. indbygger samtidig med, at væksten i dette er lavt, og udgifterne til forsørgelse er høje.

De såkaldte udsatte kommuner er lokaliseret i 9 ud af de 11 amter uden for hovedstadsområdet. De eneste amter uden for hovedstadsområdet, som således ikke huser udsatte kommuner efter ovenstående operationalisering, er Vejle og Ringkøbing Amter. Det skal dog samtidig bemærkes, at de udsatte kommuner ikke i samme omfang er placeret i de resterende amter. Således er der efter ovenstående operationalisering af udsatte kommuner 10 af disse i Storstrøms Amt (i praksis på Lolland og Møn) samt 9 udsatte kommuner i henholdsvis Vestsjælland og Fyns Amter.

Kommuner i tilbagegangsområder

En tredje type af vanskeligt stillede kommuner – kommuner i tilbagegangsområder - er karakteriserede ved befolkningsmæssig tilbagegang kombineret med mange udgifter til førtidspensionister (mere end 4.000 kr. pr. 17-66 årig) og et meget lavt skattegrundlag (et beskatningsgrundlag pr. indbygger mindre end 85 pct. af landsgennemsnittet). Endvidere er udskrivningsprocenten ikke relativt lav (under 21 pct.).

Kommunerne i denne kategori står i en vanskelig økonomisk situation, dels i kraft af de høje førtidspensionsudgifter, dels på grund af det lave beskatningsgrundlag. Endvidere er kommunerne karakteriseret ved, at der har været en tilbagegang i indbyggertallet inden for de seneste år. En af årsagerne til disse kommuners økonomiske problemer er formentlig, at kommunerne har svært ved at tiltrække ressourcestærke borgere, som endda i nogle tilfælde fraflytter kommunen. Ofte bliver der en virkning på befolkningssammensætningen heraf, idet førtidspensionister og andre overførselsindkomstmodtagere flytter til kommunen og beskatningsgrundlaget falder.

Særligt en række kommuner på Lolland (Holeby, Højreby, Nysted, Ravnsborg, Rudbjerg og Rødby), Bornholm (Allinge-Gudhjem, Hasle og Nexø) og Langeland (Rudkøbing og Sydlangeland) er præget af disse forhold. I alt falder sytten kommuner inden for denne kategori.

Kommuner med aktuelle kommunaløkonomiske problemer

Den fjerde kategori af vanskeligt stillede kommuner er karakteriserede ved en stor stigning i udskrivningsprocenten i de seneste år (mere end 1 pct. point), et lavt beskatningsgrundlag pr. indbygger (under 85 pct. af landsgennemsnittet) og en lav eller negativ likviditet (mindre end 200 kr. pr. indbygger). Endvidere har disse kommuner et dårligt skat-serviceforhold (højere end 1,08).

Vanskeligt stillede kommuner med aktuelle kommunaløkonomiske problemer er af den ene eller anden årsag bragt i en mindre holdbar økonomisk situation. Symptomerne herpå er en stærk stigning i skatteprocenten og en relativ dårlig likviditet. På sigt vil en del af disse kommuner kunne være kandidater til at 'komme under administration' af Indenrigsministeriet, såfremt deres grundlæggende økonomiske

vilkår også er vanskelige, hvilket et ringe skat/serviceforhold kan bruges som målestok for.

Fire kommuner i Nordjylland falder i denne kategori af vanskeligt stillede kommuner. Konkret drejer det sig om Arden, Brovst, Nørager og Års Kommuner. Derudover falder Aakirkeby Kommune inden for kategorien.

Kommuner med vedvarende økonomiske problemer

Vanskeligt stillede kommuner med mere vedvarende økonomiske problemer er karakteriserede ved et meget højt beskatningsniveau (udskrivningsprocent over 21,8 pct. og en grundskyldspromille højere end 10), et skat-serviceforhold højere end 1,08, et meget lavt beskatningsgrundlag (under 85 pct. af landsgennemsnittet) og forsørgelsesudgifter højere end 7000 kr. pr. 17-66 årig.

En række kommuner er præget af et økonomisk pres, som må vurderes at være af mere vedvarende karakter. Forholdet er ikke i dette tilfælde, at der er en befolkningstilbagegang, eller at udskrivningsprocenten er sat op inden for de senere år, men snarere at kommunens økonomiske udgangspunkt er dårligt, dvs. et uheldigt forhold mellem skat og service. Endvidere understreges de økonomiske vanskeligheder af særligt høje forsørgelsesudgifter og et lavt skattegrundlag, hvilket giver sig udslag i et meget høj beskatningsniveau.

I denne kategori falder fire lollandske kommuner – Højreby, Nakskov, Ravnsborg og Rødby – samt Tornved og Rudkøbing Kommuner.

Ø-kommuner

Endelig konstituerer fire kommuner på mindre øer - Marstal, Ærøskøbing, Samsø og Læsø Kommuner – efter ministeriets opfattelse også en kategori af vanskeligt stillede kommuner.

De pågældende kommuner er alle vurderet at have særlige økonomiske problemer, som bl.a. står i forbindelse med deres beliggenhed og ansvaret for færgebetjening, selv om kommunerne modtager særlig støtte hertil efter § 22 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner.

3.2.3 Er de vanskeligt stillede kommuner placeret bestemte steder?

Som det fremgår af kategoriseringen ovenfor, så er det ikke helt få kommuner, som er vanskeligt stillede, hvorfor det umiddelbart kan være vanskeligt at placere disse geografisk. Med andre ord huser flere amter nogle kommuner, som på en eller anden måde har vanskelige økonomiske vilkår. Til trods for dette er det dog alligevel muligt at udtale sig mere overordnet om placeringen af de vanskeligt stillede kommuner på amter.

I relation til kategoriseringen fra afsnit 3.2.2 synes de vanskeligt stillede kommuner i Vestsjællands Amt således at være placeret i den nordvestlige og vestlige del af amtet. I Storstrøms Amt er tale om, at de vanskeligt stillede kommuner er placeret på Lolland, Falster og Møn. I Fyns Amt er de vanskeligt stillede kommuner placeret på den sydlige del af øen samt på Langeland og Ærø. I Sønderjylland er de vanskeligt stillede kommuner primært placeret i den sydligste del af amtet. I Ribe Amt er de vanskeligt stillede kommuner placeret i den vestlige del af amtet, når der ses bort fra de større kommuner som Ribe, Varde og Esbjerg samt den relativt velstående Blåvandshuk Kommune. I Århus Amt er der udover Samsø Kommune tale om, at de vanskeligt stillede kommuner er koncentreret på og lige omkring Djursland. I Viborg Amt er de vanskeligt stillede kommuner hovedsageligt placeret i Salling-området og den nordvestlige del af amtet. Endelig er en del kommuner i Nordjylland vanskeligt stillede. Af tabel 3.2.2. fremgår det, hvem de vanskeligt stillede kommuner er, og hvordan de i forhold til ovenstående kategorisering er vanskeligt stillede.

Tabel 3.2.2. Vanskeligt stillede kommuner fordelt på kategorier

	Ugunstig struktur	Udsatte kommuner	Tilbagegangsområder	Aktuelle økonomiske problemer	Vedvarende økonomiske problemer	Ø-kommuner	Sum
Bjergsted	1	1	0	0	0	0	2
Allinge-Gudhjem	1	1	1	0	0	0	3
Arden	0	0	0	1	0	0	1
Assens	0	1	0	0	0	0	1
Blåbjerg	0	1	0	0	0	0	1
Bramming	0	1	0	0	0	0	1
Brovst	0	0	0	1	0	0	1
Brønderslev	0	1	0	0	0	0	1
Christiansfeld	0	1	0	0	0	0	1
Dragsholm	0	1	0	0	0	0	1
Dronninglund	0	1	0	0	0	0	1
Frederikshavn	0	1	0	0	0	0	1
Fuglebjerg	0	1	0	0	0	0	1
Fåborg	1	0	0	0	0	0	1
Gråsten	0	1	0	0	0	0	1
Gudme	0	1	0	0	0	0	1
Hashøj	0	1	0	0	0	0	1
Hasle	1	0	1	0	0	0	2
Helle	0	1	0	0	0	0	1
Hirtshals	0	1	0	0	0	0	1
Holeby	0	1	1	0	0	0	2
Højreby	1	1	1	0	1	0	4
Høng	0	1	0	0	0	0	1
Hårby	0	1	0	0	0	0	1
Kjellerup	0	1	0	0	0	0	1
Korsør	1	1	0	0	0	0	2
Lundtoft	0	1	0	0	0	0	1

Det kommunale budget 2002

	Ugunstig struktur	Udsatte kommuner	Tilbagegangsområder	Aktuelle økonomiske problemer	Vedvarende økonomiske problemer	Ø-kommuner	Sum
Løkken-Vrå	0	1	0	0	0	0	1
Maribo	0	1	0	0	0	0	1
Marstal	0	1	0	0	0	1	2
Midt-Djurs	0	1	0	0	0	0	1
Munkebo	0	1	0	0	0	0	1
Møn	0	1	0	0	0	0	1
Nakskov	1	1	0	0	1	0	3
Nexø	1	0	1	0	0	0	2
Nyborg	1	0	0	0	0	0	1
Nykøbing-Falster	0	1	0	0	0	0	1
Nysted	1	0	1	0	0	0	2
Nørager	0	0	0	1	0	0	1
Nørhald	0	0	1	0	0	0	1
Nørre-Alslev	0	0	1	0	0	0	1
Nørre-Djurs	1	1	0	0	0	0	2
Ravnsborg	1	1	1	0	1	0	4
Ringe	0	1	0	0	0	0	1
Rougsø	0	1	0	0	0	0	1
Rudbjerg	0	1	1	0	0	0	2
Rudkøbing	1	1	1	0	1	0	4
Ryslinge	0	1	1	0	0	0	2
Rødby	1	1	1	0	1	0	4
Rønne	0	1	0	0	0	0	1
Sakskøbing	0	1	0	0	0	0	1
Samsø	0	0	0	0	0	1	1
Sejflod	0	1	0	0	0	0	1
Skælskør	1	1	0	0	0	0	2
Spøttrup	0	1	0	0	0	0	1
Stubbekøbing	0	0	1	0	0	0	1
Sundsøre	1	0	0	0	0	0	1

	Ugunstig struktur	Udsatte kommuner	Tilbagegangsområder	Aktuelle økonomiske problemer	Vedvarende økonomiske problemer	Ø-kommuner	Sum
Svinninge	0	1	0	0	0	0	1
Sydlangeland	0	0	1	0	0	0	1
Sydthy	0	0	1	0	0	0	1
Thisted	0	1	0	0	0	0	1
Tinglev	1	0	0	0	0	0	1
Tornved	0	0	0	0	1	0	1
Tranekær	1	0	0	0	0	0	1
Trundholm	0	1	0	0	0	0	1
Ærøskøbing	0	1	1	0	0	1	3
Åkirkeby	1	1	0	1	0	0	3
Års	0	1	0	1	0	0	2

Det bør også bemærkes, at nogle enkelte kommuner med udgangspunkt i ovenstående kategorisering synes ekstra vanskeligt stillede eller i hvert fald vanskeligt stillede på flere parametre, idet de indgår i flere (dvs. minimum tre) af kategorierne – se tabel 3.2.2. Der tænkes her på kommunerne Højreby, Nakskov, Ravnsborg og Rødby fra det vestlige Lolland, Allinge-Gudhjem og Aakirkeby fra Bornholm samt Rudkøbing og Ærøskøbing kommuner. Med andre ord er de ekstra vanskeligt stillede kommuner placeret i meget bestemte dele af landet. Det bemærkes også, at disse kommuner hører til blandt dem, som har modtaget de største særtilskud pr. indbygger for 2002, og at de alle – med undtagelse af Højreby Kommune – også hører til blandt de 29 udsatte enkeltkommuner udpeget af Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut i en undersøgelse fra foråret 2001 af regional udvikling af indkomst og beskæftigelse.

3.2.4 Det generelle finansieringssystem

Som det fremgår af afsnittet ovenfor, så kan de vanskeligt stillede kommuner i et vist omfang lokaliseres til bestemte egne af landet.

Det kommunale budget 2002

Derudover så vi i afsnit 3.1.2, at når kommunerne skal begrunde, hvorfor de er i en vanskelig situation, så benytter de sig i høj grad af nogle bestemte argumenter. Begge disse forhold kan i et vist omfang kædes sammen med det generelle finansieringssystem for kommunerne.

I afsnit 3.1.2 så vi bl.a., at 2/3 af de 95 kommuner, som har ansøgt om et særtilskud fra restpuljen i regi af § 19 midlerne for 2002, begrundede deres ansøgning med, at kommunens beskatningsgrundlag er lavt og/eller at man har en svag vækst i dette. Denne begrundelse synes relateret til det mellemkommunale udligningssystem, hvor der – i et vist omfang – udlignes forskelle i kommunernes beskatningsgrundlag. Det mellemkommunale udligningssystem er bygget op på den måde, at de kommuner, som har et beskatningsgrundlag over landsgennemsnittet, yder et bidrag til kommuner, som har et beskatningsgrundlag under landsgennemsnittet. Konkret udlignes forskellene for primærkommunernes vedkommende med 45 pct.⁵ Derudover ydes der for de kommuner, som har et særligt lavt beskatningsgrundlag, et særligt tilskud – det såkaldte § 18-tilskud. Dette tilskud ydes til kommuner med et beskatningsgrundlaget pr. indbygger på mindre end 90 pct. af det landsgennemsnitlige beskatningsgrundlag pr. indbygger. Konkret ydes der for disse kommuner en yderligere udligning på 40 pct. Dermed udlignes i alt 85 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og 90 pct. af det landsgennemsnitlige beskatningsgrundlag pr. indbygger for de pågældende kommuner. Dette kan umiddelbart virke højt, men det synes ikke at være nok til at afbøde økonomiske vanskeligheder for flere kommuner jf. argumentation fra flere kommuners side i deres ansøgninger til ministeriet. Omvendt skal det dog også erindres, at når udligningsniveauet ikke er 100 pct., så skyldes det ønsket om at sikre, at kommunerne fortsat har et incitament til at skabe udvikling og arbejdspladser og dermed øget vækst i kommunen. I den forbindelse er der faktisk også § 18 kommuner (Nakskov), som har påpeget, at udligningen er for kraftig, når det økonomisk begynder at gå fremad for kommunen. Der tales således om, at udligningssystemet fastholder kommunerne i en fattigdomsklemme.

⁵ Der udlignes yderligere med 40 pct. for kommunerne i hovedstadsområdet – den såkaldte hovedstadsudligning.

I afsnit 3.1.2 så vi for det andet, at over 2/3 af de 95 kommuner, som har ansøgt ministeriet om et tilskud fra restpuljen i regi af § 19-midlerne, begrundede deres ansøgning med, at de har store sociale udgifter (bl.a. udgifter til kontanthjælp, førtidspension og sygedagpenge) og/eller en stor vækst i disse. Denne type begrundelse fra kommunerne synes også relateret til det generelle finansieringssystem. Således har udviklingen i dette siden begyndelsen af 1970'erne gået mod færre og lavere refusionssatser i overensstemmelse med princippet om, at den, der bestemmer, skal betale. Inden for de senere år har vi bl.a. set, at refusionssatsen for førtidspension blev ændret i 1992, således at refusionen for nytildkendte førtidspensioner blev nedsat fra 100 pct. til 50 pct. for pensionister under 60 år. Denne reduktion blev i 1997 udvidet til at omfatte de 60-66 årige. Senest i 1999 blev refusionssatsen for førtidspension (de nuværende regeringspartier har også medvirket til førtidspensionsreformen m.v.) yderligere reduceret til 35 pct. for tilkendelser afgivet efter 1. januar 1999. For helt nylig blev det også vedtaget, at den periode, hvor staten refunderer kommunernes udgifter til sygedagpenge med 100 pct., reduceres fra otte til fire uger. Herefter er der 50 pct. kommunal medfinansiering. Disse reduktioner i refusionssatserne synes i et vist omfang at have ramt nogle – de svagere – kommuner jf. begrundelser i kommunernes ansøgninger. Kommunerne under ét er blevet kompenseret - via budgetgarantiordningen eller Det Udvidede Totalbalanceprincip - for disse nedsættelser i refusionssatserne, men da statstilskuddet – og en forhøjelse af dette – bliver fordelt i forhold til kommunernes beskatningsgrundlag, er det jo netop ikke sikkert, at de enkelte kommuner har fået kompensation for de merudgifter, som nedsættelser i refusionssatserne på de nævnte områder har påført disse. Derfor skal det også oplyses, at ændringen i førtidspensionsrefusionen og mulighederne for at forbedre udligningen vedrørende førtidspensionsudgifterne i øjeblikket bliver undersøgt som led i Finansieringsudvalgets igangværende analyse og vurdering af tilskuds- og udligningssystemet. Endvidere bør det nævnes, at der i det nuværende tilskuds- og udligningssystem er en midlertidig overgangsordning, som skal kompensere for de ovennævnte nedsættelser i refusionssatserne. Denne overgangsordning udløber i øvrigt i 2003.

Af afsnit 3.1.2 fremgik det også, at ”sociale tilflyttere” eller social eksport ikke nævnes af ret mange kommuner i deres ansøgninger til ministeriet om særtilskud fra restpuljen i regi af § 19-midlerne. Det kunne man ellers forvente, da den mellemkommunale refusion af forsørgelsesydelse i forbindelse med flyttehjælp blev afskaffet pr. 1. juli

1998. Det skal dog bemærkes, at det kommunale udligningssystem i et vist omfang kompenserer for den ovennævnte regelændring.

Med andre ord synes flere af de forhold, som de ansøgende kommuner betragter som værende problemskabende for netop deres økonomiske situation, at kunne kædes sammen med forskellige elementer fra det generelle kommunaløkonomiske finansieringssystem.

3.3 Opsamling og perspektivering

Et af de forhold, som træder tydeligst frem i de ovenstående afsnit, er, at det ikke er helt få kommuner, der er vanskeligt stillede. Det kommer dels til udtryk i forbindelse med ministeriets forsøg på at kategorisere de vanskeligt stillede kommuner (jf. afsnit 3.2.2) dels via de mange ansøgninger til restpuljen i regi af § 19-puljen. Det må dog nødvendigvis også tages i betragtning, at puljeforhøjelsen muligvis i sig selv tiltrækker flere ansøgere. Flere kommuner anser det således for sandsynligt, at de med en større pulje vil kunne opnå andel i særtilskudsmidlerne. For det andet fremgår det af det ovenstående afsnit, at problemerne i de vanskeligt stillede kommuner i vid udstrækning hænger sammen med forhold i det generelle udligningssystem og med finansieringsreformer gennemført i de senere år. Dette er også baggrunden for, at der med KL er aftalt en forhøjelse af særtilskudsmidlerne (§ 19) i 2002 og 2003 indtil en finansieringsreform kan gennemføres. Erfaringen med administrationen af den forhøjede pulje lægger umiddelbart op til følgende:

1. At der som følge af de mange henvendelser fra kommunerne vedrørende fordelingen af særtilskud for 2002 foretages en ny vurdering og formentlig nuancering af kriterier for fordeling af særtilskudsmidler efter § 19 for 2003.
2. At spørgsmålet om særtilskud i øvrigt må ses i tæt sammenhæng med det generelle tilskuds- og udligningssystem. Ændringer i dette system, jf. Finansieringsudvalgets igangværende arbejde, kan således ændre – og helst reducere – behovet for særtilskud.

4. Udviklingen i de kommunale udskrivningsprocenter fra budget 2001 til budget 2002

Denne opgørelse vil forsøge at give et overblik over, hvilke kommuner der sætter skatten op i 2002 samt belyse eventuelle karakteristika ved disse.

Opgørelsen er baseret på budgetindberetninger fra de enkelte kommuner i oktober 2001.

Den gennemsnitlige primærkommunale udskrivningsprocent i 2002.

Som det fremgår af tabel 4.1, budgetterer primærkommunerne med en stigning i den gennemsnitlige udskrivningsprocent fra 2001 til 2002 på 0,04 procentpoint. Der er tale om en stigning i udskrivningsprocenten i 53 kommuner, et fald i 8 kommuner, mens 212 kommuner fastholder udskrivningsprocenten uændret.

Tabel 4.1 Gennemsnitlige kommunale udskrivningsprocenter for 2002	
	Primærkommuner
Udskrivningsprocent 2001	20,71
Udskrivningsprocent 2002	20,75
Ændring i udskrivningsprocent 2001 – 2002	0,04

Udskrivningsprocenten i de enkelte kommuner.

De ti kommuner som sætter skatten mest op i 2002 er Hørsholm Kommune (1,5 procentpoint), Holmsland Kommune (1,5 procentpoint), Læsø Kommune (1,4 procentpoint), Ørbæk Kommune (1,2 procentpoint), Tranekær Kommune (1,2 procentpoint), Rudkøbing Kommune (1,1 procentpoint) samt Holeby, Samsø, Faaborg og Augustenborg Kommuner som alle sætter skatten op med 1,0 procentpoint, jf. også afsnit 2.3.2. Det er værd at bemærke, at selvom både Hørs-

Det kommunale budget 2002

holm og Holmsland Kommuner sætter skatten op med 1,5 procentpoint, sker dette fra et lavt udgangspunkt i 2001, sådan at disse to kommuner også i 2002 vil være "billige" kommuner med udskrivningsprocenter på hhv. 18,5 og 17,0 pct. Til gengæld er der ti kommuner, som hæver udskrivningsprocenten i 2002 på trods af, at disse kommuner i forvejen har en høj udskrivningsprocent. Ser man på kommuner som i 2001 har en udskrivningsprocent på 21,5 pct. eller derover og som hæver udskrivningsprocenten i 2002 drejer det sig om kommunerne Rudkøbing, Samsø, Hvidebæk, Rødby, Sydlangeland, Gram, Gudme, Langå, Midtdjurs og Hanstholm. Tre af disse kommuner, nemlig Rødby, Gram og Gudme Kommuner hævede tilsvarende udskrivningsprocenten fra 2000 til 2001, selvom disse kommuner allerede på daværende tidspunkt havde en udskrivningsprocent på 21,5 pct. eller derover.

Disse ti kommuner indgår også, hvis man vælger at se på sammenhængen mellem kommuner, der sætter skatten op og kommuner som modtager §18-tilskud. § 18-tilskud ydes til kommuner, hvis beskatningsgrundlag pr. indbygger er mindre end 90 pct. af det lands gennemsnitlige beskatningsgrundlag pr. indbygger.

Ud af de i alt 53 kommuner, som sætter kommuneskatten op i 2002, er 39 kommuner modtagere af § 18 tilskud, svarende til ca. 74 pct. Det samlede merprovenu som følge af stigningen i de kommunale udskrivningsprocenter udgør ca. 219 mio. kr. for kommunerne under ét. Heraf udgør provenuet for §18-kommuner 154 mio. kr. eller 70,3 pct. af det samlede provenu. Dette kunne således tyde på, at udskrivningsprocenten primært hæves i de kommuner, som i forvejen er karakteriserede ved at være vanskeligt stillede. Dog budgetterer to kommuner med en skattenedsættelse samtidig med, at disse kommuner er modtagere af § 18 tilskud.

En tilsvarende opgørelse for 2001 viser, at ud af de i alt 121 kommuner som hævede skatten i 2001, var 77 af disse kommuner modtagere af § 18-tilskud, svarende til 63,6 pct. Det samlede provenu som følge af skattestigninger i 2001 udgjorde 936 mio. kr., hvoraf provenuet i § 18 kommunerne udgjorde godt 340 mio. kr. eller 36,3 pct. af det samlede provenu.

Den geografiske placering.

Ser man på den geografiske placering af de kommuner, som sætter skatten op i 2002, fordeler de sig som vist i tabel 4.2.

Tabel 4.2 Geografisk placering		
	Antallet af kommuner som hæver skatten i det pågældende amt i 2002¹.	Pct.
Københavns Amt	1 (0)	5,6
Frederiksborg Amt	2 (2)	10,5
Roskilde Amt	0 (4)	-
Vestsjællands Amt	2 (10)	8,7
Storstrøms Amt	5 (8)	20,8
Bornholms Amt	0 (2)	-
Fyns Amt	9 (20)	28,1
Sønderjyllands Amt	9 (9)	39,1
Ribe Amt	2 (9)	14,3
Vejle Amt	5 (10)	31,3
Ringkøbing Amt	6 (10)	33,3
Århus Amt	5 (14)	19,2
Viborg Amt	4 (10)	23,5
Nordjyllands Amt	3 (13)	11,1

1) Tallene i parentes angiver det tilsvarende tal for 2001

Af tabellen ses, at andelen af kommuner som sætter skatten op er højest i Sønderjyllands Amt, hvor 39,1 pct. af kommunerne hæver udskrivningsprocenten. Dette medfører en gennemsnitlig stigning i udskrivningsprocenten i hele amtet på 0,17 procentpoint. I Ringkøbing Amt hæver 33,3 pct. af kommunerne udskrivningsprocenten, hvilket

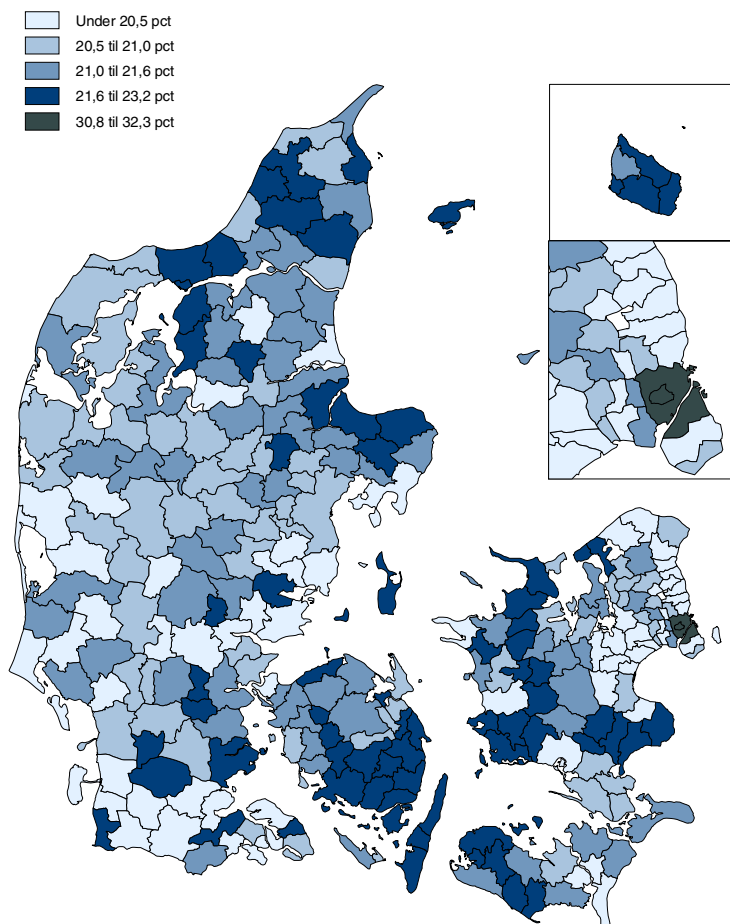
Det kommunale budget 2002

betyder, at den gennemsnitlige udskrivningsprocent i amtet stiger med 0,19 procentpoint.

Sammenholdes disse tal med de tilsvarende tal for 2001 ses, at tendensen til at hæve udskrivningsprocenten i 2002 er markant lavere end det foregående år hvor antallet af kommuner i f.eks. Ribe Amt, som hævede udskrivningsprocenten svarede til 64,3 pct. af samtlige kommuner i amtet. Dette betød en stigning i den gennemsnitlige udskrivningsprocent på 0,2 procentpoint for kommunerne i Ribe Amt. I Fyns Amt steg udskrivningsprocenten i 62,5 pct. af kommunerne, svarende til en stigning i den gennemsnitlige udskrivningsprocent på 0,24 procentpoint.

Figur 12 viser den kommunale udskrivningsprocent i 2002 på kommuneniveau.

Figur 12 Udskrivningsprocenten i 2002

5. Bilag

Bilag 1: Gennemsnitlig kommunal udskrivnings- og kirkeskatte pct. 1986-2002 ...	108
Bilag 2: Gennemsnitlig kommunal grundskyldspromille 1986-2002	110
Bilag 3: Gennemsnitligt kommunalt beskatningsniveau 1994-2002.....	111
Bilag 4: Udskrivningsgrundlag 1986-2002.....	112
Bilag 5: Afgiftspligtige grundværdier 1986-2002	113
Bilag 6: Likviditet ultimo året i pct. af bruttodrifts- og anlægsudg. 1991-2000	114
Bilag 7: Kvartalsoversigt over kommunernes likvide beholdninger 1996-2001.....	115
Bilag 8: Langfristet gæld ultimo året i pct. af udskrivningsgrundlaget 1985-99	116
Bilag 9: Kvartalsoversigt over kommunernes langfristede gæld 1996-2001.....	117
Bilag 10: Kommunernes personaleforbrug 1996-2002.....	118
Bilag 11: Pris- og lønudvikling 1994-2002.....	119
Bilag 12: Kommunale meropgaver 1999-2002.....	120
Bilag 13: Kommunale meropgaver fordelt på hovedkonti budget 2000-2001	121
Bilag 14: Oversigt over regnskab 1996.....	122
Bilag 15: Oversigt over regnskab 1997.....	123
Bilag 16: Oversigt over regnskab 1998.....	124
Bilag 17: Oversigt over regnskab 1999.....	125
Bilag 18: Oversigt over regnskab 2000.....	126
Bilag 19: Oversigt over budget 1998	127
Bilag 20: Oversigt over budget 1999	128
Bilag 21: Oversigt over budget 2000	129
Bilag 22: Oversigt over budget 2001	130
Bilag 23: Oversigt over budget 2002	131
Bilag 24: Sektoropdelte hovedoversigter brutto og netto for 2002	132
Bilag 25: Kommunernes finansieringsstruktur i budget 2002	139
Bilag 26: Budgetterede beskatningsforhold i 2002.....	153
Bilag 27: Oversigt over skatteudskrivningen 2002.....	168
Bilag 28: Kommunernes udgiftsstruktur i budget 2002	185
Bilag 29: Primærkommunernes nettodriftsudg. på udvalgte omr. i budget 2002....	203
Bilag 30: Aftale om amternes økonomi for år 2002.....	216
Bilag 31: Aftale om kommunernes økonomi for år 2002	229
Bilag 32: Aftale om Københavns Kommunes økonomi for år 2002	242
Bilag 33: Aftale om Frederiksberg Kommunes økonomi for år 2002	251

Det kommunale budget 2002

Bilag 1: Gennemsnitlig kommunal Tabel 1 udskrivningsprocent 1986-2002					
Pct.	Amts- kommuner	Primær- kommuner	Kbh. kommune	Frb. kommune	Hele landet ⁽¹⁾
1986	8,75	18,54	28,90	25,90	27,42
1987	9,21	19,05	28,90	27,50	28,30
1988	9,41	19,53	28,90	27,50	28,91
1989	9,43	19,52	28,90	27,50	28,92
1990	9,45	19,39	28,90	27,50	28,81
1991	9,51	19,40	30,80	27,90	29,07
1992	9,62	19,59	30,80	27,90	29,33
1993	9,73	19,64	30,80	27,90	29,47
1994 ²⁾	9,78	19,66	30,80	27,90	29,54
1995	10,01	19,83	30,80	27,90	29,88
1996	10,54	19,88	30,80	27,90	30,40
1997	10,92	20,22	31,70	29,60	31,16
1998	11,35	20,38	31,70	29,60	31,69
1999	11,46	20,47	31,70	29,60	31,85
2000	11,55	20,57	31,70	30,80	32,04
2001	11,84	20,71	32,30	30,80	32,48
2002	11,87	20,75	32,30	30,80	32,55

Noter: 1) Ekskl. kirkeskat

2) Den gennemsnitlige udskrivningsprocent dannes ved en sammenvejning af de enkelte kommuners udskrivningsprocent med disses udskrivningsgrundlag P.g.a. skatte-reform og bruttolicering har de enkelte kommuners udskrivningsgrundlag ændret sig på forskellig vis fra 1993 til 1994. Stigningen i den gennemsnitlige udskrivningsprocent skyldes alene denne ændrede vægtning og er således af teknisk karakter.

Bilag 1: Gennemsnitlig kirkeskatte- Tabel 2 procent 1991-2002	
Pct.	Hele landet
1991	0,81
1992	0,82
1993	0,82
1994	0,80
1995	0,80
1996	0,81
1997	0,80
1998	0,81
1999	0,83
2000	0,85
2001	0,85
2002	0,86

Det kommunale budget 2002

Bilag 2: Gennemsnitlig kommunal grundskyldspromille 1986-2002					
Promille	Amts-kommuner	Primær-kommuner	Kbh. kommune	Frb. kommune	Hele landet
1986	10,00	9,60	47,00	31,20	21,47
1987	10,00	9,64	38,51	28,00	21,37
1988	10,00	10,97	37,15	28,00	22,52
1989	10,00	10,43	36,35	28,00	21,96
1990	10,00	10,42	35,79	28,00	21,80
1991	10,00	10,85	35,17	28,00	22,06
1992	10,00	11,39	34,36	28,00	22,48
1993	10,00	11,33	34,00	28,00	22,58
1994	10,00	11,29	34,00	28,00	22,55
1995	10,00	11,78	34,00	28,00	22,97
1996 ⁽¹⁾	10,00	11,80	34,00	28,00	22,96
1997	10,00	12,06	34,00	27,00	23,15
1998	10,00	12,26	38,00	27,00	23,73
1999	10,00	13,13	36,00	27,00	24,29
2000	10,00	13,28	34,00	27,00	24,25
2001	10,00	13,39	34,00	27,00	24,33
2002	10,00	13,26	34,00	27,00	24,23

Anm.: Ændringer i ejendomsskattelegislationen har i perioden påvirket fastsættelsen af grundskyldspromillen.

Noter: (1) Fra 1996 er den amtskommunale grundskyldspromille for landbrugsejendomme og lign. ved lov fastsat til 5,7 promille. For 1999 og 2000 er der ved lov fastsat et loft på 8 promille for den primærkommunale grundskyld af produktionsjord. Loftet er for 2001 hævet til 12 promille.

Bilag 3: Gennemsnitligt kommunalt beskatningsniveau 1994-2002					
Pct.	Amts-kommuner	Primær-kommuner ¹	Kbh. kommune	Frb. kommune	Hele landet
1994	9,78	19,54	31,78	28,42	29,64
1995	10,01	19,74	31,68	28,36	30,26
1996	10,54	19,80	31,63	28,33	30,49
1997	10,92	20,14	32,57	29,99	31,28
1998	11,35	20,31	32,79	29,98	31,75
1999	11,46	20,45	32,70	29,98	32,01
2000	11,54	20,47	32,50	31,07	32,02
2001	11,84	20,61	33,06	31,06	32,42
2002	11,87	20,64	33,12	31,06	32,45

Note: 1) Fra og med 1995 til og med 1999 er beskatningsgrundlaget opgjort ud fra udskrivningsgrundlaget tillagt 6,5 pct. af de afgiftspligtige grundværdier (hidtil 7,5 pct.). For at kunne sammenligne beskatningsniveauet fra 1995 med tidligere år er beskatningsniveauerne for 1994 vist efter den nye beregningsmetode. Fra og med 2000 indgår de afgiftspligtige grundværdier med 7 pct. i beregningen af beskatningsgrundlaget. Det beregnede beskatningsgrundlag vedrørende ejendomsværdi indgår ligeledes i opgørelsen fra 2000.

Det kommunale budget 2002

Bilag 4: Udskrivningsgrundlag 1986-2002 ⁽¹⁾					
Mio. kr.	Amts-kommuner	Primær-kommuner	Kbh. kommune	Frb. kommune	Hele landet
1986	262.388	264.297	29.395	6.960	300.652
1987	285.003	287.022	31.803	7.466	326.291
1988	305.126	306.805	34.054	7.978	348.837
1989	317.920	318.541	35.220	8.256	362.017
1990	328.956	329.616	35.966	8.534	374.116
1991	343.696	344.484	36.721	8.846	390.051
1992	359.504	360.325	37.625	9.174	407.124
1993	364.835	365.538	38.191	9.468	413.197
1994	404.059	405.387	43.648	10.491	459.526
1995	422.991	424.461	45.398	10.928	480.787
1996	437.543	439.077	46.944	11.388	497.409
1997	453.732	455.468	48.694	11.718	515.880
1998	471.466	473.547	51.284	12.278	537.109
1999	492.843	494.983	54.264	13.077	562.324
2000 ⁽²⁾	501.569	505.029	53.623	13.122	571.774
2001 ⁽²⁾	518.096	522.390	57.814	13.667	593.871
2002 ⁽²⁾	541.632	547.519	60.564	14.449	622.532

Kilde: Opgørelser foretaget af Indenrigsministeriet

Noter: (1) Udskrivningsgrundlaget til og med 1996 er opgjort eksklusiv særlig indkomstskat

(2) Opgjort ud fra budgetterede udskrivningsgrundlag.

Bilag 5: Afgiftspligtige grundværdier 1986-2002					
Mio. kr.	Amts-kommuner	Primær-kommuner	Kbhs. kommune	Frb. kommune	Hele landet
1986	226.172	228.196	15.732	2.500	246.428
1987	293.712	302.431	28.850	4.500	335.781
1988	289.336	298.358	29.900	4.700	332.958
1989	294.288	300.344	29.800	4.700	334.844
1990	285.743	291.672	27.100	4.200	322.972
1991	270.089	277.470	23.800	3.839	305.109
1992	273.130	278.533	23.700	3.830	306.063
1993	328.130	328.251	33.300	5.411	366.962
1994	327.337	328.736	33.529	5.547	367.813
1995	321.052	322.125	32.353	5.286	359.764
1996	322.454	329.545	32.353	5.314	367.211
1997	352.707	352.866	33.235	6.133	392.235
1998	359.737	358.385	35.684	6.270	400.339
1999	399.239	395.331	37.472	6.560	439.363
2000	429.190	429.751	40.735	7.000	477.486
2001	434.707	460.375	42.206	6.983	509.564
2002	495.937	493.675	47.059	7.463	548.196

Det kommunale budget 2002

Bilag 6: Likviditet ultimo året i pct. af brutto- drifts- og anlægsudgifterne (inkl. moms) 1991-2000					
Mio. kr.		Amts- komm.	Primær- kommuner	Kbh. og Frb. Kom.	Hele landet
1991	Likviditet ultimo	4.043	8.749	- 610	12.183
	Bruttoudgifter	59.845	142.357	34.079	236.281
	i pct.	6,76	6,15	-1,79	5,16
1992	Likviditet ultimo	3.119	9.369	- 1.000	11.487
	Bruttoudgifter	62.309	142.726	34.224	239.259
	i pct.	5,01	6,56	-2,92	4,80
1993	Likviditet ultimo	4.417	10.753	- 888	14.282
	Bruttoudgifter	65.231	152.959	36.695	254.885
	i pct.	6,77	7,03	- 2,42	5,60
1994	Likviditet ultimo	3.439	13.251	582	17.271
	Bruttoudgifter	68.351	160.048	37.898	266.297
	i pct.	5,03	8,28	1,54	6,49
1995	Likviditet ultimo	4.171	14.252	925	19.348
	Bruttoudgifter	71.265	165.000	38.068	274.333
	i pct.	5,85	8,64	2,43	7,05
1996	Likviditet ultimo	4.361	13.324	1.273	18.957
	Bruttoudgifter	75.458	177.488	38.274	291.220
	i pct.	5,78	7,51	3,33	6,51
1997	Likviditet ultimo	4.616	7.577	1.295	13.487
	Bruttoudgifter	79.392	187.296	39.843	306.529
	i pct.	5,81	4,05	3,25	4,40
1998	Likviditet ultimo	4.708	7.246	1.259	13.213
	Bruttoudgifter	84.838	196.585	41.351	322.774
	i pct.	5,55	3,69	3,04	4,09
1999	Likviditet ultimo	4.477	8.484	1.829	14.789
	Bruttoudgifter	88.872	230.081	42.617	361.570
	i pct.	5,04	3,69	4,29	4,09
2000	Likviditet ultimo	4.747	8.670	1.754	15.171
	Bruttoudgifter	94.209	217.582	44.101	355.893
	i pct.	5,04	3,98	3,98	4,26

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt beregninger i Indenrigsministeriet.

Bilag 7: Kvartalsoversigt over kommunernes likvide beholdninger 1996-2001					
Mio. kr.		Amts- Kommuner ⁽¹⁾	Primær- kommuner	Kbh. og Frb. Kommune	Hele landet
1996	1. kvartal	2.788	17.734	1.963	22.485
1996	2. kvartal	3.281	13.592	1.372	18.245
1996	3. kvartal	2.873	17.255	2.213	22.341
1996	4. kvartal	3.903	13.299	997	18.199
Ult. 1996		4.361	13.323	1.273	18.957
1997	1. kvartal	3.452	13.467	1.555	18.473
1997	2. kvartal	3.947	9.626	852	14.425
1997	3. kvartal	3.575	11.113	1.841	16.529
1997	4. kvartal	4.301	7.869	1.309	13.479
Ult. 1997		4.616	7.577	1.295	13.487
1998	1. kvartal	4.166	12.654	1.991	18.811
1998	2. kvartal	5.131	10.212	1.501	16.844
1998	3. kvartal	4.572	13.054	2.110	19.736
1998	4. kvartal	4.438	8.107	1.283	13.829
Ult. 1998		4.708	7.246	1.259	13.213
1999	1. kvartal	3.743	12.708	1.593	18.044
1999	2. kvartal	5.058	10.131	240	15.429
1999	3. kvartal	3.993	13.327	1.986	19.306
1999	4. kvartal	4.366	9.734	1.008	15.108
Ult. 1999		4.477	8.484	1.829	14.789
2000	1. kvartal	2.984	13.679	906	17.569
2000	2. kvartal	3.771	9.627	1.646	15.044
2000	3. kvartal	2.815	12.135	2.370	17.320
2000	4. kvartal	4.401	8.817	1.616	14.833
Ult. 2000		4.747	8.670	1.754	15.171
2001	1. kvartal	3.137	13.864	861	17.862
2001	2. kvartal	3.950	9.326	84	13.359
2001	3. kvartal	3.198	11.349	2.175	16.722

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik

Noter: (1) Fra og med 4. kvartal 2000 inkl. HUR

Det kommunale budget 2002

Bilag 8: Langfristet gæld ultimo året i pct. af udskrivningsgrundlaget 1991-2000 ⁽¹⁾					
Mio. kr.		Amts-komm.	Primær-komm.	Kbh. og Fr.berg	Hele landet
1991	Langfristet gæld	-3.827	-22.194	-10.640	-36.660
	Udskrivningsgrl.	343.696	348.289	45.879	394.169
	i pct.	1,11	6,37	23,19	9,30
1992	Langfristet gæld	-3.901	-22.567	-11.518	-37.987
	Udskrivningsgrl.	359.504	363.273	46.935	410.208
	i pct.	1,09	6,21	24,54	9,26
1993	Langfristet gæld	-5.665	-25.499	-13.879	-45.043
	Udskrivningsgrl.	364.835	369.369	47.781	417.150
	i pct.	1,55	6,90	29,05	10,80
1994	Langfristet gæld	-6.536	-26.587	-16.294	-49.417
	Udskrivningsgrl.	404.059	406.943	54.211	461.154
	i pct.	1,62	6,53	30,06	10,72
1995	Langfristet gæld	-6.952	-27.575	-13.828	-48.355
	Udskrivningsgrl.	422.991	424.461	56.327	480.788
	i pct.	1,64	6,50	24,55	10,06
1996	Langfristet gæld	-6.923	-28.521	-13.212	-48.655
	Udskrivningsgrl.	437.543	439.077	58.332	497.409
	i pct.	1,58	6,50	22,65	9,78
1997	Langfristet gæld	-7.438	-30.041	-13.682	-51.162
	Udskrivningsgrl.	453.732	455.468	60.412	515.880
	i pct.	1,64	6,60	22,65	9,92
1998	Langfristet gæld	-7.673	-32.322	-13.544	-53.539
	Udskrivningsgrl.	471.466	473.547	63.562	537.109
	i pct.	1,63	6,83	21,31	9,97
1999	Langfristet gæld	-7.116	-32.883	-13.890	-53.889
	Udskrivningsgrl.	492.843	494.983	67.341	562.324
	i pct.	1,44	6,83	20,63	9,58
2000	Langfristet gæld	-7.615	-32.915	-13.148	-53.678
	Udskrivningsgrl.(2)	501.569	505.029	66.745	571.774
	i pct.	1,52	6,52	19,70	9,39

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt beregninger af Indenrigsministeriet.

Noter: (1) Gæld til selvejende institutioner med overenskomst er medtaget.

(2) Budgetteret udskrivningsgrundlag.

Bilag 9: Kvartalsoversigt over kommunernes langfristede gæld 1996-2001					
Mio. kr.		Amts- kommuner	Primær- kommuner	Kbh. og Frb. Kommune	Hele landet
1996	1. kvartal	6.965	28.096	14.195	49.256
1996	2. kvartal	6.952	28.106	14.237	49.295
1996	3. kvartal	6.978	28.677	13.825	49.481
1996	4. kvartal	7.000	28.126	13.357	48.483
Ult. 1996		6.923	28.521	13.212	48.655
1997	1. kvartal	7.007	30.270	13.244	50.521
1997	2. kvartal	6.967	29.558	13.198	49.723
1997	3. kvartal	7.031	29.541	13.254	49.826
1997	4. kvartal	7.362	29.574	13.479	50.415
Ult. 1997		7.438	30.041	13.682	51.162
1998	1. kvartal	7.568	31.011	14.184	52.762
1998	2. kvartal	7.716	31.032	13.574	52.322
1998	3. kvartal	7.776	31.554	13.591	52.920
1998	4. kvartal	7.650	32.019	13.477	53.147
Ult. 1998		7.673	32.322	13.544	53.539
1999	1. kvartal	7.495	32.674	13.119	53.288
1999	2. kvartal	7.513	32.647	12.504	52.664
1999	3. kvartal	7.569	32.585	12.989	53.143
1999	4. kvartal	7.135	32.651	13.155	52.941
Ult. 1999		7.116	32.883	13.890	53.889
2000	1. kvartal	7.282	33.521	13.727	54.531
2000	2. kvartal	7.553	33.388	13.337	54.278
2000	3. kvartal	7.504	32.816	13.292	53.612
2000	4. kvartal	7.570	33.093	13.453	54.116
Ult. 2000		7.615	32.915	13.148	53.678
2001	1. kvartal	7.674	33.518	12.131	53.324
2001	2. kvartal	7.727	33.446	12.099	53.272
2001	3. kvartal	7.914	33.648	12.089	53.650

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik

Anm.: Gæld til selvejende institutioner med overenskomst er medtaget

Det kommunale budget 2002

Bilag 10: Kommunernes personaleforbrug 1996-2002 ⁽¹⁾

Fuldtidsbeskæftigede personer	Amts-komm. ²	Primær-komm.	Kbh. Komm.	Fr.berg Komm.	Hele landet	Indeks Hele landet (1996=100)
Budget 96	123.774	302.261	41.663	6.629	474.327	100
Budget 97	125.335	307.837	41.757	6.495	481.424	101
Budget 98	128.449	314.721	41.550	6.558	491.278	104
Budget 99	129.971	317.593		47.593	495.157	104
Budget 2000	131.336	320.247		46.101	497.684	105
Budget 2001	133.294	322.367		45.405	501.066	106
Budget 2002	136.132	326.677		45.965	508.774	107
Regnskab 96	127.629	307.929	40.627	6.177	482.322	100
Regnskab 97	125.645	312.950	42.685	6.370	487.650	101
Regnskab 98	130.025	314.670	40.882	5.782	491.359	102
Regnskab 99	132.813	318.136	40.512	6.237	497.698	103
Regnskab 00	135.375	322.428	39.355	6.173	503.331	104

Kilde: Budgettal stammer fra Danmarks Statistik, regnskabstal fra indberetninger til Indenrigsministeriet

Noter: 1) Budgetoplysningerne er opgjort ekskl. personer i jobtræningsordninger, puljejob, aktiverede kontanthjælpsmodtagere samt udlændinge som modtager introduktionsydelse. Regnskabsoplysningerne er opgjort ekskl. personer i jobtræningsordninger og puljejob.

2) Inklusive Hovedstadens Udviklingsråd.

Bilag 11: Pris- og lønudvikling 1994-2002					
Pct.		Amts- kommuner	Primær- kommuner	Kbh. og Fr.berg	Hele landet
1994-95	Pris	1,0	2,5	1,9	1,9
	Løn	1,7	1,7	1,8	1,7
	Pris og løn	1,4	2,0	1,8	1,8
1995-96	Pris	1,1	2,8	2,0	2,1
	Løn	3,0	3,0	2,9	3,0
	Pris og løn	2,2	2,9	2,6	2,7
1996-97	Pris	1,3	2,6	1,9	2,0
	Løn	2,9	2,8	2,7	2,8
	Pris og løn	2,2	2,7	2,4	2,5
1997-98	Pris	1,7	2,3	2,0	2,1
	Løn	3,5	3,6	3,7	3,6
	Pris og løn	2,5	3,1	3,0	2,9
1998-99	Pris	2,3	3,3	2,8	2,9
	Løn	2,9	2,9	2,7	2,9
	Pris og løn	2,3	2,9	2,6	2,7
1999-2000	Pris	3,1	3,5	3,3	3,4
	Løn	3,0	3,0	3,0	3,0
	Pris og løn	2,8	3,2	3,0	3,1
2000-2001 1)	Pris	2,6	3,3	3,2	3,1
	Løn	3,8	3,8	3,8	3,8
	Pris og løn	3,0	3,6	3,5	3,4
2001-2002 1)	Pris	2,3	2,7	2,8	2,6
	Løn	2,5	2,5	2,5	2,5
	Pris og løn	2,2	2,6	2,6	2,5

Kilde: Opgørelser af Indenrigsministeriet

Anm.: Opgjort i overensstemmelse med den af "Arbejdsgruppen vedrørende kommunale pris- og lønudvikling" skitserede metode. I opgørelsen af det samlede pris- og lønindeks indgår - ud over pris og løn - også overførsler. Idet overførslerne vægtes forskelligt i opgørelsen for primær- og amtskommuner, kan det bevirke, at der på trods af næsten ens prisindeks og lønindeks, er forholdsvis store afvigelse mellem det samlede pris- og lønindeks for hhv. primær- og amtskommuner.

Note: 1) Finansministeriets skøn.

Det kommunale budget 2002

Bilag 12: Kommunale meropgaver 1999-2002 ¹							
Mio. kr. i løbende priser	Sektor		Parter				I alt
	Amts kom	Primær kom.	Amts kom.	Prim. kom.	Kbh. Kom.	Frb. Kom	
Budget 99 til regnskab 99	-246,1	1.049,8	-217,7	928,8	74,8	17,9	803,7
Budget 99 til budget 2000	-586,4	2.048,4	-518,8	1.812,3	136,0	32,5	1.462,0
Regnskab 99 til budget 2000	-332,9	967,0	-294,5	855,5	59,0	14,1	634,1
Regnskab 99 til regnskab 2000	-705,6	1.583,4	-623,9	1.399,7	82,3	19,6	877,6
Budget 2000 til regnskab 2000	-372,6	616,1	-329,5	544,6	22,8	5,4	243,4
Budget 2000 til budget 2001	-776,3	1.658,8	-686,4	1.466,3	82,7	19,7	882,3
Regnskab 2000 til budget 2001	-392,1	1.023,6	-346,7	904,8	59,2	14,1	631,4
Regnskab 99 til regnskab 2000	-705,6	1.583,4	-623,9	1.399,7	82,3	19,6	877,6
Budget 2001 til regnskab 2001	109,6	1.142,6	96,7	1.008,3	119,0	28,3	1.252,2
Budget 2001 til budget 2002	-5.553,7	7.939,1	-4.900,3	7.005,8	225,9	54,0	2.385,4
Regnskab 2001 til budget 2002	-5.666,9	6.757,6	-5.000,2	5.963,2	102,9	24,8	1.090,7
Regnskab 2000 til regnskab 2001	-282,4	2.166,3	-249,2	1.911,6	178,9	42,5	1.883,9

Kilde: Opgørelser fra Finansministeriet. Ved korrektion for opgaveomlægninger i publikationen er der ud over ovenstående meropgaver korrigeret for amtskommunernes investeringer i sygehusapparatet.

Note: (1) Indenrigsministeriet anvender en særskilt opgørelse i forbindelse med kommunal udligning og generelle tilskud.

Bilag 13: Meroppgaver fordelt på hovedkonti budget 2001-2002					
Mio. kr. /2002-pl	Amts- komm.	Primær- komm.	Kbh's Komm.	Fr.berg Komm.	Hele landet
0. Byudvkl, bolig- og miljøforanstalt.	-0,2	6,0	0,6	0,2	6,6
1. Forsyningsvirksomheder m.v.	0,0	-23,5	-2,5	-0,6	-26,6
2. Trafik og infrastruktur	31,8	0,0	0,0	0,0	31,8
3. Undervisning og kultur	76,8	20,3	2,2	0,5	99,8
4. Sygehusvæsen inkl. sygesik. og medicin	-0,2	0,0	0,0	0,0	-0,2
5. Social- og sundhedsvæsen	-5.053,0	6.472,8	686,7	162,9	2.269,4
6. Administration mv.	2,0	19,2	2,0	0,5	23,7
I alt	-4.942,7	6.494,8	689,1	163,4	2.404,6

Kilde: Opgørelser fra Finansministeriet.

Det kommunale budget 2002

Bilag 14: Oversigt over regnskab 1996					
Mio. kr.	Amts- komm.	Primær- komm.	Kbh's Komm.	Fr.berg Komm.	Hele landet
Driftsudgifter	70.708	161.310	30.989	4.700	267.707
Anlægsudgifter	2.049	10.238	1.542	194	14.024
Bruttoudgifter	72.757	171.548	32.532	4.894	281.731
Driftsindtægter	-12.910	-40.268	-9.002	-1.112	-63.293
Anlægsindtægter	-497	-2.151	-884	-17	-3.549
Refusioner	-596	-18.889	-3.142	-427	-23.054
Net.udg. ex. moms	58.754	110.240	19.503	3.338	191.835
Moms drift	2.309	4.625	591	100	7.624
Moms anlæg	392	1.315	141	17	1.865
Net.udg. incl. moms	61.454	116.180	20.235	3.455	201.325
Renteudgifter	328	1.885	692	65	2.970
Renteindtægter	-486	-1.775	-267	-97	-2.626
Nettorenteudgifter	-158	110	424	-32	344
Skatter					
Forskudsbeløb	-46.533	-88.540	-15.054	-3.305	-153.432
Afregning vedr. 1994	-1.360	-2.404	-4	-40	-3.808
Komm. andel af ind- drv. indk.skat.rest.	-57	-144	-46	-9	-255
Afregn. indk.skatrest.	191	410	68	24	694
Afregn. vedr. tidl. år	-138	-217	34	-1	-322
Særlig indkomstskat	0	-355	-13	-4	-372
Selskabsskat	0	-1.594	-499	-32	-2.125
Grundskyld	-3.098	-3.849	-1.030	-149	-8.125
Andre ejendomsskat.	-108	-1.215	-843	-67	-2.233
Øvr. skatter/afgifter	-5	-1.192	-101	-30	-1.329
Afregn. skrå skattel.	228	60	0	0	288
Skatter i alt	-50.879	-99.040	-17.488	-3.613	-171.021
Generelle tilskud	-10.735	-15.314	-4.162	4	-30.208
Finans.underskud (- = overskud)	-318	1.936	-992	-186	440
Finansieret ved:					
Afdrag på lån	273	3.535	2.123	265	6.196
Optagne lån	-317	-4.493	-1.810	-266	-6.886
Finansforskydn.(1)	233	93	387	141	853
Likv.forøgelse (2)	129	-1.071	291	46	-604
(- = forbrug)					

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt momsoplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter: 1) I finansforskydningerne indgår differencen mellem bidraget til momsudligningsordningen og momsudgifterne.

2) Likviditetsforøgelsen er beregnet som summen af finansieringsunderskud, afdrag på lån, optagne lån og finansforskydninger.

Bilag 15: Oversigt over regnskab 1997					
Mio. kr.	Amts- komm.	Primær- komm.	Kbh's Komm.	Fr.berg Komm.	Hele landet
Driftsudgifter	74.285	170.497	32.288	4.891	281.961
Anlægsudgifter	2.168	10.614	1.458	306	14.547
Bruttoudgifter	76.453	181.111	33.746	5.197	296.507
Driftsindtægter	-13.424	-42.507	-9.356	-1.167	-66.453
Anlægsindtægter	-408	-2.876	-665	-19	-3.968
Refusioner	-671	-21.204	-3.402	-457	-25.734
Net.udg. ex. moms	61.951	114.524	20.323	3.554	200.353
Moms drift	2.500	4.804	641	106	8.050
Moms anlæg	439	1.381	125	28	1.972
Net.udg. incl. moms	64.889	120.709	21.089	3.687	210.375
Renteudgifter	291	1.947	717	70	3.024
Renteindtægter	-417	-1.550	-261	-68	-2.297
Nettorenteudgifter	-126	396	455	2	728
Skatter					
Forskudsbeløb	-49.932	-93.029	-15.608	-3.503	-162.072
Afregning vedr. 1995	-58	-2.294	19	2	-2.331
Komm. andel af ind- drv. indk.skat.rest.	-117	-231	-54	-10	-412
Afregn. indk.skatrest.	174	355	65	23	617
Afregn. vedr. tidl. år	1	-23	36	8	23
Særlig indkomstskat	0	-1.350	-108	-30	-1.488
Selsskabsskat	0	-2.038	-602	-47	-2.686
Grundskyld	-3.352	-4.254	-1.183	-172	-8.960
Andre ejendomsskat.	-125	-1.318	-914	-75	-2.432
Øvr. skatter/afgifter	-4	-147	-26	-6	-183
Afregn. skrå skattel.	389	190	32	10	621
Skatter i alt	-53.024	-104.138	-18.342	-3.799	-179.303
Generelle tilskud	-11.450	-14.260	-4.019	50	-29.876
Finans.underskud (- = overskud)	290	2.707	-817	-60	1.923
Finansieret ved:					
Afdrag på lån	526	5.576	1.434	65	7.601
Optagne lån	-995	-7.004	-1.571	-225	-9.599
Finansforskydn.(1)	-84	4.303	908	247	5.374
Likv.forøgelse (2)	264	-5.582	47	-27	-5.298
(- = forbrug)					

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt momsoplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter: 1) I finansforskydningerne indgår differencen mellem bidraget til momsudligningsordningen og momsudgifterne.

2) Likviditetsforøgelsen er beregnet som summen af finansieringsunderskud, afdrag på lån, optagne lån og finansforskydninger.

Det kommunale budget 2002

Bilag 16: Oversigt over regnskab 1998					
Mio. kr.	Amts- komm.	Primær- komm.	Kbh's Komm.	Fr.berg Komm.	Hele landet
Driftsudgifter	79.299	181.079	33.114	5.304	298.796
Anlægsudgifter	2.244	9.334	1.763	240	13.580
Bruttoudgifter	81.543	190.413	34.877	5.543	312.376
Driftsindtægter	-13.845	-45.234	-9.226	-1.213	-69.517
Anlægsindtægter	-343	-3.707	-687	-50	-4.788
Refusioner	-654	-22.500	-3.593	-463	-27.210
Net.udg. ex. moms	66.701	118.972	21.371	3.817	210.860
Moms drift	2.892	5.018	646	110	8.665
Moms anlæg	403	1.154	153	23	1.733
Net.udg. incl. moms	69.996	125.144	22.169	3.949	221.258
Renteudgifter	339	1.926	733	111	3.110
Renteindtægter	-510	-1.532	-289	-67	-2.397
Nettorenteudgifter	-171	395	444	45	713
Skatter					
Forskuksbeløb	-54.141	-98.313	-16.189	-3.650	-172.293
Afregning vedr. 1996	-103	199	98	107	300
Komm. andel af ind- drv. indk.skat.rest.	-151	-340	-63	-23	-576
Afregn. indk.skatrest.	170	374	106	18	668
Afregn. vedr. tidl. år	-45	-83	-8	71	-65
Forsk.beløb af pens.ordn.	0	-1.507	-110	-36	-1.653
Selskabsskat	0	-3.107	-686	-91	-3.884
Grundskyld	-3.391	-4.372	-1.324	-170	-9.257
Andre ejendomsskat.	-119	-1.306	-746	-72	-2.243
Øvr. skatter/afgifter	-11	-368	-37	-10	-426
Afregn. skrå skattel.	564	255	33	10	862
Skatter i alt	-57.227	-108.569	-18.926	-3.845	-188.568
Generelle tilskud	-12.046	-17.212	-4.694	15	-33.937
Finans.underskud	552	-243	-1.007	164	-533
(- = overskud)					
Finansieret ved:					
Afdrag på lån	936	5.157	826	79	6.997
Optagne lån	-1.165	-7.320	-600	-252	-9.337
Finansforskydn.(1)	-402	2.839	641	188	3.265
Likv.forøgelse (2)	79	-432	140	-179	-392
(- = forbrug)					

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt momsoplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter: 1) I finansforskydningerne indgår differencen mellem bidraget til momsudligningsordningen og momsudgifterne.

2) Likviditetsforøgelsen er beregnet som summen af finansieringsunderskud, afdrag på lån, optagne lån og finansforskydninger.

Bilag 17: Oversigt over regnskab 1999					
Mio. kr.	Amts- komm.	Primær- komm.	Kbh's Komm.	Fr.berg Komm.	Hele landet
Driftsudgifter	83.214	190.244	34.332	5.288	313.078
Anlægsudgifter	2.357	9.942	1.739	276	14.314
Bruttoudgifter	85.571	200.186	36.070	5.565	327.392
Driftsindtægter	-14.852	-47.323	-9.487	-1.225	-72.887
Anlægsindtægter	-364	-4.754	-840	-27	-5.985
Refusioner	-598	-22.640	-3.733	-454	-27.426
Net.udg. ex. moms	69.758	125.468	22.010	3.859	221.095
Moms drift	3.053	5.132	705	124	9.014
Moms anlæg	439	1.381	125	28	1.972
Net.udg. incl. moms	73.249	131.981	22.839	4.011	232.081
Renteudgifter	300	1.702	625	64	2.692
Renteindtægter	-364	-1.600	-222	-48	-2.234
Nettorenteudgifter	-64	102	403	16	458
Skatter					
Forskudsbeløb	-56.820	-102.298	-16.810	-3.785	-179.713
Afregning vedr. 1997	47	325	58	0	430
Komm. andel af ind- drv. indk.skat.rest.	-141	-348	-85	-12	-586
Afregn. indk.skatrest.	155	379	98	16	650
Afregn. vedr. tidl. år	-50	-71	-20	-8	-148
Forsk.beløb af pens.ordn.	0	-1.633	-110	-39	-1.783
Selskabsskat	0	-3.203	-691	-67	-3.961
Grundskyld	-3.750	-5.198	-1318	-175	-10.441
Andre ejendomsskat.	-105	-1.392	-692	-68	-2.257
Øvr. skatter/afgifter	-63	-528	-59	-21	-673
Afregn. skrå skattel.	56	56	0	0	112
Skatter i alt	-60.671	-113.911	-19.629	-4.159	-198.369
Generelle tilskud	-12.792	-21.150	-5.207	23	-39.126
Finans.underskud (- = overskud)	-278	-2.978	-1.594	-108	-4.957
Finansieret ved:					
Afdrag på lån	1.957	4.686	2.153	87	8.884
Optagne lån	-1.437	-5.315	-1.908	-78	-8.738
Finansforskydn.(1)	-113	2.045	747	112	2.791
Likv.forøgelse (2)	-129	1.562	601	-12	2.022
(- = forbrug)					

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt momsoplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter: 1) I finansforskydningerne indgår differencen mellem bidraget til momsudligningsordningen og momsudgifterne.

2) Likviditetsforøgelsen er beregnet som summen af finansieringsunderskud, afdrag på lån, optagne lån og finansforskydninger.

Det kommunale budget 2002

Bilag 18: Oversigt over regnskab 2000					
Mio. kr.	Amts- komm.	Primær- komm.	Kbh's Komm.	Fr.berg Komm.	Hele landet
Driftsudgifter	88.051	198.561	35.668	5.313	327.593
Anlægsudgifter	2.460	11.680	1.719	276	16.135
Bruttoudgifter	90.511	210.241	37.386	5.590	343.728
Driftsindtægter	-17.078	-48.446	-9.407	-1.096	-76.027
Anlægsindtægter	-450	-5.223	-642	-36	-6.351
Refusioner	-555	-23.449	-3.335	-458	-27.796
Net.udg. ex. moms	72.427	133.124	24.002	4.001	233.555
Moms drift	3.170	5.711	768	125	9.773
Moms anlæg	529	1.630	198	34	2.391
Net.udg. incl. moms	76.126	140.465	24.968	4.160	245.719
Renteudgifter	305	1.554	589	69	2.517
Renteindtægter	-493	-1.615	-323	-64	-2.496
Nettorenteudgifter	-188	-61	265	5	21
Skatter					
Forskudsbeløb	-57.912	-103.860	-16.998	-4.029	-182.799
Afregning vedr. 1998	184	989	73	3	1.250
Komm. andel af ind- drv. indk.skat.rest.	-154	-357	-87	-13	-611
Afregn. indk.skatrest.	166	373	100	19	658
Afregn. vedr. tidl. år	-15	-169	-1	-18	-204
Forsk.beløb af pens.ordn.	0	-1.709	-104	-39	-1.852
Selskabsskat	0	-3.579	-859	-39	-4.478
Grundskyld	-4.074	-5.700	-1.412	-187	-11.374
Ejendomsværdiskat	-2.479	-4.828	-319	-122	-7.748
Andre ejendomsskat.	-110	-1.555	-731	-68	-2.464
Øvr. skatter/afgifter	-24	-254	-21	-8	-307
Afregn. skrå skattel.	103	84	0	0	187
Skatter i alt	-64.315	-120.566	-20.359	-4.502	-209.742
Generelle tilskud	-12.093	-20.111	-5.289	85	-37.408
Tilskud til HUR	11	0	-4	0	6
Finans.underskud (- = overskud)	-459	-272	-418	-254	-1.403
Finansieret ved:					
Afdrag på lån	343	3.892	2.435	138	6.808
Optagne lån	-782	-4.609	-2.125	-79	-7.595
Finansforskydn.(1)	914	1.122	320	42	2.399
Likv.forøgelse (2)	-15	-133	-212	152	-208
(- = forbrug)					

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt momsoplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter: 1) I finansforskydningerne indgår differencen mellem bidraget til momsudligningsordningen og momsudgifterne.

2) Likviditetsforøgelsen er beregnet som summen af finansieringsunderskud, afdrag på lån, optagne lån og finansforskydninger.

Bilag 19: Oversigt over budget 1998					
Mio. kr.	Amts- komm.	Primær- komm.	Kbh's Komm.	Fr.berg Komm.	Hele landet
Driftsudgifter	76946	176656	33292	5286	292180
Anlægsudgifter	2191	8803	1844	243	13080
Bruttoudgifter	79137	185458	35136	5529	305260
Driftsindtægter	-12439	-41562	-9077	-1213	-64291
Anlægsindtægter	-117	-1880	-442	-26	-2465
Refusioner	-460	-22528	-3757	-463	-27208
Net.udg. ex. moms	66121	119489	21860	3827	211296
Moms drift	2652	4614	633	107	8005
Moms anlæg	498	1124	158	34	1814
Net.udg. incl. moms	69270	125226	22651	3968	221115
Renteudgifter	282	1572	717	82	2654
Renteindtægter	-356	-1196	-245	-55	-1852
Nettorenteudgifter	-74	376	472	27	802
Skatter					
Forskudsbeløb	-54141	-98319	-16189	-3662	-172312
Afregning vedr. 1996	-48	-1	0	133	84
Komm. andel af ind- drv. indk.skat.rest.	-105	-173	-80	-16	-373
Afregn. indk.skatrest.	155	326	90	24	594
Afregn. vedr. tidl. år	13	78	42	9	143
Forsk.beløb af pens.ordn.	0	-1521	-110	-36	-1667
Selsskabsskat	0	-2403	-674	-68	-3146
Grundskyld	-3409	-4373	-1316	-169	-9267
Andre ejendomsskat. (1)	-125	-1332	-736	-71	-2265
Øvr. skatter/afgifter	-1	-927	-21	-32	-982
Afregn. skrån skattel.	579	238	28	10	855
Skatter i alt	-57082	-108408	-18967	-3879	-188335
Generelle tilskud	-12069	-16836	-4633	-5	-33543
Finans.underskud (- = overskud)	46	358	-477	112	39
Finansieret ved:	0	0	0	0	0
Afdrag på lån	662	2275	440	77	3454
Optagne lån	-922	-3657	-240	-159	-4978
Finansforskydn.(2)	214	1807	280	128	2429
Likv.forøgelse (3)	0	-784	-3	-158	-944
(- = forbrug)					

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt momsoplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter: 1) I andre ejendomsskatter indgår brandbidrag på hhv. 46 mio. kr. og 15 mio. kr. for Københavns og Frederiksberg Kommuner. 2)

I finansforskydningerne indgår differencen mellem bidraget til momsudligningsordningen og momsudgifterne.

3) Likviditetsforøgelsen er beregnet som summen af finansieringsunderskud, afdrag på lån, optagne lån og finansforskydninger.

Det kommunale budget 2002

Bilag 20: Oversigt over budget 1999					
Mio. kr.	Amts- komm.	Primær- komm.	Kbh's Komm.	Fr.berg Komm.	Hele landet
Driftsudgifter	80.621	186.496	34.755	5.337	307.209
Anlægsudgifter	2.387	10.023	2.365	292	15.068
Bruttoudgifter	83.009	196.519	37.120	5.629	322.278
Driftsindtægter	-12.871	-43.880	-9.669	-1.202	-67.622
Anlægsindtægter	-115	-2.130	-858	-33	-3.135
Refusioner	-517	-23.761	-3.732	-494	-28.504
Net.udg. ex. moms	69.505	126.749	22.862	3.900	223.017
Moms drift	2.756	4.772	759	110	8.397
Moms anlæg	529	1.367	155	32	2.083
Net.udg. incl. moms	72.790	132.888	23.776	4.043	233.496
Renteudgifter	259	1.480	647	71	2.457
Renteindtægter	-347	-1.211	-227	-38	-1.823
Nettorenteudgifter	-88	269	420	33	633
Skatter					
Forskudsbetøb	-56.820	-102.311	-16.808	-3.799	-179.739
Afregning vedr. 1997	103	228	79	16	426
Komm. andel af ind-	-135	-193	-95	-15	-438
Afregn. indk.skatte-	149	285	85	23	542
Afregn. vedr. tidl. år	82	115	38	1	236
Forsk.beløb af pens.ordn.	0	-1.638	-110	-39	-1.787
Selsskabsskat	0	-2.606	-634	-57	-3.297
Grundskyld	-3.778	-5.191	-1.329	-177	-10.476
Andre ejendomsskat.(1)	-133	-1.407	-697	-68	-2.304
Øvr. skatter/afgifter	-1	-879	-65	-27	-971
Afregn. skrå skattel.	41	40	0	0	81
Skatter i alt	-60.494	-113.557	-19.537	-4.142	-197.729
Generelle tilskud	-12.652	-19.528	-5.056	71	-37.165
Finans.underskud (- = overskud)	-444	71	-397	5	-765
Finansieret ved:					
Afdrag på lån	1.471	2.248	2.123	97	5.939
Optagne lån	-1.201	-3.543	-1.921	-155	-6.820
Finansforskydn.(2)	387	1.156	195	125	1.863
Likv.forøgelse (- = forbrug)	-212	67	0	-72	-217

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt momsplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter: 1) I andre ejendomsskatter indgår brandbidrag for Frederiksberg Kommune.

2) I finansforskydningerne indgår differencen mellem bidraget til momsudligningsordningen og momsudgifterne.

Bilag 21: Oversigt over budget 2000					
Mio. kr.	Amts- komm.	Primær- komm.	Kbh's Komm.	Fr.berg Komm.	Hele landet
Driftsudgifter	83.884	195.805	34.883	5.515	320.087
Anlægsudgifter	2.665	11.060	2.260	221	16.206
Bruttoudgifter	86.549	206.865	37.143	5.736	336.293
Driftsindtægter	-13.762	-46.204	-9.145	-1.253	-70.364
Anlægsindtægter	-218	-2.314	-764	-26	-3.322
Refusioner	-588	-24.466	-3.597	-502	-29.153
Net.udg. ex. moms	71.981	133.881	23.637	3.955	233.454
Moms drift	2.965	5.022	695	123	8.805
Moms anlæg	597	1.761	142	28	2.528
Net.udg. incl. moms	75.543	140.664	24.474	4.106	244.787
Renteudgifter	249	1.353	591	71	2.264
Renteindtægter	-351	-1.199	-222	-43	-1.815
Nettorenteudgifter	-102	154	369	28	449
Skatter					
Forskudsbeløb	-57.908	-103.868	-16.998	-4.042	-182.816
Afregning vedr. 1998	-20	580	62	22	644
Komm. andel af ind- drv. indk.skat.rest.	-142	-234	-90	-23	-490
Afregn. indk.skatrest.	164	294	90	18	566
Afregn. vedr. tidl. år	-49	52	20	5	23
Forsk.beløb af pens.ordn.	0	-1.708	-104	-39	-1.851
Selsskabsskat	0	-2.902	-751	-51	-3.704
Grundskyld	-4.085	-5.690	-1.365	-189	-11.329
Ejendomsværdiskat	-2.483	-4.979	-319	-122	-7.903
Andre ejendomsskat.(1)	-148	-1.466	-734	-69	-2.415
Øvr. skatter/afgifter	1	-933	-123	-2	-1.057
Afregn. skrå skattel.	100	82	0	0	182
Skatter i alt	-64.570	-120.772	-20.312	-4.492	-210.145
Generelle tilskud	-11.434	-18.977	-5.170	144	-35.437
Finans.underskud (- = overskud)	-563	1.069	-639	-214	-347
Finansieret ved:					
Afdrag på lån	247	3.171	2.005	-76	-6.103
Optagne lån	-472	-3.830	-1.725	149	5.572
Finansforskydn.(2)	738	-455	258	118	659
Likv.forøgelse	50	45	101	23	219
(- = forbrug)					

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt momsoplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter: 1) I andre ejendomsskatter indgår brandbidrag for Frederiksberg Kommune.

2) I finansforskydningerne indgår differencen mellem bidraget til momsudligningsordningen og momsudgifterne.

Det kommunale budget 2002

Bilag 22: Oversigt over budget 2001					
Mio. kr.	Amts- komm. ¹	Primær- komm.	Kbh's Komm.	Fr.berg Komm.	Hele landet
Driftsudgifter	91.483	205.010	35.263	5.514	337.270
Anlægsudgifter	3.197	11.913	1.977	350	17.437
Bruttoudgifter	94.680	216.923	37.240	5.864	354.708
Driftsindtægter	-17.389	-46.632	-11.964	-1.096	-77.082
Anlægsindtægter	-293	-2.346	-365	-18	-3.021
Refusioner	--573	-25.915	-0	-484	-26.972
Net.udg. ex. moms	76.425	142.030	24.911	4.266	247.632
Moms drift	3.071	5.379	706	128	9.283
Moms anlæg	714	1.927	144	74	2.859
Net.udg. incl. moms	80.210	149.336	25.761	4.468	259.774
Renteudgifter	239	1.410	583	63	2.294
Renteindtægter	-359	-1.299	-260	-33	-1.951
Nettorenteudgifter	-121	111	323	30	343
Skatter					
Forskudsbetøb	-61.343	-108.163	-18.674	-4.210	-192.390
Afregning vedr. 1999	-5	6	-2	-33	-34
Komm. andel af ind- drv. indk.skat.rest.	-136	-226	-85	-25	-472
Afregn. indk.skatrest.	146	277	85	17	525
Afregn. vedr. tidl. år	-82	83	23	-2	22
Forsk.beløb af pens.ordn.	0	-1.943	-122	-41	-2.106
Selskabsskat	0	-3.526	-821	-54	-4.401
Grundskyld	-4.351	-6.164	-1.435	-189	-12.139
Ejendomsværdiskat	-2.839	-5.648	-390	-142	-9.019
Andre ejendomsskat.	-149	-1.612	-813	-70	-2.644
Øvr. skatter/afgifter	-1	-367	-60	-9	-438
Afregn. skrå skattel.	209	111	36	0	356
Skatter i alt	-68.552	-127.173	-22.257	-4.759	-222.740
Generelle tilskud	-11.505	-20.075	-4.708	207	-36.081
Tilskud til HUR	-366	0	296	70	0
Finans.underskud (- = overskud)	-334	2.198	-585	16	1.295
Finansieret ved:					
Afdrag på lån	316	2.456	1.424	122	4.317
Optagne lån	-532	-5.547	-100	-125	-6.304
Finansforskydninger (2)	498	879	495	98	1.970
Likv.forøgelse (- = forbrug)	51	14	-1.234	-111	-1.279

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt momsoplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter: 1) Inklusive Hovedstadens Udviklingsråd.

2) I finansforskydningerne indgår differencen mellem bidraget til momsudligningsordningen og momsudgifterne.

Bilag 23: Oversigt over budget 2002 ⁽¹⁾					
Mio. kr.	Amts-	Primær-	Kbh's	Fr.berg	Hele
	komm.	komm.	Komm.	Komm.	Landet
Driftsudgifter	91.673	219.347	37.531	5.971	354.522
Anlægsudgifter	3.216	12.747	2.500	381	18.844
Bruttoudgifter	94.889	232.094	40.032	6.352	373.367
Driftsindtægter	-18.157	-45.533	-8.509	-1.224	-73.422
Anlægsindtægter	-221	-3.260	-515	-53	-4.050
Refusioner	-563	-27.794	-4.094	-510	-32.962
Net.udg. ex. moms	75.947	155.507	26.913	4.565	262.932
Moms drift	3.134	5.828	936	146	10.043
Moms anlæg	733	1.829	191	64	2.817
Net.udg. incl. moms	79.814	163.164	28.040	4.775	275.793
Renteudgifter	293	1.512	500	76	2.379
Renteindtægter	-387	-1.362	-297	-46	-2.091
Nettorenteudgifter	-95	150	203	30	288
Skatter					
Forskudsbeløb	-64.303	-113.625	-19.562	-4.450	-201.940
Afregning vedr. 2000	-271	-363	-103	-109	-846
Komm. andel af ind-					
drv. indk.skat.rest.	-92	-229	-76	-25	-422
Afregn. indk.skatrest.	119	261	80	17	477
Afregn. vedr. tidl. år	-100	44	4	-3	-54
Pensionsafgifter	0	-3.073	-203	-58	-3.334
Selsskabsskat	0	-2.843	-708	-55	-3.606
Grundskyld	-4.676	-6.527	-1.600	-202	-13.004
Ejendomsværdiskat	-3.147	-6.336	-433	-153	-10.069
Andre ejendomsskat.	-127	-1.677	-875	-80	-2.759
Øvr. skatter/afgifter	-72	-482	-118	-47	-719
Afregn. skrå skattel.	137	82	0	0	218
Skatter i alt	-72.532	-134.766	-23.594	-5.165	-236.057
Generelle tilskud	-7.615	-27.573	-5.185	227	-40.147
Tilskud til HUR	-1	0	0	0	-1
Finans.underskud	-428	975	-537	-134	-124
(- = overskud)					
Finansieret ved:					
Afdrag på lån	986	2.866	1.416	132	5.399
Optagne lån	-1.452	-5.905	-360	-207	-7.924
Finansforskydninger (2)	1.144	3.087	-572	204	3.863
Likv.forøgelse	-249	-1.023	53	5	-1.214
(- = forbrug)					

Kilde: Oplysninger fra indberetning til Indenrigsministeriet. Oplysninger om skatter fra indberetning af skatteoplysninger til Indenrigsministeriet

Noter: 1) Hovedstadens Udviklingsråd er fordelt på amtskommuner, Kbh. og Frb. kommuner
2) I finansforskydningerne indgår differencen mellem bidraget til momsudligningsordningen og momsudgifterne

Det kommunale budget 2002

Bilag 24: Sektoropdelte hovedoversigter Tabel 1		brutto og netto for budget 2002		
Amtskommunerne	1.000 kr.	Udgifter	Indtægter	Nettoudg.
A. Driftsvirksomhed (inkl. refusion):				
0. Byudv., bolig- og miljøforanst.		828.738	-212.030	616.708
heraf refusion			0	0
1. Forsyningsvirksomheder mv.	9.478		-2.675	6.803
2. Trafik og infrastruktur	4.054.208		-1.559.822	2.494.386
heraf refusion			-5.655	-5.655
3. Undervisning og kultur	10.956.254		-3.076.193	7.880.061
heraf refusion			-11.882	-11.882
4. Sygehusvæsen og sygesikring	54.607.054		-4.391.166	50.215.888
5. Social- og sundhedsvæsen	15.710.683		-9.215.227	6.495.456
heraf refusion			-544.795	-544.795
6. Administration m.v.	5.506.719		-263.438	5.243.281
heraf refusion			-1.100	-1.100
Driftsvirksomhed i alt		91.673.134	-18.720.552	72.952.582
heraf refusion			-563.431	-563.431
B. Anlægsvirksomhed:				
0. Byudv., bolig- og miljøforanst.		86.581	-50.304	36.277
1. Forsyningsvirksomheder m.v.	0		0	0
2. Trafik og infrastruktur	732.324		-6.000	726.324
3. Undervisning og kultur	373.498		0	373.498
4. Sygehusvæsen og sygesikring	1.600.074		-85.528	1.514.546
5. Social- og sundhedsvæsen	331.269		-39.457	291.812
6. Administration m.v.	92.096		-40.000	52.096
Anlægsvirksomhed i alt		3.215.843	-221.289	2.994.554
C. Renter				
		292.504	-387.078	-94.574
D. Finansforskydninger:				
Forøgelse af likvide aktiver		261.757		261.757
Øvrige finansforskydninger		61.699	-37.732	23.967
Finansforskydninger i alt		323.456	-37.732	285.724
E. Afdrag på lån				
		985.621		985.621
Sum (A + B + C + D + E)		96.490.559	-19.366.651	77.123.907
F. Finansiering:				
Forbrug af likvide aktiver			-253.378	-253.378
Optagne lån (8.63-8.77)			-1.452.439	-1.452.439
Hovedstadens Udviklingsråd	847.022		-847.576	-554
Tilskud og udligning	2.390.620		-10.005.591	-7.614.971
Udligning af moms (8.87)	4.725.442			4.725.442
Skatter (8.90-8.96)	299.645		-72.827.654	-72.528.009
Finansiering i alt		8.262.729	-85.386.637	-77.123.908
Balance		104.753.288	-104.753.288	0

Kilde: Indberetning af hovedoversigt til Indenrigsministeriet fra samtlige amtskommuner.

Note: Budgettet for Hovedstadens Udviklingsråd er fordelt mellem amtskommunerne, Københavns og Frederiksberg Kommuner i forhold til (amts-)kommunernes budgetterede bidrag.

Bilag 24:		Sektoropdelte hovedoversigter		
Tabel 2		brutto og netto for budget 2002		
Primærkommunerne	1.000 kr.	Udgifter	Indtægter	Nettoudg.
A. Driftsvirksomhed (inkl. refusion):				
0. Byudv., bolig- og miljøforanst.		5.622.916	-2.062.797	3.560.119
heraf refusion			-1.499	-1.499
1. Forsyningsvirksomheder mv.		14.900.079	-17.219.501	-2.319.422
2. Trafik og infrastruktur		5.746.073	-1.461.069	4.285.004
heraf refusion			-8.066	-8.066
3. Undervisning og kultur		42.746.489	-4.305.653	38.440.836
heraf refusion			-100.393	-100.393
4. Sygehusvæsen og sygesikring				
5. Social- og sundhedsvæsen		128.561.308	-46.122.410	82.438.898
heraf refusion			-27.681.747	-27.681.747
6. Administration m.v.		21.769.981	-2.155.281	19.614.700
heraf refusion			-2.400	-2.400
Driftsvirksomhed i alt		219.346.833	-73.326.710	146.020.123
heraf refusion			-27.794.098	-27.794.098
B. Anlægsvirksomhed:				
0. Byudv., bolig- og miljøforanst.		2.499.046	-2.545.145	-46.099
1. Forsyningsvirksomheder m.v.		3.087.369	-270.192	2.817.177
2. Trafik og infrastruktur		1.169.776	-71.062	1.098.714
3. Undervisning og kultur		3.403.065	-9.749	3.393.316
4. Sygehusvæsen og sygesikring				
5. Social- og sundhedsvæsen		2.192.341	-334.134	1.858.207
6. Administration m.v.		395.551	-29.816	365.735
Anlægsvirksomhed i alt		12.747.142	-3.260.098	9.487.044
C. Renter				
		1.511.795	-1.361.839	149.956
D. Finansforskydninger:				
Forøgelse af likvide aktiver		1.163.649		1.163.649
Øvrige finansforskydninger		22.402.424	-22.007.572	394.852
Finansforskydninger i alt		23.566.073	-22.007.574	1.558.499
E. Afdrag på lån				
		2.865.862		2.865.862
Sum (A + B + C + D + E)		260.037.710	-99.956.212	160.081.498
F. Finansiering:				
Forbrug af likvide aktiver			-1.098.532	-1.098.532
Optagne lån (8.63-8.77)			-5.904.996	-5.904.996
Hovedstadens Udviklingsråd				
Tilskud og udligning		8.948.295	-36.521.759	-27.573.464
Udligning af moms (8.87)		9.185.855		9.185.855
Skatter (8.90-8.96)		724.460	-135.414.811	-134.690.351
Finansiering i alt		18.858.610	-178.940.099	-160.081.489
Balance		278.896.312	-278.896.314	-2

Kilde: Indberetning af skatteoplysninger til Indenrigsministeriet fra samtlige primærkommuner.

Det kommunale budget 2002

Bilag 24: Sektoropdelte hovedoversigter Tabel 3 brutto og netto for budget 2002				
Københavns Kommune	1.000 kr.	Udgifter	Indtægter	Nettoudg.
A. Driftsvirksomhed (inkl. refusion):				
0. Byudv., bolig- og miljøforanst.		1.082.314	-292.216	790.098
heraf refusion			0	0
1. Forsyningsvirksomheder mv.		3.656.091	-4.301.412	-645.321
2. Trafik og infrastruktur		974.857	-585.939	388.918
heraf refusion			0	0
3. Undervisning og kultur		3.397.951	-272.598	3.125.353
heraf refusion			-20.059	-20.059
4. Sygehusvæsen og sygesikring		6.497.386	-14.902	6.482.484
5. Social- og sundhedsvæsen		18.729.040	-6.843.750	11.885.290
heraf refusion			-4.074.318	-4.074.318
6. Administration m.v.		3.193.833	-292.420	2.901.413
heraf refusion			0	0
Driftsvirksomhed i alt		37.531.471	-12.603.237	24.928.235
heraf refusion			-4.094.377	-4.094.377
B. Anlægsvirksomhed:				
0. Byudv., bolig- og miljøforanst.		1.041.062	-509.415	531.647
1. Forsyningsvirksomheder m.v.		661.688	-6.000	655.688
2. Trafik og infrastruktur		107.108	0	107.108
3. Undervisning og kultur		268.625	0	268.625
4. Sygehusvæsen og sygesikring		0	0	0
5. Social- og sundhedsvæsen		255.258	0	255.258
6. Administration m.v.		166.623	0	166.623
Anlægsvirksomhed i alt		2.500.364	-515.415	1.984.949
C. Renter				
		499.658	-296.876	202.782
D. Finansforskydninger:				
Forøgelse af likvide aktiver		-899.579		-899.579
Øvrige finansforskydninger		-41.276	-19.792	-61.068
Finansforskydninger i alt		-940.855	-19.792	-960.647
E. Afdrag på lån				
		1.415.542		1.415.542
Sum (A + B + C + D + E)		41.006.180	-13.435.320	27.570.860
F. Finansiering:				
Forbrug af likvide aktiver			-21.442	-21.442
Optagne lån (8.63-8.77)			-360.124	-360.124
Hovedstadens Udviklingsråd		309.597	-309.799	-202
Tilskud og udligning		941.460	-6.126.888	-5.185.428
Udligning af moms (8.87)		1.515.072		1.515.072
Skatter (8.90-8.96)		450.474	-23.969.211	-23.518.737
Finansiering i alt		3.216.603	-30.787.464	-27.570.861
Balance		44.222.783	-44.222.783	0

Kilde: Indberetning af skatteoplysninger til Indenrigsministeriet fra Københavns Kommune.

Note: Budgettet for Hovedstadens Udviklingsråd er fordelt mellem amtskommunerne, København og Frederiksberg Kommuner i forhold til (amts-)kommunernes budgetterende bidrag.

Frederiksberg Kommune		1.000 kr.	Udgifter	Indtægter	Nettoudg.
Bilag 24: Sektoropdelte hovedoversigter					
Tabel 4 brutto og netto for budget 2002					
A. Driftsvirksomhed (inkl. refusion):					
0. Byudv., bolig- og miljøforanst.		182.483	-77.958		104.525
heraf refusion			0		0
1. Forsyningsvirksomheder mv.		399.733	-456.808		-57.075
2. Trafik og infrastruktur		207.548	-102.948		104.600
heraf refusion			0		0
3. Undervisning og kultur		781.845	-212.905		568.940
heraf refusion			-3.124		-3.124
4. Sygehusvæsen og sygesikring		1.258.667	-599		1.258.068
5. Social- og sundhedsvæsen		2.742.462	-856.775		1.885.687
heraf refusion			-507.302		-507.302
6. Administration m.v.		398.056	-26.232		371.824
heraf refusion			0		0
Driftsvirksomhed i alt		5.970.794	-1.734.225		4.236.569
heraf refusion			-510.426		-510.426
B. Anlægsvirksomhed:					
0. Byudv., bolig- og miljøforanst.		91.490	-51.337		40.153
1. Forsyningsvirksomheder m.v.		111.885	0		111.885
2. Trafik og infrastruktur		112.317	0		112.317
3. Undervisning og kultur		48.053	0		48.053
4. Sygehusvæsen og sygesikring		0	0		0
5. Social- og sundhedsvæsen		9.132	-1.560		7.572
6. Administration m.v.		8.119	0		8.119
Anlægsvirksomhed i alt		380.996	-52.897		328.099
C. Renter					
		75.507	-45.566		29.941
D. Finansforskydninger:					
Forøgelse af likvide aktiver		54.457			54.457
Øvrige finansforskydninger		5.181	0		5.181
Finansforskydninger i alt		59.638	0		59.638
E. Afdrag på lån					
		132.369			132.369
Sum (A + B + C + D + E)		6.619.305	-1.832.688		4.786.616
F. Finansiering:					
Forbrug af likvide aktiver			-5.087		-5.087
Optagne lån (8.63-8.77)			-206.842		-206.842
Hovedstadens Udviklingsråd		73.457	-73.505		-48
Tilskud og udligning		1.221.488	-994.932		226.556
Udligning af moms (8.87)		354.264			354.264
Skatter (8.90-8.96)		26.000	-5.181.461		-5.155.461
Finansiering i alt		1.675.209	-6.461.828		-4.786.619
Balance		8.294.515	-8.294.515		0

Kilde: Indberetning af skatteoplysninger til Indenrigsministeriet fra Frederiksberg Kommune.

Note: Budgettet for Hovedstadens Udviklingsråd er fordelt mellem amtskommunerne, København og Frederiksberg Kommuner i forhold til (amts-)kommunernes budgetterede bidrag.

Det kommunale budget 2002

Bilag 24: Sektoropdelte hovedoversigter Tabel 5 brutto og netto for budget 2002		1.000 kr.	Udgifter	Indtægter	Nettoudg.
Hele landet					
A. Driftsvirksomhed (inkl. refusion):					
0.	Byudv., bolig- og miljøforanst. heraf refusion	7.716.451	-2.645.001		5.071.450
			-1.499		-1.499
1.	Forsyningsvirksomheder mv.	18.965.381	-21.980.396		-3.015.015
2.	Trafik og infrastruktur heraf refusion	10.982.686	-3.709.778		7.272.908
			-13.721		-13.721
3.	Undervisning og kultur heraf refusion	57.882.538	-7.867.349		50.015.189
			-135.458		-135.458
4.	Sygehusvæsen og sygesikring	62.363.107	-4.406.667		57.956.440
5.	Social- og sundhedsvæsen heraf refusion	165.743.493	-63.038.162		102.705.331
			-32.808.162		-32.808.162
6.	Administration m.v. heraf refusion	30.868.589	-2.737.371		28.131.218
			-3.500		-3.500
Driftsvirksomhed i alt heraf refusion		354.522.232	-106.384.724		248.137.508
			-32.962.332		-32.962.332
B. Anlægsvirksomhed:					
0.	Byudv., bolig- og miljøforanst.	3.718.179	-3.156.201		561.978
1.	Forsyningsvirksomheder m.v.	3.860.942	-276.192		3.584.750
2.	Trafik og infrastruktur	2.121.524	-77.062		2.044.462
3.	Undervisning og kultur	4.093.241	-9.749		4.083.492
4.	Sygehusvæsen og sygesikring	1.600.074	-85.528		1.514.546
5.	Social- og sundhedsvæsen	2.788.000	-375.151		2.412.849
6.	Administration m.v.	662.390	-69.816		592.574
Anlægsvirksomhed i alt		18.844.345	-4.049.699		14.794.646
C. Renter		2.379.464	-2.091.359		288.105
D. Finansforskydninger:					
	Forøgelse af likvide aktiver	580.284			580.284
	Øvrige finansforskydninger	22.428.027	-22.065.096		362.931
Finansforskydninger i alt		23.008.311	-22.065.098		943.213
E. Afdrag på lån		5.399.394			5.399.394
Sum (A + B + C + D + E)		404.153.753	-134.590.871		269.562.882
F. Finansiering:					
	Forbrug af likvide aktiver		-1.378.439		-1.378.439
	Optagne lån (8.63-8.77)		-7.924.401		-7.924.401
	Hovedstadens Udviklingsråd	1.230.076	-1.230.880		-804
	Tilskud og udligning	13.501.863	-53.649.170		-40.147.307
	Udligning af moms (8.87)	15.780.633			15.780.633
	Skatter (8.90-8.96)	1.500.579	-237.393.137		-235.892.558
Finansiering i alt		32.013.151	-301.576.029		-269.562.878
Balance		436.166.897	-436.166.899		-2

Kilde: Indberetning af skatteoplysninger til Indenrigsministeriet fra samtlige kommuner.

Note: Budgettet for Hovedstadens Udviklingsråd er fordelt mellem amtskommunerne, Københavns og Frederiksberg Kommuner i forhold til (amts-)kommunernes budgetterende bidrag.